Št. 42 (1888) Leto XXXVI
NOVO MESTO četrtek, 17. oktobra 1985
Cena: 60 din
13. februarja 1975 je bil list odlikovan z redom ZASLUGE ZA NAROD S SREBRNIMI ŽARKI

DOLENJSKI LIST

YU ISSN 0416-2242

VELIK USPEH — Filip Robar prejema nagrado iz rok mannheimskega župana.

Filipu Robarju velika nagrada Mannheima

Izjemen uspeh njegovega filma Ovni in mamuti

NOVO MESTO — Letošnje leto bo v zgodovini jugoslovanske kinematografije zelo dobro zapisano, saj je naš film prejšnji teden prejel že peto veliko mednarodno priznanje, tokrat je izjemen uspeh zabeležil film Ovni in mamuti, ki ga je v produkciji novomeških Filmskih alternativ naredil Filip Robar — Dorin. Ta film je žirija 34. mannheimskega filmskega festivala v močni konkurenci 16 filmov, ki so prišli v izbor, nagradila z veliko nagrado.

Mannheimska prva nagrada za debitantski film je največji tovrstni dosežek jugoslovanskega filma in največji dosežek slovenskega filma sploh. Predsednik žirije, znani filmski zgodovinar in estet David Robinson je odločitev žirije pojasnil takole: »Veliko nagrado mesta Mannheim podeljujemo filmu Ovni in mamuti Filipa Robarja — Dorina, iskrenemu, ironičnemu filmu o univerzalni temi: zgodovinski vsakdanji neumnosti nacionalizma.«

Odločitev žirije je bila soglasna, kar še dodatno podčrtuje uspeh Robarjevega filma na festivalu, na katerem so nagrade prejeli največji mojstri sodobnega filma od Formana do Truffauta.

V nedeljo start 20. krosa Dela

Rekordna udeležba v Novem mestu — 60 ekip

NOVO MESTO — V nedeljo bo Novo mesto gostitelj še ene velike športne prireditve: na Stadionu bratstva in enotnosti se bodo od 10. ure naprej merili udeleženci 20. jubilejnega krosa Dela, zaključne prireditve letošnjih jesenskih občinskih krosov, v katerih je sodelovalo domala 200 tisoč mladih.

Organizatorji računajo na rekordno udeležbo domala 60 občinskih reprezentanc, kar pomeni tudi blizu 3 tisoč nastopajočih. Takšnega števila pa dvajsetletna zgodovina krosov Dela še ne pomni. V Novem mestu so na lakšen finale dobro pripravljeni, in čeprav je bilo na četrtkovi generalki, ko se je v okviru občinskega krosa pomerilo 580 udeležencev, nekaj zapak, bodo te do nedelje zanesljivo odpravljene. Več o krosu na športni strani.

Nezaposlenost najhujša

S 13. zbora samoupravljalcev v Prijedoru

PRIJEDOR — Tradicionalnega 13. zbora samoupravljalcev zletnih območij zleta »Bratstvo in enotnost«, ki je potekal letos od 11. do 13. oktobra v Prijedoru, se je udeležilo skoraj 300 delegatov, gospodarstvenikov in družbenopolitičnih delavcev zletnih mest Karlovca, Bihaća, Gospića, Siska, Banjaluke, Prijedora in Novega mesta (slednje je v organizaciji medobčinskega sveta Zveze sindikatov za Dolenjsko poslalo na zbor 23-člansko delegacijo).

Tema letošnjega srečanja je bila aktivnost Zveze sindikatov pri zaposlovanju in zaposlenosti, o kateri je na prvi plenarni seji v Amaterskem gledališču govoril predsednik sveta Zveze sindikatov BIH Andjelka Vasić. Isti dan so si delegati ogledali razstavo, posvečeno dosedanjim zletom Bratstvo in enotnost, in razstavo likovnih del učencev osnovnih šol s tega področja. Z zanimanjem so zvečer spremljali tudi gledališko predstavo »Recept za norost«, ki so jo izvedli člani domačega amaterskega gledališča.

Sobota dopoldan je bila namenjena obisku delegatov v delovnih organizacijah. V Prijedoru so obiskali organizacije združenega dela »Mira Cikota«, »Celpak« in Ljubijo, V Bosanskem Novem in Sanskem Mostu pa tekstilne delovne organizacije »Sane«, ter »Knežičanko« v Knežici. O svojih ugotovitvah so delegati poročali na drugi plenarni seji, zatem pa skupaj sestavili sporočilo 13. srečanja. V njem je zapisano med drugim, da je potrebno storiti vse in poiskati možnosti, da se bo odstotek nezaposlenih (v prijedorskih občinah je v tem času že več nezaposlenih, kot v vsej Sloveniji) zmanjševal.

Posebnost letošnjega srečanja je tudi prvi posvet gospodarstvenikov zletnih območij. Skoraj petdeset se jih je zbralo v hotelu Prijedor, pogovarjali pa so se o možnostih sodelovanja in tesnejšega povezovanja združenega dela in iskanju možnosti za skupno nastopanje na jugoslovanskem in tujem trgu.

V nedeljo so delegati obiskali spominski park Kozara in položili spominski venec. Stalni sekretariat zleta »Bratstvo in enotnost« je na svoji seji odločil, da bo naslednji zbor samoupravljalcev v Karlovcu.

J. PAVLIN

POKLONILI SO SE ŽRTVAM KOZARE — Samoupravljalci, udeleženci zleta »Bratstvo in enotnost« v Prijedoru, so se v nedeljo poklonili žrtvam pred spomenikom na Mrakovici, kjer je vpisanih 9918 imen padlih borcev. (Foto: J. Pavlin)

O sokrivdi molče kot kaplji

Sanacijske programe imajo delavci večinoma za formalnost, potrebno zaradi SDK in nemotenih izplačil osebnih dohodkov — Še druge ugotovitve

NOVO MESTO — Družbeni pravobranilec samoupravljanja je ugotavljal, kako v 17 izgubarskih delovnih organizacijah Dolenjske uresničujejo predsanacijske postopke. Slabo!

Prav vsi izgubarji so upoštevali določilo zakona, da morajo v 45 dneh po periodičnem obračunu ugotavljati vzroke izgube, toda pretežno navajajo tujo krivdo. Najpogostejši razlog za izgubo je po njihovem prenizka cena, padanje kupne moči prebivalstva, kopičenje zalog in naraščanje obresti za obratna sredstva. Pomemben razlog pa je tudi dotrajana oprema in zastarela tehnologija. Med subjektivnimi razlogi ugotavljajo: slabo kadrovsko strukturo zaposlenih, slab odnos do dela, slabo organizacijo dela itd.

Zakon zahteva program ukrepov za odpravo izgube, ki so ga sicer vse delovne organizacije v izgubi izdelale. Ti dokumenti pa so preveč šablonski, načelni, premalo zavezujoči in časovno opredeljeni. Najboljše programe za odpravo izgube sta dali obe zadružni organizaciji, tako TZO Suha krajina kot tovarna močnih krmil, najslabšega družbeno nespremenljivega pa železnica.

● Ena nadaljnjih pomembnih ugotovitev pravobranilca samoupravljanja je, da pri nobeni izgubarski delovni organizaciji na Dolenjskem ni prišlo do sprememb v izplačilu osebnih dohodkov, kvečjemu so se izboljšali! Splošna ocena je, da so predsanacijski postopki šablonski in formalni, največkrat napisani zato, da zadostijo zahtevam SDK pri izplačevanju osebnih dohodkov.

Po zakonu bi morali delavci ob nastali izgubi ugotavljati tudi odgovornost organov upravljanja in poslovodnega organa, praviloma pa o subjektivni odgovornosti v nobenih dokumentih ne govorijo. Niti v enem primeru ni ugotovljena osebna odgovornost ali izrečena kakršnakoli sankcija po samoupravnem aktu. Štiri izgubarske delovne organizacije so sicer odgovorile, da so odgovornost ugotavljali, vendar je objektivna in ni osnove, da bi na koga pokazali s prstom. Kar 9 je takih primerov (med skupno 17!), kjer o odgovornosti povsem molčijo. Edino v GOK Črnomelj-tozd Begrad je delavski svet sprejel pobudo, naslovljeno organu delavske kontrole za ugotovitev odgovornosti. Spremljanje uresničevanja sanacijskega programa tudi ne teče, kot bi moralo. Skoro povsod so strokovnim službam naložili, naj sproti poročajo organom upravljanja, v večini primerov pa se to zoži le na finančne kazalce. V primeru tudi ni ugotovljena vloga samoupravne delavske kontrole, kar je celo v nasprotju z zakonom.

R. BAČER

FRANC PLETERSKI NAJBOLJŠI VARILEC

KRŠKO — Delavec krškega specializiranega podjetja za industrijsko opremo SOP Franc Pleterski se je izjemno dobro odrezal na zveznem proizvodno-delovnem tekmovanju jugoslovanskih kovinarjev v Pulju. Pleterski je bil najboljši med varilci in tako prinesel domov lepo priznanje, ki so ga posebno veseli delavci njegove temeljne organizacije Oprema.

JE ŠE PREMOG NA OTOČCU?

OTOČEC — Republiška raziskovalna skupnost je v svoj delovni program že uvrstila geološko raziskavo tal pri Otočcu, kjer so v vasi Gumberk šele leta 1953 dokončno zaprli rudnik premoga. Prve ocene so obetavne, saj nekateri strokovnjaki menijo, da gre še za znane zaloge premoga, ki tiče v zemlji neizkoriščene. Če bodo raziskave domnevo potrdile, bo rudarstvo v neposredni bližini Otočca verjetno znova zaživelo. Novomeščanom bi bil lasten vir energije kot nalašč za uresničitev načrta o gradnji toplarne. Turizma pa izkop premoga ne bo smel ovirati, na to bodo pazili že ob začetnih raziskavah.

Katastrofalen pomor rib v reki Mirni

Mrtvo vse do zaroda

SEVNICA — Minuli četrtek zvečer so bili v ribiški družini heroja Maroka obveščeni o pomoru rib v Mirni. V petek so pomor proučili sodelavci republiškega zavoda za ribištvo, na kraju samem je bila tudi posebna skupina Inštituta Josef Stefan. Krivci tega, ribiči zatrjujejo, da katastrofalnega onesnaženja, tokrat ne bi smeli ostati skriti.

Ribji pomor so opazili najprej pri Bruni vasi. Ribiči so naslednji dan (sodelovali so tudi sodelavci novomeške uprave inšpekcijskih služb) vzeli vzorce na nad 20 mestih. In kakšen je obseg pomora? Tajnik sevniške družine Boris Mejak pravi, da česa podobnega še ne pomni. Ribiči so zakopali okrog 500 kg rib iz tega ciprinidnega revirja mirenskega pododbora. Zakopavali so tudi po dvakilogramske mrene. Zaskrbljujoče je, ker je bil med poginulimi ribami tudi ribji zarod. »Sodelavci Inštituta Josef Stefan so dejali, da tako umazane vode še niso videli. V vodi se vleče nekakšna kosmatina. Težko je reči, kakšne barve sploh je bila voda. To je bila nekakšna mešanica temno črne do modre. V njej ni bilo videti vseh mrtvih rib, ki so se zataknile za to kosmatino v vodi. Ocenjujemo, da je takih poginulih rib v vodi vsaj še enkrat toliko,« je povedal Boris Mejak.

Pomor se je zgodil prav v času, ko se na pobudo ribiške družine heroja Maroka z industrijo v porečju Mirne dogovarjajo o inventarizaciji rib, kar naj bi bilo tudi v pomoč pri gradnji čistilne naprave na Mirni. Ribiče bi to stalo okrog 2,7 milijona dinarjev, vse tovarne na tem območju pa so dale soglasje, da sodelujejo pri načrtu. Tokrat so, žal, lahko gledali le mrtve ribe.

ALFRED ŽELEZNIK

Spomenik ponesrečenim vojakom

Pod Rezinskim vrhom pred letom dni so se smrtno ponesrečili s helikopterjem general Radislav Klanjšček, polkovnik Ivan Rom in poročnik pilot Gordan Pekić

REZINSKI VRH — Natančno leto dni po nesreči helikopterja na Rezinskem vrhu, v kateri so umrli general Radislav Klanjšček—Jakec, polkovnik Ivan Rom in pilot poročnik Gordan Pekić, so na pobočju Rezinskega vrha odkrili spominsko obeležje. Spomenik je v soboto, 12. oktobra, odkril komandant ljubljanskega armadnega območja generalpodpolkovnik Svetozar Višnjić. K spomeniku so položili vence poleg sorodnikov in prijateljev tudi delegacije občin Ribnica, Nova Gorica in slovenske občine Števerjan v Italiji, na območju katere se je rodil general Radislav Klanjšček. Kulturni program ob tej priložnosti sta izvedla Ribniški oktet iz Ljubljane in recitatorka Sofija Melkić iz Ribnice.

Žalne svečanosti so se udeležili še mnogi vojaki in oficirji JLA in teritorialne obrambe, okoli 150 borcev Gradnikove brigade, katerih komandant med vojno je bil tudi Radislav Klanjšček, predstavniki občin Ribnica, Nova Gorica in drugih, med drugimi tudi župan slovenske občine Števerjan v Italiji Ivan Humar itd.

J. P.

SPOMENIK ŽRTVAM NESREČE — Pod Rezinskim vrhom, kjer je pred letom dni strmoglavil helikopter, je 12. oktobra komandant ljubljanskega armadnega območja Svetozar Višnjić odkril spomenik ponesrečenim vojakom. (Foto: Primc)

Posavje utrjuje stične točke

Medobčinski svet SZDL o koristih, ki jih prinaša tesnejše sodelovanje

KRŠKO — Na nedavni seji medobčinskega sveta SZDL za Posavje so kritično govorili o neizpolnjenem sklepu — zanj je bil zadolžen medobčinski svet Zveze sindikatov — o povezovanju zdravstva v regiji. Sedaj Posavje ponovno čaka, tokrat na republiško analizo. Posavci ugotavljajo težavno reševanje še zategadelj, ker ima zdravstvo regije tudi nasploh neustrezno mesto v republiških okvirjih.

Govorili so tudi o izobraževanju, tako osnovnošolskem kot srednjem. Pri slednjem se je medobčinski svet SZDL povezoval tudi z Dolenjsko. Odmev so imele kritične obravnave usmerjenega izobraževanja v Naših razgledih, ki vendarle vodijo k treznemu ocenjevanju pomanjkljivosti. Skupnost za zaposlovanje pripravlja posebno analizo, kako je z delovno prakso, mentorstvom in pripravništvom.

Kot ne povsem izpeljan star sklep so morali sicer označiti kroženje komunalnega dinarja med posavskimi občinami, vendar se stvari izboljšujejo, o čemer pišemo v današnji rubriki »Klicaj«. V komunalnih skupnostih se morajo čimprej dogovoriti o proračunih.

Izrečena je bila tudi pobuda, da se pri predvidenem posegu stoletja, gradnji vodnih elektrarn na Savi, za izdelavo lokacijske dokumentacije povežejo strokovnjaki brežiškega Regiona in krške Save. Nasploh v brežiški in sevniški občini ne dohajajo krške pri pripravi planov, vendar to, kot je bilo rečeno, ne sme biti ovira, da se ne bi dogovarjali o vprašanjih skupnega pomena. Dokaz, kako se za določno vprašanje lahko sorazmerno hitro dogovorijo, je sovlaganje v brežiško skladišče Petrola.

A. ŽELEZNIK

SREČANJE PARTIZANSKIH ZDRAVSTVENIH DELAVCEV

LJUBLJANA — Včeraj so se v Klubu delegatov v Ljubljani zbrali partizanski zdravstveni delavci na srečanju, s katerim so počastili 40-letnico zmage nad fašizmom. Zbrane je pozdravil slavnostni govornik Viktor Avbelj, nato pa so številnim partizanskim sanitejcem podelili jubilejna priznanja Rdečega križa Slovenije. Po kulturnem programu je bilo družabno srečanje.

OBISK IZ ŠPANIJE

NOVO MESTO — Med svojim tridnevnim obiskom Slovenije je bil v torek gost tovarne zdravil Krka sekretar za mednarodne odnose združenja kemijskih delavcev Španije Paco Mata. Najprej si je ogledal del proizvodnje v Ločni, zatem pa se je v prostorih knjižnice pogovarjal s sindikalnimi aktivisti o delu sindikata.

VREME

Do konca tedna še ne bo večje spremembe vremena. Nekoliko hladneje bo.

BERITE DANES!

na 2. strani:
● Vroča politična jesen v Kostelu

na 4. strani:
● Novomeščani ne bodo odnehali
● Najmanj zaslužijo čistilke

na 6. strani:
● Ob letu naj bi prah zagorel

na 7. strani:
● Je res vseeno, kakšna bo petletka?

na 8. strani:
● »Alkoholizem je bolezen«

na 9. strani:
● Kdo komu pljuva v skledo

od 10. do 14. strani:
● Dolenjski razgledi

na 15. strani:
● Zavaruje vse, le devištva ne

na 24. strani:
● Sijajen uspeh naših oračev

Vredno posnemanja

Znano je, da krajevnim skupnostim stalno primanjkuje denarja. Znano je tudi, da ga znajo z različnimi akcijami podvojiti ali celo potrojiti, prav tako pa je znano, da revnejše krajevne skupnosti potegnejo krajši konec, kadar gre za prispevke delovnih organizacij. Sita vrana pač lačni ne verjame. Brezplodno je bilo doslej prizadevanje, da bi iz bogatejših krajevnih skupnosti, ki imajo na svojem območju tovarne, pricurljalo kaj tudi v krajevne skupnosti, ki tovarn nimajo, dajejo pa delavce zanje. V Posavju so končno zadevo razpletli tako, da je lahko drugim za zgled. V vseh treh posavskih občinah so se dogovorili za domicilno načelo. Krška tovarna celulozе in papirja denar že nakazuje krajevnim skupnostim v sevniški in brežiški občini, sledile pa naj bi tudi druge. Odveč je zdaj razprava o »glavarini«, tehniki delitve in podobnem. Poglavitna je dobra volja, ki je premagala večletno mencanje in izgovarjanje, naj bi zaplet razvozlali z zakonom. Rešitev je vredna pohvale in posnemanja, ker je pripeljala do cilje — brez zakonske prisile, ki naj bi bila v samoupravni družbi le skrajno sredstvo.

A. ŽELEZNIK

Kočevje je dobilo sodobno pošto

Prihodnje leto dokončana telefonska centrala s 4.000 priključki

KOČEVJE — V Kočevju so 11. oktobra odprli poštni prizidek, ki predstavlja eno največjih investicij Podjetja za poštni promet Ljubljana v tem srednjeročnem obdobju. Otvoritev je bila ena zadnjih prireditev ob letošnjem prazniku občine Kočevje, z njo pa so proslavili tudi 25-letnico ustanovitve Podjetja za ptt promet Ljubljana in 40-letnico osvoboditve.

S to investicijo, ki je veljala 278 milijonov dinarjev, je dokončana prva faza razširitve in posodobitve kočevske pošte. V drugi fazi, ki bo dokončana še do konca leta, bodo preuredili prostore v stari poštni zgradbi, v tretji, ki je predvidena za naslednje leto, pa bo dokončana nova telefonska centrala s 4.000 priključki.

V novem prizidku je 815 kv. metrov uporabne površine, od tega 325 kv. m za potrebe poštne dejavnosti, ostalo pa za telefonsko centralo. Oprema je sodobna in prilagojena za bodoče šalterske terminale. V notranjosti zgradbe so tudi 4 telefonske govorilnice, zunaj pa še dve, ki sta prvi tega tipa pri nas.

Novi poštni prizidek je bil zgrajen v rekordnih desetih mesecih, za kar velja zahvala načrtovalcem in izvajalcem del.

Na svečanosti ob otvoritvi je predstavil nove prostore direktor kočevskega tozda PTT Marjan Krivec, ki je med drugim poudaril, da bo z novimi poštnimi prostori in telefonsko centralo rešena problematika poštnega prometa na tem območju za nekaj prihodnjih desetletij. O pomenu te investicije ne le za občino Kočevje, ampak tudi za občino Ribnica in del občine Grosuplje pa je govoril predsednik občinske skupščine Kočevje Jože Novak.

J. PRIMC

Po sestanku ostal kup vprašanj

Člani gradbenega odbora za vodovod ob Krupi upali, da bodo lahko odpravili nejasnosti, a so zaradi odsotnosti predsednika IS ostali praznih rok

STRANSKA VAS — Ker se prebivalci vasi ob Krupi niso mogli dokončno dogovoriti o vodovodu, ki ga napeljujejo v njihove vasi, ne na sestanku v Semiču ne na zboru krajanov, je delegacija odšla k predsedniku črnomaljskega izvršnega sveta Jožetu Mrzljaku. Ta je za pretekli teden določil sestanek v Stanski vasi, na katerem bi se o vseh spornih ali nejasnih stvareh pogovorili člani gradbenega odbora za vodovod pri vaškem odboru SZDL Stranska vas, predstavniki krajevne skupnosti, Goka, sisov in seveda predsednik izvršnega sveta. Prav slednjega pa — brez opravičila — ni bilo, tako da je vrsta vprašanj, ki so jih zastavili prisotni, ostala zopet brez odgovorov.

Ljudje, ki živijo ob Krupi, namreč zatrjujejo, da jim je predsednik obljubil vodovod do hiš, sedaj pa zatrjuje, da je mislil le glavne vode in da bi torej hišne priključke sami naredili. Prav zaradi tega so krajani hoteli pojasnilo. Vodja gospodarskih sisov Alojz Novak pa je pojasnil, da so v okviru investicije zajeti samo oskrbni vodi le v šest ogroženih vasi ob Krupi, ne pa tudi hišni priključki. Res je sicer, da so se o tem, da bodo te priključke sami naredili, vaščani zmenili že na predhodnem zboru krajanov, vendar nikakor niso mogli mimo tega, da ne bi še enkrat odprli vprašanja, kdo bo kopal in kdo bo plačal izkop za priključke. Najvažnejše vprašanje, ki jim ga je končno le uspšelo rešiti, pa je bilo, kje priključki sploh bodo.

Nerazumljivo je namreč, da so v nekatere vasi že napeljali glavne vode in jarke zasuli, ne da bi potegnili iz njih hišne priključke. Kako tudi, ko pa ti sploh niso bili zakoličeni! Tako bo potrebno dodatno odkopavanje jarkov, krajani pa se zaradi takšnega neusklajenega dela upravičeno sprašujejo, komu vodovod sploh napeljujejo, če takrat, ko so bili jarki še odkopani, niso pomislili na to, da bodo morali napeljati cevi iz glavnega voda tudi do hiš. Komunala, investitorica vodovoda, jim je obljubila, da bodo z zakoličbo hišnih priključkov začeli v začetku tega tedna.

Sicer pa so imeli člani gradbenega odbora veliko povedati o slabi organizaciji dela pri gradnji vodovoda. Krajani so pripomnili tudi, da so minili časi, da tam, kjer bi delo lahko opravili stroji, še vedno kopljejo ljudje. »S tem ne trdimo, da je bila akcija slaba, vendar bi bil potreben boljši nadzor nad delom in organizacija. Bojimo se, da bo denarja zmanjkalo, še preden bo stekla voda,« so se jezili.

S Komunale so v opravičilo povedali, da je njihovo delo le montaža cevi, a tudi te po mnenju krajanov niso ustrezno položene, kajti ponekod — na primer proti Krupi — so jih zagrnili kar s skalami, kar bo povzročalo nove težave pri dodatnem kopanju za hišne priključke. Predstavnik Begrada pa je priznal, da so imeli velike težave z razstrelivom in da so si ga sposojali v drugih delovnih organizacijah. Sicer pa so povedali, da celotni Gok nima dovolj delovne sile, da bi prevzel in končal vsa dela s hišnimi priključki vred. O pomoči vojaštva, o kateri se je želel gradbeni odbor pogovoriti s predsednikom izvršnega sveta, pa so lahko le ugibali. Alojz Novak je pojasnil, da letošnje delo vojakov ni bilo v njihovih načrtih. Sicer bodo še prišli, vendar bodo delali na trasi za glavne, oskrbne vode, težko pa je verjeti, da bi vojska pomagala tudi pri hišnih priključkih. Za to bodo gotovo potrebne lokalne delovne akcije.

Tudi po tem sestanku je še vedno ostalo odprto vprašanje, kako bo z napeljavo vodovoda v hiše v dolini Krupe. Te so namreč imele speljano vodo neposredno iz reke, zato so bile v prvotnem načrtu izpred nekaj let, ko naj bi vodovod speljali iz Krupe, izpuščene. Zato je bilo toliko bolj razumljivo razburjenje na sestanku Ivana Janežiča, ki je tik ob Krupi kupil hišo, ko se je uradno že vedelo, da je voda zastrupljena. Hišo, v katero je vložil veliko denarja, je prenehal obnavljati, ko je zvedel za ekološko katastrofo. Sedaj stalno živi v nedograjeni hiši, a se prav zaradi tega, ker se mu zdi, da je bil pri nakupu opeharjen, ni za stalno prijavil. Vsi vedo, kako borno je njegovo življenje ob Krupi, zato je ob očitku tajnika krajevne skupnosti, da je le »vikendaš«, iz protesta zapustil sestanek.

M. BEZEK

NOVI POŠTNI PROSTORI — Gostje med govorom predsednika občinske skupščine Kočevje Jožeta Novaka. (Foto: Primc)

Bolj preudarno in varčno

NOVO MESTO — Osnutek družbenega plana občine za naslednje petletno obdobje je pripravljen za javno razpravo.

V novomeškem izvršnem svetu so imeli samo pri sestavi končnega besedila osnutka večurno razpravo, kljub temu za vrsto zadev še niso našli jasnih rešitev. Ta družbeni plan pa se brez dvoma zelo razlikuje od prejšnjih, predvsem pri posegih v prostor. Medtem ko smo v sedanjem obdobju za proizvodno porabili v občini 220 hektarov zemljišč (med temi večina dobrih), v novem družbenem planu načrtujejo pozidavo le na 169 hektarih, in to skoro izključno na zemlji, ki ni primerna za kmetovanje. Stanovanjska izgradnja bo očitno upočasnila razvoj, saj obeta novo obdobje le 1400 novih stanovanj, medtem ko je bilo v zdajšnjem srednjeročnem obdobju zgrajenih 1700 stanovanj. Gradilo se bo manj, več pa bo vlaganj v primarne komunalne naprave, s posebnim poudarkom na oskrbi z vodo.

Precej neznank vzbuja tudi poglavje o zaposlovanju, ki predvideva izjemno povečanje strokovnega kadra z višjo in visoko šolo. Če bi to hoteli doseči, bi morali Novomeščani v petih letih pobirati z ljubljanske in mariborske univerze tretjino vseh diplomantov. Več možnosti za dosego tega cilja pa je z organizacijo visokošolskega študija doma, predvsem študija ob delu za že zaposlene. Obetavna za mlado generacijo je teza, da bodo dobili zaposlitev vsi mladi iz domače občine, medtem ko bo uvoz delovne sile ustavljen.

Pri predvidenih naložbah v gospodarstvu in negospodarstvu bo potrebno namere še pretehtati. Prvi osnutek kaže namreč na 60 milijardne investicije, to pa je čez 26 odst. vsega družbenega proizvoda. Podatki so celo brez naložb v IMV.

Na kratko ni mogoče seči na vsa važnejša poglavja družbeneg aplana, ki bo krojil usodo občanom do leta 1990. Zanimivo pa je za širši krog občanov, da v tem dokumentu ni sledu o gradnji novega pokopališča na Marofu, da pa je predvidena gradnja predelovalnice mesa na Cikavi. Tudi organiziranost trgovine še visi v zraku, ker je zanjo širši interes v celotni regiji, zato so naročene študije še za ostale občine. Za gradnjo in modernizacijo cest bo malo denarja, zato so najprej na regionalnih in medkrajevnih cestah.

R. BAČER

Vroča politična jesen v Kostelu

Začela se je septembra, ko je magister Stanislav Južnič objavil v Mladini dva kritična članka o razmerah v krajevni skupnosti Kostel ob Kolpi

FARA — O člankih magistra Stanislava (Staška) Južniča v Mladini in podobni radijski oddaji o razmerah v KS Kostel in še posebej na osnovni šoli so razpravljali 7. oktobra na seji predsedstva KK SZDL Kostel. Razpravi je prisostvoval tudi magister Južnič. Bila je burna, posamezni razpravljalci so bili večkrat prekinjeni, predvsem magister Južnič, ki je bil vabljen na sestanek, »ker bi želeli nekatere stvari razjastiti in opredeliti.«

Po triurni razpravi so sprejeli sklep, da obsojajo tak način razreševanja zadev, kot se ga je poslužil magister Južnič. Nejasne in sporne zadeve naj bi po demokratični razpravi razčistili doma in jih ne »prali« javno, so sklenili. Ocenili so tudi, da sta članka in radijska oddaja naredili veliko politično škodo, še posebej, ker so pred vrati volitve.

»In kdo bo hotel kandidirati in delati, če bo za delo deležen le kritike in to neargumentirane in neresnične« zavrnjen pa je bil predlog predsednika KK SZDL, naj bi predsedstvo predlagalo konferenci SZDL, naj magistra Južniča razreši dolžnosti, ki jih opravlja v SZDL, in predlagalo tudi razrešitev ostalih njegovih dolžnosti. Sklenili so že, da bodo napisali članek o tem za Kočevske novice, in izvolili tri člane, ki bodo pripravili na osnovi sklepov in stališč predsedstva SZDL ustrezen osnutek.

V burni poprejšnji razpravi je bilo poudarjeno, da so bili doseženi v šoli in KS veliki uspehi, za katere so prejeli občinska, republiška in zvezna priznanja. Ne puste se od nikogar blatiti. Poudarjeno je bilo tudi, naj nekatere zadeve razreši sodišče (zadevo o odpovedi delovnega razmerja magistru Južniču že rešuje sodišče). Zamerili so mu, ker je pred dokončno sodbo sodišča o tem pisal v Mladini.

Brez odgovora pa so ostale nekatere zahteve oz. obtožbe magistra Južniča, na primer, da je treba ugotoviti krivca za prisvojitev šolske zemlje, »ki je danes pozidana«. Nekateri odgovori pa so bili pomanjkljivi ali pa premalo prepričljivi, na primer o zgrešeni gradnji čistilne naprave, ki nikoli ne bo delala.

Ob zaključku razprave so ostali vsak na svojem bregu: na enem člani predsedstva, ki so bolj ali manj odločno obsojali pisanje magistra Južniča in radijsko oddajo, saj je mlad, premalo ve o nekaterih ozadjih in je tudi premalo naredil za napredek KS, da bi lahko kritiziral zaslužne posameznike, na drugi pa magister Južnič, ki je še vedno vztrajal pri svojem, da je bilo storjenih ne le veliko napak, ampak celo zločinov, ki zahtevajo obsodbo in kazen za krivce.«

JOŽE PRIMC

● *Gotovo ne drži magistrov očitek, da je bilo na območju KS Kostel narejenega za napredek malo ali nič, saj je ta KS skupaj z osilniško izmed podeželskih KS v kočevski občini najbolj napredovala. Gotovo pa je tudi res, da je bilo pri delu vodstva storjenih nekaj napak, in povsem razumljivo je, da nanje mladi ostreje reagirajo. Kritika, da magistrovo pisanje pred volitvami zasluži obsodbo, ni povsem upravičena. Prav zdaj je namreč največja priložnost za razčiščevanje, ocenjevanje dela in napak ter evidentiranja in kandidiranja najboljših, najbolj vrednih zaupanja, na odgovorna mesta. Tudi magistrova kritika lahko pripomore k boljšemu izboru kandidatov. Dodati je tudi potrebno, da smo pri nas preveč občutljivi za kritiko in nanjo reagiramo kot na sramotenje zaslužnih posameznikov, namesto da bi jo imeli za dobronamerno pomoč, pa če je še tako huda in ostra. Razveseljivo pri vsem sporu pa je, da se obe strani zavzemata za napredek krajevne skupnosti. Cilj je torej isti, čeprav je videti pot do njega zaradi različnih praktičnih izkušenj in znanja različna.*

Papir prinaša izgubo

Pogovor Francke Herga, podpredsednice RS ZSS, v tovarni Djuro Salaj Krško

KRŠKO — Podpredsednica republiškega sveta zveze sindikatov Francka Herga se je med nedavnim obiskom v krški občini najdlje zadržala v pogovoru z delavci najštevilnejšega posavskega delovnega kolektiva, tovarne Djuro Salaj v Krškem.

Rdeče številke se pojavljajo v 2200-članski delovni organizaciji iz leta v leto prav pri proizvodnji rotopapirja. Da ni izgube na ravni delovne organizacije, je zasluga solidarnosti znotraj tovarniških plotov. Miloš Medved je dejal, da se je v zadnjih desetih letih odlilo kar za 10 milijard dinarjev akumulacije iz tovarne ravno zaradi »depresivnih cen časopisnega papirja.« Dodal je, da se zdi delavcem »Djure Salaja nesprejemljivo, da subvencionirajo tudi tki. rumeni tisk. Doslej so dosegali višje cene na tujem kot doma, razmere pa so se zdaj že zasukale, tudi zavoljo vse bolj zastarele strojne opreme, ki ne dopušča, da bi šli krški papirničarji vštric z najsodobnejšimi tehnologijami po svetu. Letos beležijo 30-letnico, odkar so naredili prvi časopisni papir v Jugoslaviji. Radi bi čim prej preusmerili proizvodnjo, da bi izdelovali bolj fine papirje, s čimer bi prihranili več surovin in iztržili več, tudi na tujem.

Francka Herga je dejala, da sindikati ne podpirajo, da delavci nosijo breme, da drugi dobijo cenejše izdelke, saj naposled zmanjka akumulacije za lastni razvoj. Nesmiselno je, da imamo poceni časopise na račun proizvajalcev papirja. Argumentirano pa kaže odgovoriti tudi na očitke, da nekdo napihuje ceno, da bi dobil toliko, kot potrebuje. Delavci gozdarstva in lesnopredelovalne industrije bi morali za skupno mizo temeljito pretehtati dohodkovne odnose.

P. PERC

Francka Herga: »Če smo za realno ceno časopisa, hrane, energije, bomo morali to plačati ali pa na kak način subvencionirati!«

● Podpredsednica slovenskih sindikatov je spregovorila tudi o sistemu delitve po rezultatih dela, ki ga gradimo že pet let. Z obstoječim sistemom nagrajevanja smo vsi nezadovoljni. Iz organizacij združenega dela bi moralo biti več podpore dograjevanju tega sistema, nikakor pa ne dopustiti, da nekdo poruši, kar smo doslej zgradili, in vrne strokovne in politične razprave spet na začetek.

V NOVEM OBRATU DRŽALA ZA NEMCE

RIBNICA — Pri Riku v Ribnici so ustanovili obrat lesne galanterije, v katerem izdelujejo držala za orodja, ki jih bodo predvsem izvažali, in sicer v Zahodno Nemčijo. Od 1. septembra je v tem obratu zaposlenih skupno 6 ljudi. Imajo tudi 5 zasebnih kooperantov. Prvi izvoz načrtujejo že za letos. V načrtu imajo izdelavo nekaj milijonov ročajev na leto. V to proizvodnjo so se usmerili predvsem zato, ker potrebujejo konvertibilne devize. Obratovodja Vinko Prelesnik meni, da z izvozom posebnega zaslužka ne bo, ker so domače surovine (les) zelo drage, razen tega gozdarji skušajo odriniti domačim kupcem samo les slabše kakovosti.

J. P.

NAŠA ANKETA

Uravnilovka - korak nazaj

Izhodišča za pripravo 13. kongresa ZKJ, predvsem del s predlogom novega sistema delitve osebnih dohodkov, je naša javnost sprejela zelo kritično in z negodovanjem. Po tem predlogu naj bi bil osebni dohodek sestavljen iz dveh delov. Prvi del bi določali na podlagi skupnih meril in osnov in bi bil enak za vse delavce enakega naziva in enake kvalifikacije v Jugoslaviji, drugi del pa bi prejeli, če bi se ob periodičnem obračunu izkazalo, da jim rezultati njihovega dela in gospodarjenja omogočajo, da za osebne dohodke razporedijo več, kot so že prejeli. Skoraj nedeljena so mnenja, da bi bil tak sistem delitve osebnih dohodkov, vsejugoslovanska uravnilovka, velik korak nazaj. Dokler bodo pri nas velike razlike v storilnosti, v učinkih gospodarjenja, v povečevanju izvoza itd., so gotovo upravičene tudi razlike v osebnih dohodkih. Če bosta enako dobila slab in dober delavec, je skoraj gotovo, da bo dober delavec začel delati slabše, ne pa slab bolje.

ANTON BUTALA, pomočnik vodje oddelka v črnomaljskem Kovinarju »Vsejugoslovanska uravnilovka bi bila le podpiranje lenuhov. Tisti, ki so sedaj pridni, bi začeli manj delati, ker ne bi imeli nobene spodbude več. Najbolj pošteno je plačilo po delu, pa ni važno kje, v kateri republiki delavec dela. Nagrajena naj bo pridnost, prizadevnost. Ne razumem, kaj sedaj silijo z uravnilovko, ko smo bili vedno proti njej. Če nam jo bodo še naprej vsiljevali, sem med prvimi, ki se bodo uprli.«

FRANC PENCA, predsednik OO ZSS v Iskri Mokronog: »Pri nas ne bi sprejeli take uravnilovke v vsedržavnem merilu. Osebnih dohodkov ne moremo in ne smemo deliti ne glede na rezultate dela. S tem bi izničili vsa dosedanja prizadevanja, ki smo jih vložili v večjo produktivnost. Delavci bi izgubili poglavitni motiv za dobro delo, kar osebni dohodek je. Mislim, da bi bila proti takemu načinu nagrajevanja tudi večina naših delavcev. Nihče ni za podporo lenuhov.«

VINKO PRELESNIK, obratovodja v Riku Ribnica: Seveda je prav, da smo nagrajeni po delu in rezultatih dela, ne pa, da bi imeli vsi enake plače. Če bi bili vsi osebni dohodki odvisni le od kvalifikacij ali če bi prejemali vsi enake akontacije, potem si nihče ne bi več prizadeval, da bi bolje delal in gospodaril, saj je vprašljivo, če bi pri poračunu res kaj dobil, oz. koliko bi bil ta denar takrat še vreden.«

MIRICA DIMITRIJEVIČ, tajnica občinskega sveta ZSS Kočevje: »Tak predlog je že v osnovi zgrešen, ker bi marsikdo razmišljal tako: določeni del osebnega dohodka mi je zagotovljen, zato lahko delam še manj. Preveč je poudarjena kvalifikacija, premalo pa delo in rezultati dela. Menim, da bi se morali raje več pogovarjati o tem, kako delavcu zagotoviti tako delo, da bo zanj prejel tak osebni dohodek, da bo lahko normalno živel.«

IVAN PŠENIČNIK, strojni ključavničar z Bojsnega: »Če bo polovica osebnega dohodka zagotovljena neodvisno od tega, kako podjetje gospodari, je to garancija za tistega, ki ne dela. Nihče se ne bo trudil, da bi več in bolje delal, dokler ne bo res več dobil. Ko sem še delal v Nemčiji, mi je v enem tednu trikrat zvišal plačo mojster oddelka, ne lastnik. Tako bi moralo biti tudi pri nas. Delavec bi bolje delal, če bi čutil, da nadrejeni, ki delo nadzoruje in je zanj odgovoren, vpliva na plačo.«

MILKA CINDRIČ, vodja traka v Kometu: »V Kometu imamo dobro organizacijo dela, produktivnost je velika, veliko delamo za izvoz in tako delo je še posebno zahtevno. Naše delavke dosegajo evropske norme in si svoje osebne dohodke krvavo zaslužijo. Ne bi bilo pravično, če bi dobivale enake osebne dohodke kot v kakšni delovni organizaciji, kjer delajo slabše in manj in še to na boljših in sodobnejših strojih.«

JOŽE MOZETIČ, predsednik medobčinskega sveta ZSS za Dolenjsko: »V sindikatu imamo resne pomisleke zoper najnovejši predlog delitve osebnih dohodkov, ki ga je predlagal CK ZKJ. Tak sistem dobrih delavcev ne bi stimuliral, seveda pa bi se zanj zavzeli slabši delavci. Sedanji sistem je marsikje dobro izdelan, le dograditi bi ga bilo treba. Sleherni sistem nagrajevanja mora biti izdelan tako, da bo delavce stimuliral k boljšemu delu. Osebni dohodek naj zato temelji na osebnem prispevku posameznika.«

MARTIN PODLOGAR, vodja proizvodnje v tozdu Lisce Krmelj: »Mnogo truda je bilo vloženega v sedanji sistem nagrajevanja. Postavljati nekaj na novo bi bilo škodljivo. Samo govoriti, kako deliti, ne pa predvsem, kako ustvarjati, je vprašljivo. Mi že dolgo delamo po zahodnih normah, kamor tudi veliko izvažamo. Ekonomska nuja vseh, kaže, še ni pripeljala do tega, kljub temu pa bi radi delili.«

MARJAN ARH, predsednik OO ZSS tozda Les v tovarni »Djuro Salaj«, Krško: »Mislim, da je pri nas nagrajevanje podobno uravnilovki, ta pa je po moje največji krivec, da je pri delu v tovarnah manj zavzetosti, discipline in volje po nadaljnjem strokovnem izobraževanju. Dobro delo naj bo res plačano. Socialne kategorije kaže reševati z družbeno solidarnostjo, toda sociala naj nastopa tam, kjer ni slabega dela. Mislim, da sodišča združenega dela ne bi smela ščititi slabih delavcev.«

kmetijstvo

Pozabljene sadne sušilnice

Ivan Andrejčič obnovil staro sušilnico

ZDOLE PRI PODGORICI — Na kmetiji Ivana Andrejčiča pod Lisco sadje ne gnije. Gospodar je namreč obnovil staro sadno sušilnico. »Star sem bil kakšnih deset let, ko sem sušil z očetom. V hribu za domačijo sem odkril kamenje in zasuti tunel nekdanjega kurišča. Nekaj je bilo podrtega, ko sem izkopal zemljo; s traktorjem sem izruval še drevesa in sem uvidel, da sem na pravi poti,« pripoveduje, kako je nekako pred petimi leti pričel obnavljati opuščeno sadno sušilnico. S kamenjem ji je sezidal nov obod, spletel je tudi novo leso iz vrbja, kamor sedaj polagajo sadje. Sušilnica je dobila tudi nekdanjo streho.

Andrejčičevi se trudijo, da ogenj podnevi in ponoči ne ugasne. Najboljše za sušenje so hruške mavrce in seveda češplje. Večje hruške in jabolka razrežejo. Iz naravnega, brez slehernih škodljivih primesi, ohranjenega sadja je mogoče skuhati dober kompot. Nekateri mu pripisujejo celo zdravilne lastnosti.

Koliko takih in celo nekdanjih skupnih vaških sušilnic bi bilo po hribovskih vaseh še mogoče obnoviti?

A. Ž.

Sejmišča

NOVO MESTO — **Na ponedeljkov sejem so kmetje pripeljali vsega 163 prašičev, kar pa je običajno za ta čas. Od tega je bilo 63 prašičev starih 7 do 10 tednov, 100 prašičev pa 10 do 12 tednov. Lastnika je menjala 101 žival. Mlajše so stale po 8.000 do 9.000 din, starejše pa po 9.000 do 13.000.**

BREŽICE — **Na sobotnem sejmu je bilo naprodaj 247 prašičev, starih do 3 mesece. Z novim lastnikom se je peljalo domov 184 živali. Za kilogram žive teže je bilo treba odšteti 500 din.**

Kmetijski nasveti

Potrjen sum: v Zakotu so odkrili miksomatozo

V poletno lagodnost je sredi avgusta udarilo kot strela z jasnega: V Gornji Stari vasi pri Šentjerneju so odkrili prašičjo kugo. Zdaj je prišla iz brežiškega konca podobna novica: v Zakotu pri Brežicah so odkrili tri primere končne miksomatoze, ki ji pravijo tudi kunčja kuga. Analiza v Ljubljani je potrdila veterinarjev sum. Brežiška enota posavskega Veterinarskega zavoda je ukrenila, kar je bilo potrebno, da bi bolezen kar najmanj prizadela prav zadnja leta spodbujeno rejo kuncev.

Miksomatoza je strah in trepet kuncereje. Ta virusna bolezen lahko izzove prave morije, povrhu pa je ena najbolj kužnih. Nič čudnega, če so izbrali prav njo za namerno uničenje preveč namnoženih divjih zajcev, ki so v petdesetih letih v Avstraliji grozili, da bodo požrli vse kmetijske pridelke. Za miksomatozo zboleli kunec ali zajec znesljivo pogine v nekaj dneh, bolezen pa je mogoče obvladati samo s preventivnim cepljenjem zdravih živali. Imuniteta traja šest mesecev.

● **Bolezen se hitro raznaša, celo na velike razdalje. Prenašajo jo žuželke, diviji zajci, vrane, pa tudi človek. Obolela žival dobi krmežljave oči, oteče v glavo (levja glava) in pod rep ter v nekaj dneh pogine. Če se kje pojavi, je treba takoj poklicati živinozdravnika in ogrožene živali cepiti. Za že zbolele ni zdravila, potrebno jih je pokončati in neškodljivo odstraniti. Vse, s čemer so prišli oboleli kunci v stik, mora pod razkužilo, živo apno ali lizoform. Razkužene kletke so za rejo uporabne šele po daljšem času.**

V Brežicah je izvršni svet s posebno odredbo zahteval vse naštete ukrepe. Razen tega mora rejec rejo kuncev prijaviti veterinarskemu zavodu, stroške cepljenja pa plačati sam. Obvezno zaščitno cepljenje velja za petkilometrski pas okrog odkritih žarišč bolezni, ki je nevarna tudi za človeka. Zaščitne mere prav gotovo niso pretirane, če poznamo, kakšno katastrofo lahko v reji kuncev zapusti miksomatoza. Zadnji tak primer poznamo s Tržaškega.

Inž. M. L.

Bo kupčija s pujsi še cvetela?

Nihče noče imeti opravka s sejmiščem, kmetje pa ga potrebujejo — Vendarle našli kompromisno rešitev — Sejmi izmenično v Novem mestu in Šentjerneju

NOVO MESTO — Sejmišče je bilo nekdaj sestavni del novomeške folklore. Potem pa je čas opravil svoje in iz mestnega središča, kjer so se ob semanjih dneh krave dobesedno sprehajale po Glavnem trgu, so sejmišče prestavili na Cikavo, nazadnje pa je pristalo na Grabnu.

Čeprav gre sedaj veliko prometa z živino prek zadruge, pa brez sejma, kjer prašički in goveda menjajo lastnike, le ne gre. Vendar pa se skrbi za sejmišče in seveda tudi za sejem vsi nekako otepajo. Po veljavnem občinskem odloku naj bi za to skrbela KZ Krka, ta pa ima sejmišče v upravljanju šele dva meseca. In že v tako kratkem času je prišlo do zapletov. Zadruga očitno ni videla posebnega interesa za to, da bi imela sejmišče, veterinarji pa so bili zanj. Prvi so imeli s sejmiščem očitno preveč nedonosnega dela, veterinarji pa so dejali, da je sejmišče dobra zadeva za kontrolo živali in sploh za preprečevanje širjenja kužnih bolezni. Na sejmišču so namreč opravljali zdravstveno kontrolo živali. Očitno pa niso našli skupnega jezika in zadruga je sklenila, da bodo semanji dnevi samo enkrat na mesec. To pa je po mnenju rejcev in veterinarjev premalo.

Resnici na ljubo je treba dodati, da je imela KZ Krka v načrtu gradnjo z vsemi predpisi us-

● **Vendarle pa kaže, da so veterinarji in zadružniki našli skupno rešitev. Na sestanku pri podpredsedniku novomeškega izvršnega sveta so se minuli petek dogovorili, da bodo rejci pujsov svojo dejavnost opravljali vsake štirinajst dni. Vsake štirinajst dni pa v bližnjem Šentjerneju. Sicer pa bo zadruga o delih okoli sejmišča redno poročala izvršnemu svetu.**

klajenega sejmišča, vendar pa je predračun zanj znašal že pred dvema letoma 20 milijonov, danes pa bi bil bržkone še enkrat višji. Štiridesetih milijonov za te namene pa nima niti zadruga niti občina.

J. SIMČIČ

POZOR PRED STEKLINO!

DOLENJSKA — Prvi val stekline, ki se ponavadi pojavi novembra, se je letos začel že konec preteklega in v začetku tega meseca. Lovci so pokončali stekle živali v Dol. Vrhpolju, Martinji vasi, Belšinji vasi, živali, pokončane v okolici Stopič in Birčne vasi, pa so še v preiskavi. Seveda je potrebna zaradi stekline, ki se letos pojavlja prej kot ponavadi, v gozdu in tudi sicer večja pozornost.

NOVE ODKUPNE CENE MESA IN MLEKA

LJUBLJANA — Z oktobrom veljajo nove odkupne cene za živino in mleko. Rejci dobijo po novem za junce in junice za ekstra kakovost 323 din za kilogram žive teže oz. 577 din za kilogram mesa, za prvi kakovostni razred 312 (557 din, če gre le za meso), za drugi rared 301 din (537 din), za živino zunaj kakovostnih razredov pa 278 din oz. 497 din. Za starejše govedo so nove cene: za prvi razred 243 din (449 din), za drugi 234 din (433 din), za tretji 225 (417) in za starejše govedo zunaj razredov 208 din za kilo žive teže oz. 385 din za kilo mesa. Klavna teleta veljajo po novem 382 din kilogram žive teže, mesnati prašiči pa 282 din kilo žive teže oz. 9,65 din mesna enota. Nova odkupna cena za liter mleka s 3,6 odst. tolšče in s predpisano kakovostjo znaša 50 din, Ljubljanske mlekarne pa plačujejo tako mleko po posebnem dogovoru po 51,5 din liter (Kmečki glas).

OBVESTILO

KZ KRKA Novo mesto TZO Kmetovalec obvešča občane, da bo odkup goveje živine, konj in promet s pujski na dogonskem mestu GRABEN samo vsak prvi ponedeljek v mesecu od 6. ure dalje. Na dogonskem mestu v Šentjerneju pa samo 2. soboto v mesecu.

679/42—85

REPUBLIŠKI POSVET O KOZAH

SEVNICA — Tukajšnje društvo gojiteljev malih živali opaža, da je vse večje zanimanje za kozjerejo, žal pa je neorganizirana nabava pasemskih samic in samcev. V soboto ob 9. uri bo pri Osovnikarju širši posvet o teh vprašanjih. Prireditelji so povabili k sodelovanju gojitelja koz Marjana Jamška iz Sečovelj, Emona inženiring iz Ljubljane, mlekarno Hmezada, Fekro iz Slovenj Gradca in Zvezo društev gojiteljev pasemskih živali Slovenije ter ostala društva v republiki. V soboto in nedeljo bo, od 8. do 18. ure v Sevnici tudi razstava živali članov sevniškega društva.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

NOVO MESTO — Značilnost ponedeljkove tržnice so bile stojnice s svečami, za katere so prodajalci zatrjevali, da so dvakrat cenejše kot v trgovini. Precejšnja izbira je bila na obrtniškem delu tržnice, slabša pa na zelenjavnem oddelku. Vseeno so kupci lahko dobili hruške po 180 din kilogram, jabolka po 120 din, slive po 150 din. Kostanj je bil po 200 din, karfijola po 150 din, paradižnik po 100 din, solata po 150 din, čebula po 80 din.

Prirejo mesa bo podvojil

Nov hlev kmeta Jožeta Janžiča z Mosta

MOST — Jože Janežič z Mosta 7 kmetuje na štirih hektarih obdelovalnih površin, ima pa tudi 4 hektarje gozda. V najemu ima še 2,80 ha travnikov. Že lani bi bil končal nov hlev, ki ga gradi od leta 1981, a je kupil nov, 56 konj močan traktor. »Pa še oženil se je,« malo v šali opravičuje soseda Franc Repše, močan kmet, ki se z Janežičem očitno zelo dobro razume. Nov hlev bo Jože končal letos, v njem pa bo prostora za 30 glav živine.

»Trenutno imam v hlevu 12 glav, od tega 4 krave, ostalo pa so pitanci, ki jih bom oddal trebanjski kmetijski zadrugi. Letos sem ji oddal že tudi 1600 kilogramov pšenice, ki je dobro prezimila. Koruzo za silažo sem posejal na 70, za zrnje pa na 30 arih. Pšenico bom verjetno zmanjšal, ker bom šel na specializirano proizvodnjo. Vsaj za dvakrat bi lahko povečal prirejo mesa,« pravi Janežič.

Pridelal je že tudi okoli 20 ton krompirja, a meni, da že dve leti ni bilo pravih letin niti cen. Za prvo ne ve, če je krivo vreme ali tudi seme. Cene pridelkov pa že nekaj časa ne dohitevajo galopirajoče inflacije niti sorazmerno precej višjih cen repromaterialov, ki jih čisti kmet Jože Janežič z Mosta potrebuje pri svojem kmetovanju. V kaj slabo tolažbo mu je dejstvo, da v takem položaju pač ni edini...

P. PERC

Jože Janežič: »Specializiral bom proizvodnjo...«

KAMENJE POSPRAVILI Z VEČ KO 300 HEKTAROV

TREBNJE — V trebanjski občini so tudi letos uspešno zaključili agromelioracijska dela na območjih Kamnje — Knežja vas in Zagorica — Dobrava. Na prvem območju so s posebnim strojem razbili kamenje na 226 hektarih kmetijskih površin, na območju Zagorica — Dobrava pa 122 hektarov. Dela so veljala več kot 30 milijonov dinarjev. Pri pospravljanju kamenja so sodelovale tudi mladinske delovne brigade.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: Tit Doberšek

Kako so se pozebi upirale druge sorte

LAŠKI RIZLING je po letošnji pozebi ob trgatvi pokazal najboljše rezultate. Toda kljub temu vinogradniki le ne moremo ostati izključno pri tej kakovostni beli vinski sorti vina. Zato je treba povedati, kako so se po letošnji pozebi pri nas obnesle še druge sorte.

ZELENI SILVANEC (opisan 5. in 12. septembra v tej rubriki) je zelo dobro preživel zimsko pozebo. Ta kvalitetna (po nekateri literaturi celo vrhunska) bela sorta vina je letos dala ob trgatvi poleg dobrega pridelka še zelo visok odstotek sladkorja v grozdju (22%). Žal spomladi ne bo na voljo cepljenk te sorte, ker je trsničarji zaradi pomanjkanja cepičev niso cepili. V prihodnje pa pričakujemo, da bodo trsničarji cepili tudi to kvalitetno belo sorto, ki zasluži, da jo bolj širimo kot doslej.

BELI BURGUNDEC (beli pino, opisan 29. avgusta) je letos ob trgatvi obrodil znatno manj kot laški rizling in tudi manj kot zeleni silvanec, vendar je dal vsaj skromen, čeprav vrhunski pridelek vina. Trsničar Martinčič bo imel spomladi na voljo dovolj cepljenk te izredno kvalitetne bele sorte trt, katero priporočam vsem ljubiteljem kvalitetnega belega vina, ki dajo več na kakovost kot na količino.

KRALJEVINA, naša stara dolenjska trta, je letos odpovedala, skoraj nikjer ni dala pridelka. Vinogradniki s to sorto ponekod že prejšnja leta niso bili zadovoljni, nekateri so jo celo opustili, ker je tudi v manj hudih zimah pogosto pozebel enoletni les, oziroma zimska očesa na šparonih. Po dosedanjih opažanjih te sorte na splošno ne kaže več veliko saditi. V krajih, kjer se kraljevina dobro obnese, jo je priporočeno še saditi, saj daje dobro namizno belo vino, zlasti v mešanici z laškim rizlingom (belo vino »belokranjec«), in je tudi najbolj ustrezna sorta v sestavi cvička. Trsničarji bodo spomladi imeli na voljo dovolj sadik te sorte.

RUMENI PLAVEC, s katerim so vinogradniki na Bizeljskem in Hrvaškem Zagorju zelo zadovoljni, je ob letošnji pozebi prav tako kot kraljevina odpovedal, pridelka te sorte ni. Na splošno je ta sorta dolenjske vinogradnike, kjer smo jo zadnje čase širili, razočarala. Bolje se je obnesla v posavskih vinogradih. Tudi cepljenk te sorte bo spomladi pri trsničarjih dovolj na voljo.

ŽLAHTNINA — BELA IN RDEČA (nekaterim je poznana pod imenom španjol, hrvaško: plemenka pa tudi šasla) je pozebla kot kraljevina. Kljub pozebi vinogradniki brez te sorte ne moremo biti, ker je med namiznimi sortami še vedno najboljša. Vse do sedaj priporočene sorte trt za zobanje grozdja (kraljica vinogradov, biser iz čabe, muškat hamburg, kardinal, muškati itd.) so se pri nas manj obnesle kot žlahtnina. Poleg porabe v svežem stanju pa vino žlahtnine s svojo blago kislino ugodno vpliva kot primes kateremu koli vinu, belemu ali rdečemu. V starih vinogradih je bilo več žlahtnine kot v novih, zato so včasih pridelali boljši cviček kot danes. Tudi cepljenke te sorte bo spomladi možno nabaviti pri trsničarjih.

O sortah za rdeča vina tega območja pa drugič.

T. DOBERŠEK

Prve ovire že ob setvi

Novi regresi in ugodnosti za pogodbene pridelovalce pšenice še niso dovolj? — Lanska zamera se pozna

NOVO MESTO — V novomeški občini naj bi v letu 1986 pogodbeno pridelali 2050 ton pšenice na 730 hektarih površin, za zdaj pa je sklenjenih le polovico kooperantskih pogodb.

Setveni plan za pšenico je bil v novomeški občini sprejet, gnojil je dovolj, pripravljenega je 35 ton semen, traktorji čakajo, vendar so do 10. oktobra le malokje orali in sejali zaradi prevelike suše.

Novomeški setveni plan se letos povsem ujema z republiškim. Največ pšenice — na 210 hektarih — bodo pridelali na šentjernejskem koncu. Računajo na 28 stotov pridelka na hektar.

Pospeševalci novomeške zadruge pa imajo na terenu pri sklepanju kooperantskih pogodb velike težave, kljub temu da imajo letos kmetje z dodatnimi regresi znatne ugodnosti. Največ zamere je pri kmetih zato, ker je bila lani cena pšenice določena šele ob žetvi. Do 10. oktobra je bilo sklenjenih le za 280 hektarov kooperantskih pogodb, s čimer je kritega le pol sporazuma, ki ga je zadruga podpisala za izpolnitev republiškega plana.

Navzlic vsemu v zadrugi menijo, da bo odkup pšenice v letu 1986 dal predvidenih 2050 ton pšenice. Sklepanje pogodb se še nadaljuje, del kmetov pa bo zaradi suše sejal žita šele na pomlad.

R. B.

KONČANA KOMASACIJA NA KRASINCU

KRASINEC — Druga zložba zemljišč na Krasincu je v naravi končana. 93 hektarjev je komasiranih, opravljena so agromelioracijska dela, urejene nove poti, pri jesenskem oranju bodo opravili še založno gnojenje in apnenje. Seveda bodo orali in sejali že na novih parcelah. V glavnem ima po novem vsak lastnik dve parceli: njivo in travnik. Zložba in agromelioracijska dela so stala 13 milijonov dinarjev, denar pa je dala Zveza vodnih skupnosti Slovenije. Lastnikom ni bilo treba v denarju nič prispevati, so pa pomagali geodetom in delali pri urejanju poti in zakopavanju mejnikov. Dela je opravila metliška Obrtna zadruga, ki je pot čez mehkejši del komasiranega območja naredila na filcu, podobno, kot so gradili avtocesto čez Ljubljansko barje.

»Daj—dam« velja tudi za pšenico

Nekaj ugodnosti bi kmetom lahko ponudili že ob jesenski setvi

BREŽICE — Na območju tukajšnje občine naj bi prihodnje leto na 400 hektarih pridelali tisoč ton pšenice za odkup, vendar TOK Kooperacija računa z manjšimi količinami, s 750 do 800 tonami.

Pridelovalci letos namreč niso bili zadovoljni, ker se jim računi niso izšli.

Razen tega TOK za zdaj dobi le malo pšenice s prostim odkupom, zato predlaga nekaj ugodnosti za pridelovalce. Ena teh je dobava otrobov in krmilne moke po tovarniških cenah prek Žita Ljubljana.

Deležni naj bi je bili vsi, ki so letos oddali pšenico. Učinkovite bi bile tudi davčne olajšave in nekateri pridelovalci bi bili lahko celo popolnoma oproščeni teh dajatev.

Med ukrepi, ki jih omenja TOK, je še polovični regres pri zavarovanju posevkov iz občinskega intervencijskega sklada, pa nadomestilo obresti za takojšnjo uveljavitev republiškega regresa za gnojila. To pomeni, da bi upoštevali regres že pri prodaji gnojil za jesensko setev.

Velika spodbuda bi bili nadalje krediti Ljubljanske banke z najnižjimi možnimi obrestmi. Rok odplačila naj bi se začel 31. avgusta 1986, ko bodo pridelovalci žito že oddali in imeli nekaj cvenka v žepu.

Nasploh pričakuje TOK več zanimanja s strani Žita Ljubljana, kateremu je prodal ves pridelek. Letos je namreč prav Žito pokazalo zelo malo smisla za poslovnost in to mu za prvič lahko oprostijo, čeprav nič kaj radi. Navada je, da se kupec malo bolj zanima za reševanje skupnih problemov.

J. TEPPEY

Vzrok za slab pridelek krompirja znan

Jugoslavija je po porabi semenskega krompirja na zadnjem mestu

NOVI SAD — Po uradnih podatkih znaša poprečni jugoslovanski pridelek krompirja na hektar borih 9 ton, po ocenah strokovnjakov pa tri tone več. Seveda je to daleč za svetovnimi poprečji, med poglavitne vzroke za to pa strokovnjaki štejejo tudi premajhno uporabo dobrega semenskega krompirja.

O teh vprašanjih je bil govor tudi na novosadskem jesenskem kmetijskem sejmu. V središču pozornosti je bil referat dr. Miloša Kusa, ki je govoril o problemih pridelave semenskega krompirja.

V Jugoslaviji vsako leto zasadimo s krompirjem okoli 280 tisoč hektarjev njiv. Na tej površini pridelamo okoli dva milijona in pol tone krompirja. Na taki površini pa v Nemčiji pridelajo kar osem milijonov in pol tone krompirja ali poprečno 29 ton na hektar. Celo mediteranske dežele pridelajo za polovico več kromprija, kakor ga pri nas.

Po podatkih, ki jih je zbralo evropsko združenje za raziskovanje krompirja, je Jugoslavija na zadnjem mestu v Evropi po porabi aprobiranega, tj. uradno priznanega semenskega krompirja. Za saditev porabimo letno okoli 540 tisoč ton krompirja, ponavadi navadnega merkantilnega in povrh še slabe kakovosti, pravega semenskega krompirja pa le 24 tisoč ton.

● **Pridelovalci krompirja so v Novem Sadu objavili podatek, da bomo letos v Jugoslaviji pridelali 2,64 milijona ton krompirja. Ta količina naj bi zadostovala za domače potrebe, nekaj pa bi ga ostalo tudi za izvoz. Krompir naj bi kupci plačevali po akontacijski ceni 30 din.**

Da bi zmanjšali zaostanek za Evropo, smo se tudi pri nas že lotili načrtov za večjo pridelavo semenskega krompirja. V naslednjem planskem obdobju naj bi se pridelava aprobiranega semenskega krompirja povečala na 50 do 60 tisoč ton. Seveda bo treba povečati tudi skladišča za semenski krompir, zagotoviti dovolj osnovnega semena — elite itd. Čeprav še ni mogoče reči, da je že vse v najlepšem redu, kar se tiče pridelave semenskega krompirja, je vendarle res, da so v Sloveniji in BIH že začeli graditi centre za selekcijo krompirja.

Novomeščani ne bodo odnehali

Akcija »Imaš hišo, vrni stanovanje!« daje kar lepe rezultate

NOVO MESTO — Komite za urbanizem je na zahtevo sindikata, SZDL in izvršnega sveta pripravil pet vrst seznamov, na osnovi katerih je možno nadzorovati ljudi v družbenih stanovanjih, če so do te družbene dobrine še upravičeni. Delegati dobijo celotno gradivo.

Medtem ko je v vsej državi široko zasnovana politična akcija veliko obetala, a v večini primerov zaspala, jo Novomeščani nadaljujejo. Po lastni zamisli, brez »lova na čarovnice«, a vendar z vso odgovornostjo iščejo možnosti, da bi v čedalje hujši stanovanjski stiski lahko več družin spravili pod boljšo streho.

Na prvem seznamu so imetniki stanovanjske pravice, ki imajo v lasti stanovanjsko hišo, oziroma uporabljajo dve stanovanji. Od skupno 50 takih se jih je do julija letos, ko so bili nazadnje ažurirani podatki, izselilo 18. Zoper 3 imetnike stanovanjske pravice v družbenih stanovanjih so stanodajalci že ukrepali z vložitvijo tožbe za izselitev, zoper 17 imetnikov stanovanjske pravice pa ni pravne podlage za ukrepanje.

Na drugem seznamu so imetniki stanovanjske pravice v družbenem stanovanju, ki imajo stanovanje in stalno prebivališče izven Novega mesta ali celo v drugih občinah. Gre za 7 začasno prijavljenih, od katerih sta dva medtem že izpraznila družbeno stanovanje v Novem mestu, 3 pa so se stalno prijavili na naslovu, kjer stanujejo.

Na tretjem seznamu so nosilci stanovanjske pravice v solidarnostnih stanovanjih, ki so se pismeno zavezali, da bodo sami uredili svoj stanovanjski problem. Med temi so 4 solidarnostna stanovanja že izpraznili, enajstim pa je že potekel rok za izpraznitev, vendar nosilci stanovanjske pravice svojih hiš še nimajo dograjenih.

Na četrtem seznamu je 102 imetnikov stanovanjske pravice družbenih stanovanj, ki so pridobili gradbeno dovoljenje za hišo, dobili pa so kredite iz sklada združenih sredstev pri stanovanjskem gospodarstvu z rokom za izselitev. Do konca letošnjega leta bo 47 ljudem s tega seznama rok za izselitev potekel, 3 pa so se že izselili.

Podoben seznam zajema zaposlene v družbenih stanovanjih, ki so posojilo za gradnjo zasebnih hiš dobili pri svoji delovni organizaciji. Bržkone je pri teh še največ nereda, kajti večina delovnih organizacij posojilojemalcem sploh ni določila roka izselitve. Pravijo, da zato, ker so posojila tako skromna in cene tako visoke, da ne morejo zahtevati izselitve. Tovrstne podatke pa je posredovalo le 42 delovnih organizacij, 57 jih je sporočilo, da v družbenih stanovanjih sploh nimajo svojih zaposlenih, ki bi gradili zasebne hiše.

V zadnjih treh mesecih je bilo spet nekaj izselitev, ki pa jih seznami še ne upoštevajo. S temi podatki pa ugotavljanje kršilcev zakona o stanovanjskih razmerjih še ni končano. V Novem mestu bo enkratna družbena akcija postala stalna. Komite za urbanizem bo sproti opozarjal lastnike družbenih stanovanj, kje lahko ukrepajo. Od razvitosti samouprave in moči političnih organizacij v delovnih organizacijah pa je odvisno, kako strogo, kdaj in zoper koga bodo ukrepali.

RIA BAČER

● Spiski so javni, verjetno pa še vedno nepopolni. Komite za urbanizem je zaslišal vse osebe iz seznama. Večina graditeljev stanovanjskih hiš je izjavila (na zapisnik), da se bodo iz družbenega stanovanja izselili in predali ključe, ko bo njihov novi dom dograjen. Precej pa je tudi takih, ki so za gradnjo dobili malenkostna posojila ali pa sploh ne in bodo po preselitvi v hišo v družbenem stanovanju pustili svoje odrasle otroke, ki imajo tudi že svoje družine.

»Tudi za vaščane ni več vse dobro«

V Gradcu bi morali bolj poskrbeti za ljudi

GRADAC — Janeza Molka dobro poznajo po mehaničnih storitvah avtomobilisti vse do Ljubljane do Zagreba, Bihaća, Kladuše, Cazina. Vendar Janez ni znan le po kvalitetnem delu, ampak tudi po tem, da ne pozna besede »nimamo«, če kdo povpraša po delih za lado, zastavo, fiat. Da pa se dobro založi, mora vsaj po enkrat na mesec v Italijo in Avstrijo. »Zavedam se namreč, da bi mi lahko kaj kmalu zmanjkalo dela glede na to, da je nekatere rezervne dela za avtomobile pri nas zelo težko ali nemogoče dobiti. Vendar opažam, da smo obrtniki, ki živimo v manjših krajih, na vasi podcenjevani. Zgodilo se je celo že, da je Belokranjec iskal rezervni del za avto v Ljubljani, pa so ga odslovili z besedami, da ima ta del tako rekoč pred pragom, v Gradcu,« pove Molek.

A svojega dela, kamor sodi za stalne stranke tudi vrsta brezplačnih uslug, ne pohvali zato, ker bi hotel s tem delati reklamo svoji delavnici, ampak želi le opozoriti, da si je moč s solidno skrbjo za stranke pridobiti ugled, ki pa ga v Gradcu prav tam, kjer bi ga morali imeti največ, naglo zgubljajo.« Čeprav živimo v vasi, je v našem kraju okrog 17 obrtnikov, toda če želimo kupiti najosnovnejše orodje, moramo ponj v Metliko ali Črnomelj. Dve delikatesni trgovini smo imeli, in ko smo mislili, da

Janez Molek

se bo s povezavo Mercatorja in Kmetijske zadruge ponudba še izboljšala, so iz ene od trgovin z delikatesami naredili bife, torej že četrti gostinski lokal v vasi. Kruh, ki pride kadar pride, in ki ga vedno zmanjka, prodajajo poleg mesa, tako da lahko kupec prinese s kruhom domov še koščke mesa in kosti,« se pritožuje Molek. Takšne ali podobne pritožbe pa bi bilo moč slišati tudi iz ust mnogih drugih Gračanov.

»Tudi če hoče po opravkih na matični urad, mora imeti človek veliko srečo, da dobi uslužbenko na delovnem mestu. Pa kaj bi tudi delala v tisti pisarni, ko pa neprestano grozi nevarnost, da bo strop padel na tla,« pravi Janez in pristavi, da bo nekdo moral končno presekati miselnost, da je vse, kar je na vasi, zastaralo ter da je za vaščane dobro tisto, česar v mestu ne marajo več.

B. M.

Škocjan ima novo trgovino

Kmetijska zadruga preuredila staro sušilnico hmelja

ŠKOCJAN — 10. oktobra dopoldne so v navzočnosti številnih krajanov in gostov odprli največjo trgovino v Škocjanu, ki ima čez 200 m² trgovskih površin, čez 700 m² skladišč in potrebne pisarne. Investicija znaša 27 milijonov dinarjev.

V opuščeni hmeljski sušilnici in skladišču hmelja je TZO Oskrba uredila poslovni objekt, kakršnega Škocjan doslej ni imel. Oskrbni center bo zalagal širše območje. Ob otvoritvi je govornik Franc Smrekar zagotavljal stalno in kakovostno oskrbo, kot tudi ustrezno skladiščenje kmetijskih pri-

Za razkladanje in nakladanje blaga je poskrbljeno na sodoben način, za širše občinstvo pa so zanimive razstavljene kuhinje Lesne iz Slovenjgradca. Z začetkom poslovanja v novem oskrbnem centru pod firmo Mercator, kamor je priključena tudi novomeška zadruga, so ustvarjene možnosti za še uspešnejše delo in kmetovanje.

Območje, na katerem deluje TZO Škocjan, obsega 3068 hektarov obdelovalnih površin, z zadrugo sodeluje 258 kmetov, največ pa se bavijo s prirejo mleka in mesa.

R. B.

OTVORITEV OSKRBNEGA CENTRA — Upravnik TZO Franc Smrekar ej imel otvoritveni govor, nato pa so povabili na ogled in prigrizek ne samo goste, ampak tudi krajane. (Foto: R. Bačer)

ZA UKAŽELJNE

NOVO MESTO — Za otroke od 1. do 4. razreda organizirajo na Zavodu za izobraževanje kadrov v Novem mestu tečaje angleščine in nemščine. Dvakrat na teden po eno uro popoldne bodo mali tečajniki absolvirali 50-urni program, ki velja 6.000 dinarjev. Tečaje tujih jezikov za odrasle, ki trajajo 100 ur, organizirani pa so po avdiovizualni metodi, bodo imeli dvakrat v tednu po tri ure v popoldanskem času. Tak tečaj je primeren tudi za učence srednjih šol, velja pa 12.000 dinarjev. Poleg tega zavod organizira 40-urne tečaje šivanja in krojenja, ki bodo enkrat na teden po štiri ure v popoldanskem času. Udeležba na tem tečaju velja 5.000 din.

BRANKO IVIČIČ NOVI SEKRETAR OK ZSMS METLIKA

METLIKA — Na nedavni volilni konferenci OK ZSMS Metlika so z veliko večino glasov za novega sekretarja mladinske organizacije v tej belokranjski občini za naslednji dve leti izvolili Branka Ivičiča-Mico. Pred nedavnim so v metliškem obratu SCT ustanovili novo osnovno organizacijo, tako da šteje sedaj občinska mladinska organizacija 29 osnovnih organizacij.

NESREČA PREDSEDNIKA OK SZDL METLIKA

METLIKA — Predsednik OK SZDL Metlika Jože Gerkšič, ki od srede septembra opravlja tudi delo sekretarja, se je pred nedavnim ponesrečil, ko je na Gorjancih pripravljal drva. Gerkšič se je prevrnil s traktorjem in so ga odpeljali na zdravljenje v novomeško bolnico. Na srečo poškodbe niso hujše. Sedaj opravljata operativno delo OK SZDL sekretar OK ZKS in sekretarka OS ZSS, do programsko-volilne seje, ki bo prihodnji mesec, pa bo predsednika nadomeščal član predsedstva. Na volilni seji bodo izvolili tudi novega sekretarja OK SZDL Metlika.

»Če ne uspe, pet let ne bo razvoja.«

Šmihelčani bodo 27. oktobra glasovali

Krajevna skupnost Šmihel, ena med enajstimi v Novem mestu, vse od lanskega marca nima nikakršnih sredstev od samoprispevka, ker so občani na referendumu plačilo odklonili, v kraju pa se kopičijo težave, ki jim nikakor niso kos. »To je glavni razlog, da se odločamo za ponovno referendumsko glasovanje za 1-odstotni samoprispevek, kot ga plačujejo občani vseh drugih mestnih krajevnih skupnosti. Samoprispevek je namreč pogoj in osnova za pridobitev ostalih sredstev, potrebnih za reševanje naših krajevnih težav,« je povedal Tone Jerčin, predsednik sveta KS Šmihel.

Tone Jerčin: »Samoprispevek je osnova za pridobitev sredstev od drugod, da se bomo lahko lotili komunalnih del.«

»Šmihel potrebuje predvsem kanalizacijo, asfalt na nekaterih ulicah v naselju in cesto Škrjančе-Boričevo. Prav tako nujna je postavitev javne cestne razsvetljave, kjer je še ni: pri trgovini ob delu glavne ulice in v vasi Škrjanče. Vsakomur pa javno in glasno povemo, da bomo navedene akcije uresničevali tudi v bodoče po stari praksi. Da okrog 60 odst. potrebnih sredstev zberemo pri občinah s pogodbami, ki pomenijo obveznost v denarju in delu; 30 odst. sredstev dobimo bodisi iz združenih sredstev na ravni mesta, pridobljenih od interesnih skupnosti, delovnih organizacij itd., le okrog 10 odst. pri celotni vsoti sredstev pomeni samoprispevek.«

»Kaj, če tudi tokrat referendum ne bo uspel?

»Mora uspeti, sicer v naši krajevni skupnosti v naslednjih petih letih ne moremo pričakovati nobenega napredka. Neogibno bomo nazadovali, tega pa tudi krajani nočejo,« pravi Jerčin.

R. B.

ODKRILI BODO SPOMINSKO OBELEŽJE

KULOVA SELA — V oglarski kolibi v Kulovih selih je v hudi zimi od 6. do 15. januarja 1942 taborila skupina osmih partizanov, borcev kasnejšega 1. dolenjskega partizanskega bataljona. V spomin na ta dogodek bodo 27. oktobra ob 12. uri dopoldne na tistem kraju odkrili spominsko obeležje. Odkritje spominskega obeležja pripravlja skupnost borcev 1. dolenjskega partizanskega bataljona in lovska družina Novo mesto.

Poštenost spet dobiva nekdanjo ceno

Glas delavcev se v ZK še premalo sliši

NOVO MESTO — Občinski komite Zveze komunistov je 10. oktobra razpravljal predvsem o delovanju aktiva komunistov neposrednih proizvajalcev in ocenil dosedanje kadrovske postopke v občini.

Delavci iz neposredne proizvodnje menijo, da imajo premajhen vpliv na delitev ustvarjenega dohodka, pri čemer gre zlasti za sredstva, ki gredo avtomatsko iz delovne organizacije drugim. V razpravi so člani tega aktiva poudarili, da v sedanjih težkih razmerah nočejo od družbe nikakršne socialne pomoči, terjajo pa za vestno opravljeno delo tak zaslužek, da jim bo omogočal normalno življenje.

Med drugim so postavili zahtevo, naj gredo v pokoj vsi, ki imajo izpolnjene pogoje, na odgovorna mesta pa naj bi zaposlovali predvsem mlajše strokovnjake. Rekli so tudi, da je potrebno kakorkoli obrzdati rast cen in da delavci odločno nasprotujejo temu, da se državni proračun rešuje z zviševanjem davkov.

V komiteju so besedam aktiva delavcev dali vso podporo. Menili so, da pa ni dovolj, če komite posluša aktiv kot trkanje na razredno vest in zavest, pač pa mora ZK najti toliko volje in moči, da bo pomagala do izvedbe zahtevanih sprememb. Aktiv delavcev pa je po mnenju komiteja premalo udaren in tudi delaven, premalo usposobljen za delo in preveč prepuščen sam sebi.

Med 170 osnovnimi organizacijami ZK jih vsaj 20 ni izpolnilo osnovne predvolilne naloge evidentiranja novih vodstev lastnih organizacij, zato bodo morali sekretarji nositi odgovornost. Sicer pa je bilo doslej evidentiranih 586 komunistov kot možnih kandidatov za opravljanje odgovornejših nalog v ZK. Med evidentiranimi za nova vodstva je večina mladih sekretarjev. Dokaj dobro so zastopane ženske, premalo pa mladi ljudje in delavci iz proizvodnje.

● Ob obravnavi finančnega poslovanja občinskega komiteja ZK je predsedstvo dalo članstvu tudi informacijo o osebnih dohodkih funkcionarjev in zaposlenih v komiteju. Najvišji zaslužek (brez minulega dela) je imel v septembru sekretar: 97.909 din, sfedijo izvršni sekretar z 83.520 din, strokovni sodelavec (68.258 din) evidentičar (51.290 din) in tajnica (48.959 din). Septembra pa so se osebni dohodki navedenih povečali za 9 odst. v primerjavi z osnovo v juniju.

Ko so obravnavali priprave na splošne volitve, ki jih vodi SZDL — komunisti naj bi v njih bolje sodelovali — so ugotovili, da v vseh povojnih letih aktivisti vseh vrst med ljudmi še nikdar niso bili tako malo cenjeni, kot zdaj. Prav zato je potrebno pri evidentiranju še posebej paziti, da na spiske ne bodo prišli ljudje s kakorkoli oblatenim imenom. Prvo merilo mora biti povsem običajna človeška poštenost.

RIA BAČER

Najmanj zaslužijo čistilke

Kar 187 delavcev ali 7 odst. vseh zaposlenih v metliški občini je za avgust dobilo manj kot 30.000 dinarjev osebnega dohodka — Najnižji OD v Domu počitka

METLIKA — Dvakrat na leto, februarja in avgusta, pripravi metliški sindikat pregled osebnih dohodkov v občini. Zanimajo jih v prvi vrsti najnižji in najvišji osebni dohodki ter tisti, ki so pod nekim socialnim kriterijem. Spomladi so za to mejo postavili 25 tisočakov, avgusta pa 30.000 dinarjev. Ta meja naj bi označevala socialno ogroženost.

Zaskrbljujoče je, da je največ zaposlenih, katerih osebni dohodek za avgust ni presegel 30 tisočakov, v Kometu: od 400 zaposlenih je takih delavk kar 83, medtem ko je v Betini Konfekciji od 283 delavcev za avgust dobilo manj kot 30.000 dinarjev le 6 zaposlenih. Od 2.828 zaposlenih v metliški občini pa je kar 187 delavcev ali 7 odstotkov vseh zaposlenih za avgust dobilo manj kot 30 tisočakov osebnega dohodka. Seveda je to število zaskrbljujoče, saj se je odstotek teh, ki imajo tako nizek osebni dohodek, da so že socialno ogroženi, od februarja povečal. Če pa bi upoštevali, da je inflacija presegla »valorizirano« mejo tega socialnega kriterija, ki je februarja znašal 25 tisočakov, sedaj pa so ga dvignili na 30 tisoč dinarjev, bi bilo število tistih, ki s svojim rednim delom v polnem delovnem času ne morejo zaslužiti za kolikor toliko dostojno življenje, še večje. To število se je od spomladi povečalo tudi v negospodarstvu, zlasti je kritično stanje v metliškem Domu počitka, kjer je kar četrtina vseh zaposlenih za avgust dobila manj kot 30.000 din osebnega dohodka. V Domu počitka so za avgust imeli sploh anajnižje povprečje osebnih dohodkov v metliški občini: 34.732 dinarjev.

Najnižji povprečni osebni dohodek v letošnjem prvem polletju za določeno delovno mesto in za polni delovni čas je znašal 20.615 din in ga je dobivala čistilka. Nasploh imajo čistilke v metliški občini najnižje osebne dohodke in so v prvi polovici leta znašali od že omenjenih 20.615 do 29.000 dinarjev na mesec.

Povprečni osebni dohodki direktorjev pa so bili v prvem polletju taki: direktor Kometa — 102.939 dinarjev, glavni direktor Beti — 99.520 din, direktor tozda Kodranka — 93.689 din, direktor tozda Metraža — 92.037 din, direktor tozda Konfekcija Metlika — 79.486 din, glavni direktor Kmetijske zadruge — 87.479 din, direktor tozda Trgovina na drobno — 67.092 din, direktor tozda Vinska klet — 62.145 din, direktor TZO Kooperacija — 66.044 din, direktor Novolesovega tozda TKO — 80.630 din, direktor Novoteksovega tozda Predilnica Metlika — 62.998 din, direktor Pionirjevega tozda — 69.534 din, vodja obrata IMV na Suhorju — 64.215 din, vodja metliškega obrata SCT — 67.037 din, vodja metliške enote Ljubljanske banke — 75.131 din. V negospodarstvu pa: ravnatelj Srednje šole tekstilnih usmeritev — 76.865 din, ravnatelj OŠ Metlika — 73.239 din, ravnatelj OŠ Podzemelj — 70.619, direktor Zdravstvenega doma — 88.334 din, direktor Doma počitka 73.261 din. Pri negospodarstvu, razen Srednje šole tekstilnih usmeritev, v povprečju za prvo polletje ni upoštevan poračun, ki so ga opravili v drugi polovici leta.

A. BARTELJ

Novomeška kronika

DENAR — Prizadeta stranka nam je sporočila, da v soboto ob 10. uri v Beograjski banki niso bili sposobni izplačati niti dinarja. Uslužbenke so neljubo zadevo podlagale z opravičilom, da jim SDK ni dostavila bankovcev. Zadeva je dokaj verjetna, saj je novomeška služba družbenega knjigovodstva čez glavo zaposlena z velikansko gradbeno jamo v Kandiji.

NEOSLOVENŠČINA — V poročilu, ki ga dobiva naš sodelavec za rubriko Poti in stranpoti, je bilo rečeno, »da je nek občan pešačil v smeri hoje«. Zanimivo bi bilo vedeti, kako bi se po novem reklo, če bi možakar na primer tekel. Bi tekel v smeri teka?

HRENOVKE — Najnovejša cena kilogram hrenovk je 980 din. Približno toliko stane tudi kilograma prvovrstnega mesa. Če upoštevamo, da razen parkljev in kopit tako rekoč ni mesnega odpadka, ki ga ne bi bilo mogoče uporabiti za hrenovke, se moramo vprašati, kaj je tisto, kar tako neznansko dviga ceno tej sicer tretjerazredni hrani. Pa menda ne hren?

Ena gospa je rekla, da so se nekateri člani novomeške delegacije, ki se je vračala s prijedorskega srečanja zletnih območij, šele pri Marinčiču v Škocjanu zavedli, da še vedno govorijo srbohrvaško.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 3. do 9. oktobra so v novomeški porodnišnici rodile: Katarina Lindič iz Srednjih Radencev — Martino, Vesna Burazer iz Črnomlja — Aleša, Alenka Vrlinič iz Črnomlja — Anjo, Marjana Lupšina iz Krškega — Špelo, Anica Klemenčič iz Dolšc — Miha, Darja Piškur iz Gorenje Straže — Urško, Amalija Rugelj iz Vine gorice — Tino, Vera Fartelj iz Češče vasi — Jureta, Antonija Sotošek iz Velikega Dola — Marka, Jelka Gimpelj iz Gorenje Straže — Simono, Milka Sajn iz Dolnjega Oštrega vrha — Marijo, Sonja Grahek iz Dobindola — Tatjano, Marta Tekavčič s Senovega — Andrejo, Slavica Lah iz Migolice — Jožeta, Dragica Brnčič iz Metlike — Duško, Nuša Strel iz Trebnjega — Nino, Štefanija Stanko iz Brezovice — deklico, Marija Tomažin z Gmajne — deklico in Branka Gregorac iz Lovača Donjeg — deklico.

IZ NOVEGA MESTA: Marjeta Ogorevc iz Kotarjeve 4 — Sanjo, Ana Šinkec, Majde Šilc 6 — Vesno, Sanda Miklič z Glavnega trga 2 — Evo, Majda Hribar, K Roku 79 — dečka in Nevenka Savelj iz Vandotove 1 — Kajo. Čestitamo!

OBISKALI SMO OBRTNI SEJEM

Učenci sedmih razredov smo si pod pokroviteljstvom Obrtne zadruge iz Novega mesta ogledali Obrtni sejem v Celju. Po filmu o drobni obrti v Škofji Loki smo z zanimanjem spremljali delo nekaterih obrtnikov v živo, občudovali pa smo mnogo drobnih izdelkov, ki jih izdelujejo obrtni mojstri. Na sejmu smo si lahko ogledali delo poklicev, ki jih do sedaj še nismo dobro poznali, kar nam bo koristilo pri izbiri poklica.

DARJA GERČ, 7. b
OŠ Škocjan

Sprehod po Metliki

KLJUB TEMU DA METLIŠKA OSNOVNA ŠOLA še nima nove telovadnice — stara je pogorela lani maja — metliški TVD Partizan ne misli stati križem rok. Redne rekreacijske vaje bodo v otroškem vrtcu blizu mlečniške postaje, in sicer za ženske vsak ponedeljek od 19.30 do 20.30, za predšolsko mladež vsak petek od 16. do 17. ure, za cicibane in pionirje pa prav tako vsak petek, vendar od 17. do 18. ure. Vsi, ki vas to zanima, pridite!

JE PAČ TAKO, DA SKRBIMO za red in čistočo v glavnem le tisti teden, ki ga razglasi Turistično društvo ali kdo drug. Vmes pa mečemo po cestah in ulicah vse, česar več ne potrebujemo. Metlika je nastlana s papirjem, s polivinilastimi vrečkami, s škatlami itd., da je grdo videti. Še poseben nered vlada v novem naselju blizu Beti.

VELIKO STARŠEM SIVIJO LASJE posebno ob petkih in sobotah zvečer. Takrat se odpravljajo njihove mule in mulci v disco, ki traja do zgodnjih jutranjih ur. V discu točijo tudi alkoholne pijače, zato ni nič čudnega, če se vrača mladež domov delno do pretežno okajena. V takšno stanje se spravijo z denarjem, ki so ga dobili od staršev.

VIKENDARJI NA VESELICI SO PRIDELALI letos bolj malo grozdja, vina pa bodo imeli kljub temu dovolj. Česar ni dala trta, bo prispevala kemija. Eden med njimi se javno hvali: »Vina bo kot vode. Ljubljančani, ki prihajajo k meni, bodo pili kot žolne. Še hvalili bodo zvarek.«

Črnomaljski drobir

VRSTE IN ZAMUDE — Črnomaljske trgovine, predvsem tiste z živili, so v času dopoldanskih malic nabito polne. Posebno dolga je vrsta v samopostrežni trgovini Dolenjke v Kolodvorski ulici, kjer morajo uslužbenci, ki hodijo tja po prigrizek, pred pultom za salamo, kruh prestati maldane ves čas, odmerjen za malico. Če potem na primer pacienti v bližnjem zdravstvenem domu negodujejo, da so si nekateri privoščili predolgo malico, naj to »zaslugo« pripišejo prodajalni, kjer so trgovke sicer urne, lahko pa bi vsaj ob konicah namenili kakšno več za pult in blagajno.

POPRAVEK — Pred tednom dni smo v tej rubriki pisali, da so si pri črnomaljskih obrtnikih zaposleni delavci privoščili izlet na graški velesejem. Vendar so se popotniki pritožili, da tisto, kar je organiziral sklad za dopolnilno in dodatno izobraževanje delavcev pri črnomaljskem obrtnem združenju, ni bil izlet, ampak strokovna ekskurzija. Natančnost je pač natančnost.

Ribniški zobotrebci

LAMUTOVI AVTOPORTRETI — V Domu JLA v Ribnici je odprta razstava avtoportretov dolenjskega slikarja Vladimirja Lamuta, ki bo trajala približno 14 dni. Tu je prikazana približno polovica zbirke Lamutovih avtoportretov, preostala polovica pa je razstavljena v Kočevju, ker oba kraja ne premoreta tako velikega razstavnega prostora, da bi lahko prikazala celotno zbirko.

PES V DOLENJI VASI? — Te dni smo zvedeli še za nov predlog, kje naj bi stal »Pes« kiparke Dragice Čadež, ki ga je ustvarila v letošnji ribiški likovni koloniji. Po tem najnovejšem predlogu naj bi »Psa« postavili v Dolenji vasi, »Varoval« naj bi šolo oz. družbeni center DC-16.

TISKARSKI ŠKRAT

KOČEVJE — V pretekli številki našega lista je na 5. strani tiskarski škrat zakrivil neljubo napako: k podpisu pod fotografijo »Republiško priznanje Opačiču« je pritaknil napačno fotografijo. Namesto fotografije z Opačičem je nad podpisom fotografija, ko predsednik občinske skupščine Kočevje Jože Novak podeljuje odlikovanje red zaslug za narod s srebrno zvezdo Branetu Marinčiču. Prizadetim se opravičujemo.

UREDNIŠTVO

Drobne iz Kočevja

JESEN ALI POMLAD? — Od vsepovsod prihajajo obvestila, da cveto hruške, jablane, češplje, itd., kot da je pomlad. Pred stavbo SDK v Kočevju cveto vrtnice, ki so jih pripravili že na zimovanje. Ne cveti le nekaj grmičev, ampak kar vsi. O podobnih pojavih poročajo na sosednjem Hrvaškem in v Novem listu smo prebrali, da so ponekod začele spet rojiti čebele, ki sicer roje tudi le spomladi. Zaradi vsega tega napovedujejo hudo zimo.

ZAKAJ NE BI OČISTILI RINŽE? — Zaradi dolgotrajne suše se je Rinža skoraj posušila. Tako nizke vode zagotovo še ni bilo zadnjih 25 let, verjetno pa tudi dalj. Voda se je umaknila na sredino korita in pokazalo se je ogromno nesnage in raznega materiala, ki ga občani niso več potrebovali in so ga zato zmetali kar v Rinžo. Zdaj bi lahko brez velikega napora očistili precejšen del struge nesnage, a se še nihče odgovornih na to ni spomnil.

POMOČ ZA PUSTOVANJE — Mladinska sekcija pri Turističnem društvu Kočevje pripravlja pustovanje v naslednjem letu. Te dni so že zaprosili delovne organizacije tekstilne stroke v domači občini in drugod, naj bi jim darovale tekstilno blago. Pomoč potrebuje; o čimprej.

Trebanjske iveri

KULTURNO VALOVANJE — Komaj obnovljena dvorana v Trebnjem še vedno valovi. Pa ne na morskih valovih, ampak na valujočem, privzdignjenem parketu. Koliko Temenice bo še preteklo, da bodo gradbinci iz SGP Grosuplje odpravili napako, si nihče ne upa niti ugibati, kaj šele, da bi rekel kaj več. Sicer pa ta parket kulturnikov očitno ne moti preveč, saj je na kulturnih prireditvah v Trebnjem obisk vse prej kot velik.

KAMERA ODKRILA OSAT — Menda je bilo lani, ko so v Trebnjem predali namenu novi turistični urad. Vendar očitno ni doživel posebnega obiska. Kako bi sicer na pragu tega urada zrasel takole visok osat, ki je seveda čisto in zares pravi. Ali bo trebanjska občina zaradi tega dobila še televizijski turistični osat? Bržkone ne, čeprav bi ga po vsej pravici.

IZ NAŠIH OBČIN IZ NAŠIH OBČIN

KOŠTEL — PRIPRAVE NA KONFERENCO

VAS-FARA — Programsko-volilna konferenca krajevne organizacije SZDL v KS bo 10. novembra. Na njej bodo ocenili tudi delo vodilnih v občinski konferenci SZDL Kočevje. Na nedavni seji predsedstva KK SZDL Kostel so razpravljali še o finansiranju KS in menili, da dosedanji način ni najboljši. Med drugim so se zavzeli, naj bi dejavnosti KS finansirale vse delovne organizacije, kjer so njihovi krajani zaposleni. V KS pa bodo skušali pritegniti tudi več sredstev SIS družbenih dejavnosti. Menili so, da bi spet kazalo uvesti samoprispevek. Niso pa bili navdušeni nad predlogom za združevanje denarja, da bi tako hitreje reševali probleme v eni izmed KS.

Pot do življenja

Tako upajo Poljanci, ki so dobili posodobljeno cesto do Brezovice

PREDGRAD — Poročali smo že, da je republiški sekretar za SLO Martin Košir 5. oktobra odprl posodobljeni cestni odsek Brezovica-Predgrad-Stari trg. Skupna dolžina posodobljenega odseka je 9.620 m. Odseki skozi naselja so bili že prej asfaltirani.

Izvajalec del je bilo Cestno podjetje Novo mesto. Skupna vrednost opravljenih del znaša okoli 154 milijonov dinarjev. Največ denarja zanjo je prispevala skupnost za ceste SRS iz sredstev za SLO, in sicer 60 milijonov, nato pa SIS za ceste občine Kočevje (56.561.850 din), SIS za ceste občine Črnomelj 30 milijonov, iz sredstev za nerazvite pa je bilo porabljenih nekaj preko 7,3 milijona dinarjev.

To je tako rekoč prva večja investicija v vsem povojnem obdobju na območju KS Poljanska dolina, če ne upoštevamo napeljave elektrike, vode in telefona. Dosedanja praksa pa je pokazala, da so take investicije pravzaprav osnova, da ostajajo ljudje doma in se več ne izseljujejo, ter za investicije v odpiranje delovnih mest. Žal se je s posodobitvijo te ceste povezava Poljanske doline s Kočevjem le delno izboljšala. Še vedno je ostal neposodobljen cestni odsek od Mozlja do Brezovice, za katerega denar še ni zagotovljen.

Vse za gradnjo na enem mestu

KANIŽARICA — V sedanjem Gokovem tozdu IGM v Kanižarici je že desetletje tlela želja, da bi odprli prodajalno ne le za svoje izdelke, ampak za ves gradbeni material. Sedaj lahko graditelj naroči material za celo hišo na enem mestu, kar je velika pridobitev za črnomaljsko občino, saj prej to ni bilo mogoče.

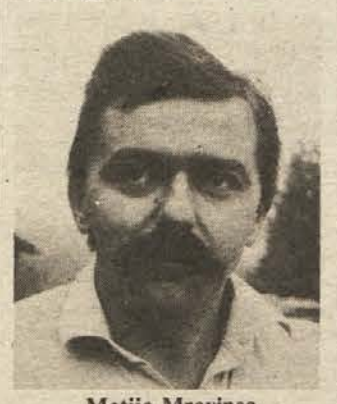

Matija Mravinec

»Poleg izdelkov drugih tovarn prodajamo lastne omnia montažne plošče, betonske bloke in pesek, registrirani smo za odkup rezanega lesa od zasebnikov, ki ga največ porabimo za lastne potrebe ali pa prodamo na Hrvaško,« predstavi prodajo njen vodja Matija Mravinec ter pristavi, da nameravajo pozimi razširiti proizvodnjo še na betonsko galanterijo, prihodnje leto pa nabaviti tudi žago.

Zanimivo je, da, čeprav se graditeljem danes ne piše dobro, v prodaji IGM promet iz meseca v mesec vidno raste. »Znamo prisluhniti strankam in tistim, ki pri nas kupijo gradbeni material za celo hišo — in teh ni tako malo — nabavimo kdaj tudi material, pri katerem ne zaslužimo. Sicer pa imamo zato, ker smo šele začetniki v prodaji in nekoliko oddaljeni od centra, manjše trgovske marže, kar se pozna pri ceni,« pravi Mravinec.

B. M.

Pol stoletja komunist

Milan Šimec iz Črnomlja po stažu najstarejši komunist v Beli krajini — Za celo knjigo spominov

ČRNOMELJ — V ponedeljek je črnomaljski občinski komite ZKS pripravil prisrčen sprejem Milanu Šimcu, zagotovo, po stažu seveda, najstarejšemu komunistu v Beli krajini in enemu izmed najstarejših na Dolenjskem. Šimec, komunist že pol stoletja, navajen skromnosti, ni ob tem jubileju pričakoval posebne pozornosti, vedno pa se rad spominja začetkov svojega naprednega dela.

»Naša hiša je bila vedno napredna in že oče je bil po prepričanju komunist. Razumljivo, da sem se ob takšni vzgoji tudi sam kmalu oprijel naprednih idej. V očetovi

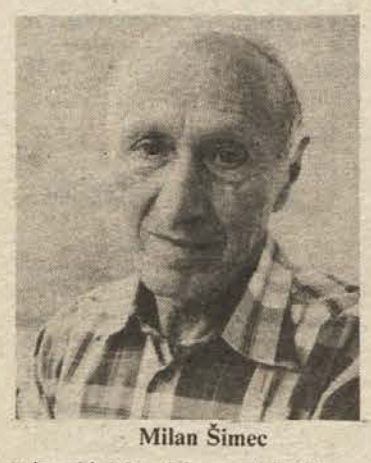

Milan Šimec

mizarski delavnici so se zbirali levo usmerjeni očetovi somišljeniki, s katerimi sem rad kramljal. Pomagal sem jim pri akcijah. Tako so me kmalu šteli za komunista in tudi jaz sem se prišteval k njim, čeprav za to niso pripravili nobenega posebnega sprejema. Šele po vojni sem dobil partijsko izkaznico, in sicer od CK,« se spominja Šimec. Čeprav nikoli ni bil s posebnim sprejemom sprejet med komuniste, pa jih je sam veliko sprejel v to organizacijo. »Pred vojno ni bilo pomembmo, če si kje zapisan kot član, pomembno je bilo prepričanje, zato tudi danes trdim, da ni vsak, ki je član ZK, komunist in tudi ni vsak nekomunist, ki ni član Zveze komunistov,« pripoveduje.

Vsi so vedeli, da je komunist, in celo iz Ljubljane so prihajali k njemu, ko so potrebovali pomoč. A ne le prijatelji, za njegovo napredno delo so vedeli tudi sovražniki, zato je po dvomesečnem službovanju v Ljubljani že kot 19-leten fant zgubil delo in ga ni mogel dobiti nikjer več. Že pred drugo svetovno vojno so ga zato, ker jim je bil trn v peti, poslali v taborišče v Srbijo.

Šimec priznava, da je bilo pred pol stoletja, ko je Jugoslavija štela le nekaj tisoč komunistov, tem veliko težje kot dandanes članom ZK. Ne more pozabiti nekdanjih časov, o katerih ob različnih priložnostih rad pripoveduje ljudem. Samo letos je o Beli krajini, predvsem o dogodkih med NOB, govoril na Gričku nad Črnomljem več kot tisoč izletnikom, od mladine do borcev.

B. M.

HVALA ZA POMOČ!

ČRNOMELJ — Med delavci Belta, ki so ob 30-letnici delovne organizacije prejeli za uspešno delo priznanja in nagrade, je bil tudi Nikola Dukovčič, ki pa se je denarni nagradi odpovedal. Podaril jo je društvu za pomoč duševno prizadetim Bele krajine in osnovni šoli s prilagojenim programom Milke Šobar — Nataše iz Črnomlja.

LAŽNE GOVORICE

ČRNOMELJ — V zadnjem času se med prebivalci črnomaljske občine širijo govorice o zelo visokih osebnih dohodkih delavcev v delovni skupnosti sisov. Kot so povedali na skupnih službah, se ne morejo izogniti vtisu, da nekdo namerno raznaša popolnoma neresnične podatke, saj so delavci občinskih sisov prejeli avgusta in septembra le osnovne osebne dohodke, brez kakršnih koli poračunov. Po zagotovilih vodje skupnih služb so prejemki za tajnike sisov znašali 74.185 dinarjev, za vodjo pa 86.985 dinarjev, povprečje za prvih devet letošnjih mesecev pa je bilo za prve 63.701 dinar, za druge pa 75.122 dinarjev. Bil bi že čas, da se avtorji lažnih govoric, ki se niso pojavile prvič, raje lotijo koristnejšega dela.

Poročilo zakriva napake

... pa tudi krivce, ki so jih zagrešili

RIBNICA — S 1. septembrom je prevzel dolžnost sekretarja predsedstva OK ZK Ribnica Matjaž Nosan, po poklicu profesor sociologije in filozofije. Po dobrem mesecu dela na novi dolžnosti smo ga zaprosili, naj nam odgovori na nekaj vprašanj:

— Kakšno je po vaši oceni politično razpoloženje v ribniški občini?

»V Ribnici in tudi v ostali Sloveniji je uveljavljeno javno mnenje, da nam, Ribničanom, dobro gre. Posledica tega naj bi bilo ugodno politično razpoloženje občanov. Taka, posplošena ocena pa bi bila napačna, saj je vrsta vzrokov, ki ustvarjajo nerazpoloženje delavcev in občanov pa tudi njihovo ogorčenje in jezo.«

— Katere so torej glavne naloge ZK v občini?

»Predvsem je potrebno poživiti delo osnovnih organizacij. Doslej so bile preveč prepuščene same sebi. Člani ZK zato lahko upravičeno trdijo, da niso imeli dovolj vpliva na politiko ZK v občini.«

— Kako se pripravljate na volitve v ZK v občini?

»V februarju bodo programsko-volilne konference osnovnih organizacij. Do takrat nas čaka še veliko dela. Menim, da bo najtežje upoštevati vsa merila za kadrovanje v ZK, vendar od tega ne smemo odstopiti.«

— Kako se pripravljate na partijski kongres in kakšno je vaše mnenje o osnutku poročila o delu ZK med obema kongresoma?

»Izbrali smo že delegate. Zdaj je naša glavna naloga, da jih pripravimo tako, da bodo na kongresu predstavili tisto, kar nas najbolj teži. Predvsem velja to za področje kmetijstva, pa tudi nekateri drugi

Matjaž Nosan

problemi so. O osnutku poročila o delu ZK med obema kongresoma smo zaradi dopustov razpravljali v okrnjeni sestavi. Prevladalo je mnenje, da so se ocenjevalci kompleksno lotili naloge in zajeli vsa področja družbenega življenja, vendar so bili presplošni in je zato ocena preveč neoprijemljiva. V določenih ozirih zakriva napake in tiste, ki so jih naredili, ter razvrednotili uspehe in dobro delo.

J. P.

Zakaj Itas slabši kot Riko?

Nekaj misli o naslonitvi na lastne sile v kočevski občini

KOČEVJE — O naslonitvi na lastne moči oziroma uresničevanju sklepov 16. seje CK ZKS v domači občini so razpravljali na zadnji seji občinskega komiteja ZK 8. oktobra. Lahko pa so le razpravljali, ker zaradi nesklepčnosti niso mogli sprejemati sklepov. Tak odnos članov tega tako rekoč najodgovornejšega političnega organa v občini tudi po svoje govori o tem, kakšni člani so izvoljeni v ta organ ali pa kakšno je razpoloženje v občini.

Predlog usmeritev o naslonitvi na lastne moči v občini in razprava o njih bistveno niso bili drugačni kot zadnjih 5 ali celo več let. Nekaj drugačnosti pa je le bilo in ta daje slutiti, da se le premika, a predvsem v glavah (v praksi še ne).

Zlasti je bila zanimiva ugotovitev člana komiteja iz Itasa, da od njih beže najboljši delavci v ribniški Riko in da se potem hvalijo, da v Riku manj delajo in več zaslužijo, kot so v Itasu. Vprašal se je, kako je to mogoče. Odgovorov na to je bilo več, v vsakem pa je bil del resnice.

Prisluhnimo jim:

Ni dovolj, če delavec Itasa pridno dela. Pomembno je, da dela proizvode, ki jih trg sprejema in za katere prizna trg primerno ceno. Pomembno je torej imeti sposobno vodstvo delovne organizacije. »Z ozirom na doseganje gospodarskih rezultatov bi bilo potrebno zamenjati najmanj pol direktorjev v občini, pa nismo še nobenemu izglasovali nezaupnice,« je poudaril predstavnik občinskega sindikalnega vodstva.

Nadalje so predstavnika Itasa opozorili, da je treba izdelovati kakovostne proizvode, sicer stroški reklamacij pojedo dohodek, kar se je pri Itasu tudi dogajalo. Spomnili so ga tudi, da je bil Riko pred kakimi 15 leti tik pred likvidacijo, v Itasu pa jim je šlo takrat najbolje v občini in takrat se seveda nihče pri Itasu ni vprašal, zakaj so pri Riku slabe plače.

Ugotovili pa so tudi, da je vzhodni dolar prevrednoten, kar je ugodno za izvoznike na Vzhod (Riko, kočevska Oprema itd.), in da bi znižanje cene temu dolarju mnoge zdaj uspešne delovne organizacije spravilo v hude težave.

J. PRIMC

Komar se veseli

Kmet Komar bo za hidromelioracijo dal 120 tisočakov

HRASTOVICA — Kmet Anton Komar iz Hrastovice je tudi eden izmed lastnikov zemlje v hidromelioracijskem območju Jeseniščice. Tam ima pet parcel, ki merijo poldrugi hektar. Ko bo končana hidromelioracija in opravljena zložba zemljišč, pa bo imel morda le še tri parcele.

Anton Komar

»Seveda sem se takoj ogrel za hidromelioracijo, pa tudi za zložbo zemljišč. Mislim, da bodo poslej te njive, ki so bile včasih med najboljšimi, spet tako rodile kot nekoč. Včasih namreč zemlja ni bila tako zamočvirjena, kakor je sedaj. Na kmetijah je bilo več ljudi, pa so lahko pozimi sproti čistili jarke. Z leti smo odvodnjavanje zanemarili in je prišlo do tega, da se je zemlja zamočvirila. Seveda so taka dela zelo draga. Čeprav bom plačal samo petino stroškov, bom še vseeno prispeval 120 tisočakov za dela. Seveda je to velik denar za tako majhno kmetijo, kakor je moja,« je dejal Komar.

Komar je še povedal, da ima tri hektare obdelovalne zemlje. Seveda na tako majhnih površinah ni moč veliko pridelati. V hlevu ima samo pet krav molznic pa dva konja. Vsako leto proda okoli 4 tisoč litrov mleka, 3 tone krompirja pa še kakšnega prašička zredi. To seveda kljub Komarjevi prihodnosti ne bi zadostovalo, če bi ne bila v službi tudi žena. Sicer petčlanska družina Komarjevih ne bi preživela, tako pa z dohodki od kmetije in z ženino plačo le pretolčejo mesec.

J. S.

Trebnemu zastava nerazvitosti

V trebanjski občini so izdelali merila za določanje nerazvitosti — Pet krajevnih skupnosti naj bi bilo deležnih širše družbene pomoči

TREBNJE — Skladnejši regionalni razvoj poteka v Sloveniji že od leta 1971. Tedaj je bil sprejet zakon o ukrepih za pospeševanje razvoja manj razvitih območij v republiki. Med manj razvita območja je štela tudi trebanjska občina, ki je zaradi ustrezne pomoči v letih 1976 — 1980 dosegla celo hitrejši razvoj, kakor pa je bilo republiško poprečje.

Zakon, srednjeročni razvojni program in družbeni dogovor pa seveda veljajo tudi znotraj občinskih meja. Zaradi tega je treba ugotoviti, katere krajevne skupnosti so najmanj razvite, in sprejeti ukrepe, s katerimi bi razvoj pospešili.

Seveda ni lahko opredeliti, katera krajevna skupnost je najmanj razvita in torej potrebna družbene pomoči. Zlasti težko je določiti merila, še težje pa je z zbiranjem podatkov, s katerimi statistika ne razpolaga vedno. Pa vendar so v trebanjskem komiteju za družbeno planiranje in gospodarstvo določili tele kriterije za določanje nerazvitosti krajevnih skupnosti: rast števila prebivalcev, delež kmečkega prebivalstva, število delovnih mest v krajevni skupnosti, delež zaposlenih, število delovno sposobnega prebivalstva, največja oddaljenost naselja od občinskega središča, prodajne površine v trgovini, razvitost cestnega omrežja, število prebivalcev, ki so brez vodovoda, in delež naselij s telefonsko napeljavo.

Značilnost manj razvitih krajevnih skupnosti je manjšanje števila prebivalstva. To velja tudi za KS Svetinje, Dobrnič, Sela—Šumberk, Knežjo vas. Povečalo pa se je le v KS Mirna in Trebnje. Tudi delež kmečkega prebivalstva je eden izmed kazalcev. Na Selih-Šumberku znaša ta delež več kot polovico.

Dela v domači krajevni skupnosti ne morejo dobiti v Knežji vasi, Svetinjah in Štefanu. Zanimivi so tudi podatki o oskrbi z vodo iz vodovoda. Kar 89 odst. gospodinjstev že ima dobro oskrbo z vodo. Vendar v krajevni skupnosti Knežja vas polovica prebivalcev nima vode iz vodovoda. Tudi telefonska napeljava je eno izmed meril razvitosti. Tu prednjači KS Veliki Gaber, ki ima telefonsko napeljavo v vseh naseljih. V krajevni skupnosti Svetinje pa nimajo niti enega telefona.

J. SIMČIČ

DO ROKA BODO ZGRADILI TRETJO FAZO VODOVODA — Delavci Gradbeno komunalnega podjetja iz Trebnjega te dni končujejo gradnjo vodnega hranilnika na Selih-Šumberku, ki bo držal 100 kubikov vode. Hkrati gradijo tudi črpalko za vodovod. Konec tega meseca bosta oba objekta dograjena in pripravljena za poskusno črpanje vode. Sicer pa bodo vsa dela opravili do 15. novembra, ko bodo Sela-Šumberk in Podšumberk že dobili vodo iz vodovoda. Ostali kraji bodo dobili vodo prihodnje leto, ko bo tudi končan program izgradnje vodovodnega omrežja za Suho krajino v trebanjski občini. Letošnja dela pri gradnji hranilnika in črpalke so vredna 8,5 milijona dinarjev. Dodati je treba še, da so bila dela v kamnitem in hribovitem svetu zelo naporna in tudi tehnično zahtevna. Na sliki: dela na vodnem hranilniku v Selih-Šumberku se bližajo koncu. (Foto: J. Simčič)

Doslej najobsežnejša razstava sadja in cvetja

Spored prireditev od 18. do 23. oktobra

BREŽICE — Z jutrišnjim opoldanskim koncertom kapelske godbe na grajskem dvorišču se bodo pričele prireditve ob doslej najobsežnejši razstavi sadja in cvetja v Sloveniji. Odprli jo bodo ob 13. uri in takoj na začetku podelili priznanja sodelujočim. Ogledu pod strokovnim vodstvom bo ob 16. uri sledila okrogla miza o pomenu slovenskega sadjarstva doma in na tujem, zatem pa bodo udeležencem prikazali delo s sadjarskimi stroji pri Francu Hotku v Globokem.

Soboto, 19. oktobra, so proglasili za hortikulturni dan. Dopoldne bodo slovenski strokovnjaki v Posavskem muzeju predavali o pomenu in vlogi zelenja v naseljih, o varstvu okolja, o ostankih pesticidov v okolju ter o krajinskih sistemih in njihovi ranljivosti v krški in brežiški občini. Popoldne ob 16. uri bo okrogla miza v Domu JLA o varstvu okolja v dolgoročnem planu Slovenije. Vodil jo bo dr. Dušan Plut.

Nedelja bo dan sadjarjev. Dopoldne se bodo v Domu učencev vrstila predavanja za sadjarje kooperante in pospeševalce, popoldne pa bo spet demontracija sadjarskih strojev v nasadih. V Kapelah se bodo srečale članice posavskih aktivov kmečkih žensk z aktivom z Bleda.

Ponedeljkov program je posvečen šolskim vrtovom in njihovi ureditvi. Predavanja v Domu JLA so dopoldne namenjena učiteljem osnovnih šol, popoldne pa si bodo ti lahko ogledali šolski vrt v Krškem in na Blanci.

V torek bo na vrsti tehnika spravila sadja. Predavanja za tehnologe in pospeševalce bodo dopoldne v Domu učencev, demonstracija sodobne sadjarske strojne linije pa popoldne v nasadih Agrokombinata v Krškem.

V sredo bodo imeli svoj dan mladi sadjarji. Razkazali jim bodo razstavo, nasade sadnega drevja in vrtnarijo Agrarie na Čatežu. Razstava bo zasedla večino grajskih soban vključno z veliko dvorano. Najprej bodo prikazani začetki sadjarjenja na Slovenskem s starimi sortami jabolk in hrušk. Nato se bodo obiskovalci sprehodili mimo mutantov in križancev ter se seznanili s poreklom posameznih sort. Naslednji prostor bo prikazoval nove sorte in odporne sorte sadja. Pod nazivom »Zdravo sadje od zibelke do starosti« bo v peti dvorani pripravljen jesenski kmečki pogrinjek. Naslednji prostor je namenjen šolskim vrtovom, ki mu sledi sobana s prikazom čebelarstva in zatem okrogla dvorana z vinogradništvom. Največja dvorana je namenjena sadju kooperantov in družbenih nasadov članic Poslovne skupnosti za sadje, krompir in vrtnine Slovenije. Zaščitna sredstva in gnojila bo predstavil Pinus — Agrotehnika Ruše. V drugem nadstropju bo cvetlična razstava.

Na grajskem dvorišču bodo vsak dan prodajali najboljše sorte sadja za ozimnico, okrasne sadike, zaščitna sredstva, drobno mehanizacijo in strokovno literaturo. Naprodaj bodo tudi domača jedila. Za degustacijo vin bo poskrbel Slovin. Vsak dan si bodo gostje pod strokovnim vodstvom lahko ogledali vrtnarijo na Čatežu, sadjarsko usmerjene in živinorejske kmetije. Za vnaprej napovedane skupine po vaseh v Posavju pripravljajo kmečke pogrinjke in prikaze vasovanja, ličkanja ter drugih običajev.

V zadnjem hipu bo prepozno

Evidentiranih je komaj polovico bodočih delegatov — Zatika se v KS in DO — Razlogi so v slabi obveščenosti ljudi in osamljenosti dosedanjih delegacij

BREŽICE — V krajevnih skupnostih in delovnih organizacijah so v zamudi z evidentiranjem za delegatske volitve 1986, zato je OK SZDL na seji 8. oktobra opozorila, da bodo mnogi spet v škripcih, če bodo iskali ustrezne ljudi v zadnjem trenutku.

Za lažjo predstavo o tem, zakaj je 1068 evidentiranih občanov očitno premalo, navajamo podatek, da je bilo 1982 izvoljenih 2316 delegatov. Evidentirati bi jih morali vsaj toliko, če ne malo več. Za najodgovornejše funkcije je bilo do zdaj zapisanih 180 imen v DO in KS, za delegate v KS pa še 169, kar je komaj dve tretjini potrebnega števila. Oglasilo se je enajst KS, iz nekaterih pa sploh ni bilo še nobenih informacij, na primer iz Vel. Malenc, s Čateža in Pečic. V zadregi so predvsem majhne KS. V Velikih Malencah, kjer SZDL ne dela, bo sklicalo sejo predsedstvo občinske konference.

Zamujajo tudi v delovnih organizacijah. Do seje konference je poslalo novo poročilo komaj enajst kolektivov od 53. Za zbor združenega dela so evidentirali 104 delavce in 315 za SIS, kar je komaj 41 odst. od izvolitvenega števila.

»Kolektivom očitno ni mar, kdo jih bo zastopal, čeravno bodo skupščine odločale tudi o njihovih materialnih obveznostih,« se je oglasil Ivan Videnič. Stane Zlobko pa je menil, da je to tudi posledica odnosa do delegacij, ker niso dobivale pobud niti od ZK niti od sindikata in so ostajale same. Zaradi tega sedanji vodje delegacij marsikje komaj čakajo, da bi jim potekel mandat in da bi se znebili funkcije.

Med razlogi za odlaganje evidentiranja so naštevali tudi slabo obveščenost ljudi, saj brežiška občina še vedno nima delegatskega glasila, ki naj bi ga dobivala vsaka družina. Na to je opozoril Tone Jesenko. Menil je, da v preveliki vnemi po racionalizaciji ne bi smeli krčiti demokracije.

Od sveta za družbenopolitični sistem je konferenca zahtevala, da takoj pripravi usmeritve za oblikovanje skupnih delegacij, predloge za odprte oz. zaprte liste, ter za število delegatov za posamezne funkcije.

J. TEPPEY

● Da bi pospešili priprave na volitve v KS in DO, je konferenca zahtevala obiske povsod tam, kjer nalog niso opravili, pa tudi to, da bi povedali imena odgovornih za javno grajo ali hvalo.

Domicil 1. dolenjskemu bataljonu

Za Novomeščani in Trebanjci še sklep Krčanov

KRŠKO — Delegati krške občinske skupščine so na zadnjem zasedanju vseh treh zborov sklenili, da podobno, kot sta to poprej že storili novomeška in trebanjska občina, podelijo domicilno listino SO Krško 1. dolenjskemu partizanskemu bataljonu. Od 3. 3. do 9. 5. 1942 je ta borbena enota, ki je štela 360 borcev, nadzorovala obsežno območje Dolenjske, Bele krajine in Gorjancev, s svojo dejavnostjo pa je prisilila italijanskega okupatorja, da se je utrjeval le v večjih krajih. Bataljon ni bil nikoli razbit, njegovo delovanje pa je pomenilo preobrat v partizanskem boju na Dolenjskem, saj je postalo prvič ofenzivno. Če dejavnost bataljona neposredno ni posegla na območje današnje krške občine, je zanjo pomemben, ker je bilo v njem 70 borcev z njenega območja, predvsem iz Kostanjevice in Podbočja, med prvimi borci pa je bila tudi narodna herojinja Milka Kerin iz Velikega Podloga.

DOLŽNIKI ZA TRDINOV VRH

BREŽICE — Medobčinska gospodarska zbornica je ta teden na posvetu s predsedniki posavskih občinskih skupščin, izvršnih svetov in predstavnika PTT pregledala uresničevanje obveznosti gospodarstva za Trdinov vrh in ugotovila, da je v občini še precej dolžnikov. V Brežicah dolgujeta največje zneske Agraria in Petrolov tozd Gostinstvo, v Krškem pa Pionir in hotel Sremič. Med dolžniki so tudi izgubarji, kot na primer IMV Brežice, Trimo Dobova in Rudnik nekovin Blanca, ki za Trdinov vrh vsaj trenutno ne bodo mogli ničesar prispevati. Za tozde, dislocirane tozde in delovne enote, ki jih je še precej, pa bodo morale obveznosti za boljšo telefonijo v Posavju poravnati njihove matične delovne organizacije.

DVE RAZSTAVI

BREŽICE — Tukajšnji dom JLA je začel z živahno kulturno sezono. S svojimi razstavami in drugimi prireditvami se vključuje v življenje mesta in gostoljubno odpira vrata obiskovalcem velike parade sadja in cvetja Slovenije. Ti si bodo lahko ogedali razstavo o prispevku Jugoslavije k zmagi nad fašizmom in filastelistično razstavo domačega društva Veriga na temo cvetje in sadje.

Si žagamo vejo?

Malo kadrovskih štipendij in malo študija ob delu

Skupnosti za zaposlovanje v vseh treh posavskih občinah si že leta prizadevajo, da bi se povečevalo število kadrovskih štipendij, torej tistih, ki naj bi jih dajalo neposredno združeno delo. Republiško razmerje, izračunano na število podeljenih kadrovskih štipendij v razmerju na število zaposlenih, znaša 4,56, v brežiški občini je to razmerje 3,44, Krškem 4,15 in Sevnici 3,36. Obratno je pri štipendijah iz združenih sredstev: republiško razmerje znaša 1,97, v brežiški občini je kar 5,18, v krški 3,48 in sevniški 3,44. Za tokratno študijsko leto so zabeležili upad števila prošenj za štipendije. V brežiški občini je bilo lani 500 prosilcev, letos 417, v krški občini lani 416 in letos 463, v sevniški pa lani 466, letos pa le 392.

Mladina, ki je v minulem šolskem letu končala osemletko, se je v 95 odst. odločila nadaljevati šolanje. Kako bližina šolanja vpliva na vpis, kaže ukinitev brežiške pedagoške usmeritve. Čeprav je bilo vsako leto vpisanih le več učencev, so se za to usmeritev letos izven regije odločili le trije. Šolniki se zategadelj upravičeno bojijo za naraščaj.

Mnogo govorimo in pišemo o nujnosti študija ob delu. V celem Posavju je takšnih svetlih izjem reci in piši vsega 17. Krog siromašne kadrovske sestave je potemtakem sklenjen: malo razpisanih kadrovskih štipendij (bolje je le v krški občini), študija ob delu pa domala ni. Kako se potemtakem usposobiti za potrebe prihajajočega novega tisočletja?

A. ŽELEZNIK

Bo varčnost nadomestila izpad premoga?

Rudnik Senovo je ukinil dobavo posameznikom

BREŽICE — Ljudi skrbi, kako se bodo greli, saj tozd Trgovina Gozdnega gospodarstva kljub povečani dobavi drv in lignita pričakuje izpad rjavega premoga. Kod kaže, ga bo 1.400 ton manj, kot ga potrebujejo naročniki iz brežiške občine. Rudnik Senovo bo namreč težko nadomestil izgubljeno proizvodnjo zaradi vdorov mulja v jame.

Na žahtevo republiškega rudarskega inšpektorja so na ogroženem delovišču po dveh septembrskih vdorih popolnoma ustavili odkop premoga za toliko časa, da bodo vnovič poskrbeli za varnost delavcev. Rudnik bo do sanacije izkopal mesečno 2500 ton premoga manj kot sicer. Zaradi tega je ukinil individualno preskrbo brežiških občanov. Razpoložljive količine bo pošiljal trgovini s kurivom, zagotovil pa bo tudi dodatnih 240 ton premoga za hišne svete, delovne oranizacije in posameznike, vendar samo polovico do izteka tega leta, drugo polovico pa šele v prvih mesecih prihodnjega leta.

Ljudje si bodo potemtakem morali pomagati z lignitom in drvmi. Na srečo je preskrba z drvmi nekoliko boljša kot prejšnja leta, vendar to ni rešitev za vse, ki jih bo zeblo. Izvršni svet in tozd Trgovina GG Brežice opozarjata delovne organizacije, hišne svete in posameznе naročnike na potrebo po skrajnem varčevanju pri kurjavi.

V rudniku upajo, da bodo ovire hitro odstranili, čeprav 20-odstotnega izpada tudi potem ne bodo mogli nadomestiti. Še dobro, da je jesen tako dolgo topla.

J. TEPPEY

KJE JE GRADIVO?

SEVNICA — Nekateri tarnajo, da je v javnosti premalo gradiva o gradnji elektrarn na Savi. Predsednik IS Janko Rebernik je dejal, da so krajevnim skupnostim dali posebno gradivo, študije so resda na zbornici v enem samem izvodu. Sicer naj bi bilo poslej drugače.

»V krizi strnimo svoje vrste!«

Uspešen razvoj krškega M-Agrokombinata v 20 letih — Odlični sadjarji

KRŠKO — »Kljub težkemu gospodarskemu položaju, kjer ima kmetijstvo vidno vlogo v stabilizacijskih prizadevanjih, kmetijstvo zaenkrat še ni deležno podpore, ki mu pripada. To nas vse skupaj sili, da še bolj strnemo svoje vrste in s skupnimi močmi prebrodimo krizo,« poudarja glavni direktor krškega M-Agrokombinata Franc Juvanc, delovne organizacije, ki praznuje letos 20-letnico obstoja.

Začetki kmetijskega zadružništva segajo v leto 1948, ko so tudi v krški občini ustanovili zadruge v vseh večjih krajih. Življenje je pokazalo, da je bila večina izmed 18 kmetijskih zadrug gmotno in kadrovsko prešibkih, da bi bile sposobne zadovoljivo opravljati zaupano poslanstvo. Nastale so tri večje kmetijske zadruge: v Brestanici, Kostanjevici in Krškem, ki so se leta 1963 združile v enotno KZ Krško, maja leta 1965 pa se je preimenovala v proizvajalno in trgovsko podjetje Agrokombinat Krško.

Agrokombinat je nadaljeval začeto delo kmetijskih zadrug in razvijal sodobno plantažno sadjarstvo, vinogradništvo, poljedelstvo in živinorejo v družbenem sektorju. Proizvodnjo je organiziral po specializiranih delovnih enotah s sodobno tehnologijo in kmetijsko mehanizacijo. Organizirana kmetijska pospeševalna služba je spodbudila sodelovanje z zasebnimi kmeti, razne oblike kooperacijske blagovno specializirane proizvodnje pa je s posojili za obnovo nasadov jablan, ribeza, vinogradov, hlevov za govedi in vzrejo prašičev ter nabavo mehanizacije naposled omogočila tudi hranilno-kreditna služba.

P. P.

● V dveh tozdih in delovni skupnosti skupnih služb M-Agrokombinata Krško je zaposlenih okrog 350 delavcev. Krško je eno izmed slovenskih sadjarskih središč, daleč naokoli pa sta cenjena tudi Agrokombinatov cviček in krška suha klobasa.

SREČANJE BORCEV V KOSTANJEVICI

KOSTANJEVICA — Peto srečanje in 3. občni zbor skupnosti borcev 1. dolenjskega partizanskega bataljona bo v Kostanjevici na Krki v soboto, 19. oktobra, ob 11. uri dopoldne. Udeleženci srečanja in zbora se bodo zbrali pred kostanjeviškim kulturnim domom, v katerem bo tudi občni zbor. Odbor skupnosti borcev 1. dolenjskega partizanskega bataljona vabi borce na srečanje!

»SEDMI KONTINENT«

30. septembra smo imeli na naši šoli kulturni dan. Ogledali smo si film z naslovom Sedmi kontinent. Film je govoril o tem, kako so nekateri otroci prepuščeni sami sebi, ker starši zanje nimajo časa. Zato so odšli na otok, kjer so se zbrali otroci z vsega sveta. Med njimi je vladalo prijateljstvo.

CVETKA OGOREVC, 8.r
OŠ GLOBOKO

UREDNIŠTVO V GOSTEH

bo v torek, 22. oktobra, v SROMLJAH

Novinarji Dolenjskega lista bodo čakali na pogovor s krajani od 17. ure dalje v gostilni pri Kranjčiču, da bi zapisali, kako živijo in s kakšnimi težavami se ubadajo v prizadevanjih za lažji vsakdanji kruh in lepši jutri mladega rodu.

Ob letu naj bi prah zagorel

Napori Jugotanina, da prihodnjo jesen ne bi več onesnaževali okolja

SEVNICA — Ponavljajoča se onesnaževanja okolice, predvsem z nevšečnim rdečkasto rjavnim prahom iz Jugotanina, povzročajo vse hujšo nejevoljo med ljudmi. Kako je s tem, so pojasnili predstavniki Jugotanina na razširjeni seji komisije za varstvo okolja minuli petek.

Česa posebno novega nismo slišali. Predvidoma 19. novembra naj bi bila o vseh teh vprašanjih javna tribuna v dvorani gasilskega doma, kjer naj bi vsakdo dobil odgovore na svoja vprašanja. Direktor Jugotanina inž. Ivan Mirt je obsežno pojasnil prizadevanja novega vodstva po ponesrečeni rekonstrukciji.

Samo letos so vložili v investicijsko vzdrževanje 260 milijonov dinarjev, potrebnih pa bo vsaj še 440 milijonov dinarjev. Minulo poletje smo že poročali o predvideni rešitvi, da iz tovarniških ciklonov ne bi več uhajal nevšečni prah. Nobeden od proizvajalcev filtrov ni mogel jamčiti za učinkovito prestrezanje, zato so po obsežnih študijah končno prišli do zamisli, da bi prah kot kurivo neposredno vnašali v kurišče kotla. Ljubljanski Elektroprojekt je sedaj nosilec izvedbe in inženiringa. Jugotanin že ima tudi soglasje inšpekcije parnih kotlov za ta poseg. V državi je premalo izkušenj s tako kurjavo, zato so se obrnili na tuji Omnikal. Poglavitni poseg na kotlu naj bi tako opravili prihodnje leto ob rednem letnem remontu v jeseni. Zagotovljenih imajo okrog 250 milijonov dinarjev, kolikor naj bi vse skupaj ostalo.

Po mnenju predsednika izvršnega sveta Janka Rebernika z rešitvijo nikakor ne bi smeli odlagati do leta 1987.

Veliko je bilo govora o zdravstveni škodljivosti tovarne. V Jugotaninu vztrajno zanikajo, da bi delali s strupenimi snovmi. Če že gre za onesnaževanje, bi mu morali biti najhuje izpostavljeni delavci. Le-ti, posebno iz proizvodnje furfurala, morajo najmanj dvakrat na leto na temeljite zdravstvene preglede. Niso opazna kakšna obolenja.

V bodoče naj bi očistili tudi odplake, ki tečejo v vodo. Po eni od zamisli naj bi skupno s krško Tovarno papirja in celuloze iz odplak obeh tovarn izkoriščali ocetno kislino.

A. ŽELEZNIK

● V Jugotaninu jim je neprijetno, ker so ves čas na udaru javne kritike. Ljudje jih imajo za krive tudi, kadar niso krivi, npr. ob znanem vdoru saharskega prahu v naše ozračje. Zagotavljajo, da imajo stvari pod kontrolo, če pa se prah že izdatneje pojavi na avtomobilih in drugem v okolici, naj bi bil to splet okoliščin slabo prezračevane sevniške kotline, ko se prah, ki stalno uhaja iz ciklonov, osredotoči na določen kraj. Kakorkoli že, prosijo za razumevanje do prihodnje jeseni, ko naj bi ves ta prah zgorel v kotlu, od česar si obetajo tudi energetske koristi.

Novo v Brežicah

GOSTOV SE BO TRLO — Po vaseh se bodo morale ženske hitro obračati, da bodo kos naročilom za domače večerje, za katere se je do zdaj prijavilo nad 50 skupin iz Slovenije in zamejstva. Tokrat bodo vsaki od njih ponudile tudi najboljše sadne jedi, od orehove potice do raznih zavitkov. Malo se bojijo, da bo to predrago, vendar mnogi naročniki sploh ne sprašujejo za cene. Samo to želijo, da bi se naužili najbolj slovečih jedi iz teh krajev. Nekateri so nadejajo, da bo tudi kaj zastonj. Če so povabljenci, bodo kake poskušnje že deležni, na kaj več pa ne morejo računati.

V »KOREJI« SE NIČ NE PRIJAVLJAJO — Krajevna skupnost Jesenice ima zaradi tega naselja nemalo preglavic. Komaj se družina izseli iz barake v pravo stanovanje, že ga zasedajo drugi prebivalci, ki se niti ne prijavijo niti ne prosijo za dovoljenje. Prihajajo z vseh vetrov, od socialnega skrbstva v Brežicah pa zahtevajo socialno pomoč. Če bo šlo tako naprej, barak ne bodo nikdar mogli podreti, zato KS želi temu enkrat za vselej napraviti konec. Prebivalce bodo ob pomoči občine izselili, lesna bivališča pa podrli v veselje KS in razlaščenih kmetov, ki bodo po dolgem času spet lahko orali na svoji zemlji.

BO TUDI BALKONE TREBA OGRADITI? — Vrbina je polna srnjadi, ki pa s tamkajšnjo pašo ni najbolj zadovoljna. Največji in najlepši srnjaki so že zdavnaj odkrili, da so jagode in radič na vrtovih nad Vrbino veliko slastnejši. Celo lončnice na balkonih niso varne pred nočnimi obiski srnjakov. Lovci pa še kar oklevajo.

PLOČNIK PROTI POSTAJI — V kratkem ga bodo podaljšali v smeri od obvoznice do Grabnarja in če bo denarja dovolj, najbrž tudi v smeri proti Brežicam. Kamorkoli že, pravijo ljudje, samo da bi bili pešci varnejši. Zdaj se morajo umikati v graben, kar jih prav tako ogroža. Da je tako, pričajo zlomi nog, ki niso poceni ne za delavca ne za zdravstveno službo.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 27. septembra do 5. oktobra so v brežiški porodnišnici rodile:

Marina Babojelič iz Jarušja — deklico, Anđelka Lupšina iz Trebeža — Daniela, Rukuja Libič iz Vrhovčaka — Tihomirja, Marina Horvat iz Samobora — Diano, Ema Cetin z Marofa — Primoža, Stanka Semenič iz Cerine — Borisa, Zdenka Močnik iz Pečic — Miha, Biserka Hrbud iz Mihanovič dola — Marino, Ema Dušič s Sel — Kristino, Jožica Ferenčak iz Dol. Skopic — Tomaža, Jožefa Pinterič iz Župljeka — Petra, Ana Zorko iz Cundrovca — dečka, Mladenka Račič iz Male Jazbine — deklico, Bernardka Kerin iz Malega Trna — Tatjano in Zdenka Hudorovič iz Gorice — Gregorja. Čestitamo!

Krške novice

ODLOČANJE — Med obiskom podpredsednice slovenskih sindikatov Francke Herga v Celulozi je predsednik osnovne organizacije sindikata Les Marjan Arh zastavil nazorno retorično vprašanje. »Skrčeno odločanje delavcev v združenem delu je približno toliko, kot če žena doma postavi možu na mizo samo skledo s krompirjem in se lahko mož odloča, ali bo jedel z desno ali levo roko, z žlico ali vilicami ali pa — sploh ne bo jedel...«

ZAOSTAJANJE CEN? — Pri Kostaku so pred poldrugim mesecem zvišali cene komunalnih storitev. Komite za družbeno planiranje in gospodarski razvoj je pač ugotovil, da te cene v krški občini znatno zaostajajo za cenami teh storitev v drugih občinah. Občinski izvršni svet je sprejel višje cene za vodarino, kanalščino in odvoz smeti tudi z obrazložitvijo, da je bilo te cene nujno sprejeti, saj je bilo za ekonomsko ceno že prej dogovorjeno, s socialnimi cenami tega področja ni več mogoče obvladovati stanja. Ljudje so se že kar navadili na podobne razlage, bojijo pa se, da bi po dolgih letih obetov zaživele še — ekonomske stanarine. Zakaj neki ponekod toliko odlašanja, drugod pa toliko odločnosti?

Sevniški paberki

BLANČANI VABIJO — Ponavadi ne vabimo na veselice. Bodi tokrat izjema. Na prijeten večer vabijo v soboto, 26. oktobra, mladi na Blanci. Od 19. ure dalje bo v prosvetnem domu za ples igral ansambel Mladi. In namen? Mladinska organizacija želi izkupiček porabiti za svoje prostore.

GOVORICE — Od časa do časa se, pač zaradi onesnaževanja iz Jugotanina, pojavljajo tudi razne krepke »ugotovitve«, na katere se v tovarni že prav posebno jezijo. Tako so bili minulo poletje jezni, ko je bilo okrog vogalov celo slišati govorice, da furfural škoduje potenci. »Kdor je prizadet, naj pripelje svoje boljše polovice, pa bomo videli,« so dejali. Odziva ni bilo.

BREZ TEŽAV? — Drugačne težave imajo na drugem bregu, v Boštanju. Tu v nedeljo ponovno niso mogli rešiti starega vodovodnega odbora, ker je bilo na zboru občanov premalo ljudi. Sklic bodo ponovili ob mesecu, ob volilnih postopkih. »Če hočete zagotoviti sklepčnost, za kakšen dan zaprite vodo,« je svetoval eden od redkih zborovalcev.

ČETRTKOV INTERVJU

Ekstempore prijateljev

Jože Muhič: »Brez dobre organizacije slikarskega ekstempora v Labodu ne bi mogli peljati tako uspešno«

NOVO MESTO — Od ponedeljka prejšnji teden poteka v Novem mestu tradicionalni, že sedmi Labodov slikarski ekstempore. Prireditelji so nanj poimensko povabili nad sto slikarjev, ki so na tej likovni prireditvi že sodelovali, poslali vabila kakim tridesetim likovnim skupinam, da udeležence letošnjega ekstempora same izberejo, še posebej pa povabili slovenske likovne ustvarjalce in zamejstva (Italije, Avstrije in Madžarske), eno likovno skupino iz Zagreba ter udeležence obeh izobraževalnih likovnih kolonij, ki sta bili poleti v Novem mestu, torej slikarja iz začetne in nadaljevalne kolonije.

Jože Muhič: »Z ekstemporom, ki smo ga pred leti zavestno uvedli kot obliko kulturne dejavnosti v Labodu, se prav gotovo nismo ušteli.«

Slikarji ustvarjajo na dve predpisani temi: Novo mesto in njegova kulturna dediščina ter Dolenjska kmečka arhitektura. Tehnike so poljubne, vendar so prireditelji zapisali v pravilnik, da bi radi tudi risbe. »Da bi spodbudili slikarje k ustvarjanju tovrstnih del, smo se odločili podeliti dve posebni nagradi za risbo,« pravi Jože Muhič, predsednik organizacijskega odbora Labodovega ekstempora. Sicer bo Labod podelil tri nagrade (skulpture Labod) za najboljša dela in še sedem diplom za kvalitetne stvaritve. Vsa tako nagrajena dela bo Labod odkupil.

Sadove 7. ekstempora bodo prikazali na razstavi, ki jo bodo odprli v soboto, 19. oktobra, v Labodovi menzi v Ločni. Ta dan se bo še marsikaj dogajalo. »Med drugim bomo za vse udeležence zavrteli film Dolina Krke in ljudje ob njej, pred otvoritvijo razstave pa bo okrogla miza o nadaljnjem razvoju ekstempora. Pogovor bo vodil Toni Vovko, predsednik Združenja likovnih skupin Slovenije,« pripoveduje Muhič.

Ali bo ekstempore krenil po poti, ki bo drugačna, kot je sedanja?

»Ne, ne gre za to. Če bomo na okrogli mizi govorili o razvoju, to ne pomeni, da bo iz ekstempora nastalo kaj drugega. Ta oblika dejavnosti mora ostati, le osvežiti jo je potrebno, popestriti z novostmi. Nadaljevali in še razširili naj bi to, kar smo zastavili letos. Spodbujanje k risbi, kar sem že omenil, že šteje zraven, da o tematiki, ki smo jo predpisali, ne govorim.«

Ali so dosedanji ekstempori izpolnili vaša, se pravi Labodova pričakovanja?

»Za gojitev te kulturne zvrsti smo se odločili zavestno in v glavnem vseskozi teče tako in daje to, kakor smo predvideli. Trud je vsekakor poplačan. Ugotavljamo pa, da bi brez zagretosti vseh, še posebej članov organizacijskega odbora, to pa so v glavnem sami kulturni delavci z generalnim direktorjem Laboda vred, vsega tega ne imeli. Poudariti pa moram, da je za Labod najpomembnejše to, da je s slikarji, ki prihajajo iz raznih krajev in jih je vsako leto več, pridobil iskrene prijatelje in da je to prijateljstvo zgrajeno na velikem medsebojnem prijateljstvu. Prav to prijateljstvo bo temelj ekstemporu, dokler ga bomo imeli.«

I. ZORAN

Pred filmsko »parado« v Celju

13. Teden domačega filma v Celju bo potekel v znamenju 40-letnice slovenske povojne kinematografije — V konkurenci za nagrade tudi že nagrajeni filmi

CELJE — Tu bo od 4. do 13. novembra tradicionalni Teden domačega filma, osrednja slovenska filmska manifestacija, ki jo prirejajo že trinajstič zapored. Slavnostni govornik na otvoritvi, ki bo 5. novembra, ko se bo začel tudi premierni filmski spored, bo član predsedstva SR Slovenije in ugledni filmski delavec France Štiglic.

Letošnji program bo posvečen 40-letnici povojne slovenske kinematografije, kar pomeni, da bodo ob novitetah vrteli tudi starejše slovenske filme, od zdaj že klasičnega »Na svoji zemlji« do, denimo, »Splava maduze«. Ob tem bo tekel spored kratkih in slovenskih amaterskih filmov, kar bo zaokrožilo podobo slovenske filmske proizvodnje v štirih desetletjih.

Osrednja pozornost bo posvečena premierskemu sporedu, ki bo obsegal osem najnovejših filmske slovenske in ostale filmske proizvodnje. To bodo filmi: »Doktor«, »Naš človek«, »Ljubezenska pisma z naklepom«, »Butnskala«, Ovni in mamuti«, »Jagode v grlu«, »Očka na službeni poti« in »Christophoros«.

Posebna dobrodošlica bo veljala predvsem filmoma, ki sta nas letos proslavila v mednarodni filmski areni. Gre za Kusturičevega »Očka na službeni poti«, ki je zmagal v Cannesu, in Robarjevo »Ovne in mamute«, film, ki je bil na pravkar končanem festivalu debitantskega filma v Mannheimu ovenčan s prvo nagrado.

● Ob koncu te celjske prireditve bodo podelili tudi tradicionalne nagrade najboljšim filmskim ustvarjalcem. Le-ti se bodo med drugim potegovali za Badjurovo nagrado kot priznanje za najvidnejši dosežek v slovenski kinematografiji v tem letu. Prvič pa bodo podelili tudi nagrado Celjski vitez, in sicer za film, ki ga bo izbralo občinstvo.

Teden domačega filma bo tudi tokrat izrazito delovno usmerjen, kar pomeni, da bodo ob filmskih predstavah tekla najrazličnejša posvetovanja, srečanja, pogovori itd.

I. Z.

JUTRI RAZGRNITEV SLIKARSKIH SADOV S KRKINE KOLONIJE

NOVO MESTO — Osma slikarska kolonija Krke, na katero so povabili osem slikarjev, se izteka. Otvoritev razstave na njej nastalih del bo jutri ob 13. uri v avli upravne stavbe tovarne zdravil v Ločni. Nastopili bodo Dolenjski oktet in recitatorji iz Kulturnega društva Dušan Jereb.

LAMUTOVI AVTOPORTRETI RAZSTAVLJENI V KOČEVJU

KOČEVJE — Razstavo avtoportretov Vladimira Lamuta, ki so jo ob 70-letnici rojstva tega slovenskega likovnega umetnika poleti pripravili v Lamutovem likovnem salonu v Kostanjevici in potuje po slovenskih razstaviščih, so v torek, 15. oktobra, odprli v Likovnem salonu v Kočevju. Avtoportreti so vzbudili veliko zanimanje slovenske javnosti in bodo na ogled do 27. oktobra.

»ENERGIJA« STOJI V RIKU

RIBNICA — Na letošnjih »Ribniških iskanjih«, kakor so začeli imenovati tradicionalno likovno kolonijo, je kiparka Milena Braniselj ustvarila veliko železno skulpturo »Energija«. Posebnost tega kipa, ki stoji na sedem metrov visokem stebru, je, da je njegov zgornji del vrtljiv. Premakne se, kadar se vanj upre veter — energija. Kip so postavili na zelenico v Riku.

Dobro delo majhne šole

Na suhorski podružnični celodnevni šoli je v tem šolskem letu 55 učencev — Številne interesne dejavnosti

SUHOR — Na podružnični 4-razredni šoli na Suhorju, eni od dveh celodnevnih osnovnih šol v Beli krajini — druga je v Semiču — je v tem šolskem letu 55 učencev. Število otrok se v zadnjih letih skorajda ne spreminja, se je pa v zadnjih desetih letih precej zmanjšalo, saj je bilo včasih na tej šoli tudi več kot 70 otrok.

Kot rečeno, je suhorska šola celodnevna in pouk oziroma vse, kar spada k celodnevni šoli, traja od sedmih zjutraj do dveh popoldne. Pouk poteka v treh oddelkih, kajti 1. in 2. razred sta kombinirana. Da bi to kombinacijo kar se da ublažili, so v tem šolskem letu kombinirali ure vzgojnih predmetov in samostojnega učenja tudi v 3. in 4. razredu, tako da imata sedaj lahko pouk slovenščine in matematike prva dva razreda vsak posebej, kar ob klasični kombinaciji ni možno.

● V okviru pouka poteka na Suhorju kar 15 interesnih dejavnosti, poleg tega suhorski učenci tekmujejo za bralno in prometno značko, se udeležujejo vesele šole, tekmovanja Kaj veš o prometu, sodelujejo na likovnih in literarnih razpisih Ljubljanske banke in ob dnevu JLA, mesecu požarne varnosti in tednu Rdečega križa in še kaj bi se našlo. Ob zaključku zadnjih jugoslovanskih pionirskih iger so suhorski učenci dobili nagrado.

Seveda so za vso to dejavnost šole v veliki meri zaslužne tudi štiri učiteljice, ki med drugim pripravljajo otroke tudi za razne nastope; lani so suhorski šolarji kar štirinajstkrat nastopili na raznih proslavah in drugih prireditvah, največ v krajevni skupnosti.

Vsi šolarji se udeležujejo tudi delovnih akcij. Tako za šolsko kuhinjo še nikoli niso kupili čaja, saj otroci vsako leto naberejo dovolj lipe, šipka in bezga, pridno pa obdelujejo tudi šolsko njivo. Od prvega do zadnjega šolskega dne šolarji zbirajo star papir, v dogovoru so z obema suhorskima trgovinama, bližnji gostilničar pa jim papir pripelje celo iz Ljubljane. Iz suhorske šole odpeljejo papir trikrat na leto, in to od 800 do 1.000 kg enkrat, denar pa gre v pionirsko hranilnico, ki na tej šoli deluje že 7 let in katere člani so vsi učenci.

A. B.

NOB v slikah

V Dolenjski galeriji izbor razstave, ki jo je ob 40-letnici osvoboditve pripravil republiški odbor ZZB

NOVO MESTO — Izbor razstave »Slovenska umetnost na temo NOB«, ki jo je ob 40-letnici osvoboditve pripravil republiški odbor ZZB Slovenije, je od petka, 11. oktobra, na ogled tudi v Dolenjski galeriji. Ob tem je treba povedati, da so v Novem mestu razstavljene le slike in male plastike slovenskih likovnih umetnikov, saj je razstava preobsežna, velika dvorana galerije pa premajhna, da bi lahko prikazali tudi stvaritve v drugih tehnikah. Po mnenju umetnostnega zgodovinarja Jožefa Matijeviča, kustosa Dolenjske galerije, pa je tudi izbor, kakršnega so spričo povedanega morali opraviti, vsebinsko oziroma tematsko in umetniško še vedno tolikanj celovit, da razstavljena dela lahko prepričljivo spregovorijo o našem narodnoosvobodilnem boju, o žrtvah, trpljenju in končni zmagi nad nasiljem. Obenem so to tudi pretresljivi dokumenti dobe, ki se je globoko vrezala v našo zavest in pomeni tudi za likovne umetnike nenehen navdih in izziv. Kot je dejal Ivo Longar, sekretar občinskega komiteja ZK v Novem mestu, ko je razstavi govoril dobrodošlico, bi se morali k NOB češče vračati, še posebej takrat, ko so nam potrebne izkušnje za današnje ravnanje. Razstava bo na ogled nekaj tednov in je pomemben kulturni prispevek k počastitvi letošnjega občinskega praznika.

● Na petkovi otvoritvi so v priložnostnem kulturnem programu nastopili učenci metliškega oddelka novomeške glasbene šole. Trio trobent je odigral nekaj partizanskih in drugih skladb iz tistega časa.

V UMETNOSTI OBUJENO OBDOBJE NOB — Razstava slik in malih plastik, ki so jih slovenski umetniki ustvarili po drugi svetovni vojni na temo NOB, je od petka prejšnji teden na ogled v Dolenjski galeriji in je že na otvoritveni slovesnosti pritegnila pozornost obiskovalcev. Razstava je sicer le večji izbor iz širše zasnovane razstave, ki jo je v počastitev 40-letnice osvoboditve pripravil republiški odbor ZZB Slovenije. (Foto: Branko Babič)

Je res vseeno, kakšna bo »petletka«?

V javni razpravi komaj vreden odziv na osnutek temeljnega planskega dokumenta novomeške kulturne skupnosti za obdobje 1986 — 1990

NOVO MESTO — Oris kulturnega utripanja v novomeški občini do konca tega desetletja je tukajšnja kulturna skupnost razgrnila z julijsko objavo osnutka samoupravnega sporazuma o temeljih plana za obdobje 1986 — 1990. Javna razprava o tem pomembnem dokumentu je tekla vse do 30. septembra in je bilo vsekakor dovolj časa za poglobljeno in vsestransko presojo vsega, kar so za naslednjih pet let predvideli načrtovalci.

Čeprav smo obširneje o teh predvidevanjih pisali že poleti, naj vseeno ponovimo, da daje osnutek prednost pri razvoju trem področjem: knjigi in knjižničarstvu, varstvu naravne in kulturne dediščine ter ljubiteljski kulturi v vseh njenih oblikah. Nekoliko bolj kot do zdaj naj bi cvetela naložbena dejavnost, saj je zamišljeno, da bi za kulturo usposobili, oziroma posodobili precej objektov. Omenjen je tudi Sokolski dom, le da si načrtovalci niso upali pripisati vsote, koliko bi obnova ta stavbe veljala, in ne, kje naj bi dobili zanjo denar.

Sodeč po pisnih pripombah, ki so se do sredine minulega tedna nabrale v tajništvu novomeške kulturne skupnosti, je bila javna razprava zelo formalna, malo vsebinska in poglobljena. Zaskrbljuje predvsem podatek, da se je v pisni obliki, tako pa so tudi zahtevali, oglasilo vsega pet samoupravnorazpravljalskih mest: dve krajevni skupnosti in tri delovne organizacije, od tega dve kulturni. Poleg tega je osnutek obravnaval svet za kulturo pri občinski konferenci SZDL, pretresli pa so ga tudi odbori pri kulturni skupnosti. Vse skupaj pomeni, da je bil odziv odločno premajhen in da je javnosti bolj malo mar za to, kakšna kulturna petletka se ji piše.

Seveda je pričakovati, da omenjeno število pisnih odzivov le ni vse, kar je povzročila javna razgrnitev osnutka samoupravnega sporazuma za obdobje 1986 — 1990. Brržčas bo v tajništvo kulturne skupnosti še prispel kak odziv z napisanimi stališči in predlogi, saj so prav gotovo tudi pri tem zamudniki.

Vse pripombe in stališča bodo predlagatelji upoštevali pri oblikovanju dokončnega besedila tega planskega dokumenta, o katerem se bo potem izrekla še skupščina kulturne skupnosti. Predvidevajo, da bo skupščina to storila na seji v prvi polovici novembra.

I. Z.

BREŽIŠKI PEVCI PELI V MAKEDONIJI

BREŽICE — V nedeljo pozno ponoči so se z gostovanja v Makedoniji vrnili vsi trije pevski zbori brežiškega Kulturnega društva bratov Milavcev. Brežičani, ki že pet let sodelujejo s pobrateno občino Gevgelija, ležečo na skrajnem jugu Makedonije, so priredili dva koncerta: enega v Gevgeliji in enega v Bogdancih. V obeh krajih so jih prisrčno sprejeli. Gostiteljem v Gevgeliji so podarili skulpturo »Veseli harmonikar«, ki jo je izdelal kipar Rudi Stopar iz Sevnice. Gostovanje Brežičanov sodi v okvir kulturne izmenjave med pobratenima občinama. Prihodnje leto bodo Makedonci obiskali Brežice s svojimi kulturnimi skupinami.

MIKLOVA HIŠA BO KULTURNO SREDIŠČE

RIBNICA — Uprava ITPP se je že izselila iz Miklove hiše in občinska kulturna skupnost se je resno lotila priprav za ureditev kulturno-turističnega središča, ki bo poleg območja ribniškega gradu zajelo tudi to hišo. Po dosedanjih predlogih naj bi Miklova hiša postala za Ribnico nekaj podobnega kot Cankarjev dom za Ljubljano. V njej bi bili prostori za kulturno in zabavno življenje, dvorana, knjižnica itd. Prostore bi namenili tudi tistim, ki bi se želeli naučiti izdelovati suho robo in lončarske izdelke.

VABIJO V LIKOVNO ŠOLO

NOVO MESTO — Likovna skupina Vladimir Lamut bo spet začela z likovno šolo. Tokrat bo izobraževanje teklo v dveh delih: v eni skupini bo začetna, v drugi pa nadaljevalna šola. Vse, ki jih zanima likovno izobraževanje in bi radi kaj več vedeli o likovni teoriji, vabijo na sestanek, ki bo 22. oktobra ob 16. uri v sejni sobi novomeškega hotela Metropol.

SEMINAR ZA ORGANIZATORJE KULTURE

NOVO MESTO — Tu so predvčerajšnjim izvedli seminar za organizatorje kulturnega življenja v delovnih organizacijah. Kot predavatelj je sodeloval Doro Hvalica iz republiških sindikatov.

»Ljudska arhitektura«

7. republiška razstava del ljubiteljskih likovnikov, odprta v Murski Soboti, obravnava naravno in kulturno dediščino

MURSKA SOBOTA — V tukajšnji galeriji je že slaba dva tedna na ogled 7. razstava likovnih skupin Slovenije pod naslovom »Ljudska arhitektura«. Pripravilo jo je Združenje likovnih skupin Slovenije, ki svojo dejavnost čedalje bolj usmerja na področje varovanja naravne in kulturne dediščine.

Kot je dr. Cene Avguštin zapisal v katalogu, ki je izšel kot posebna številka Likovnih odsevov, revije Združenja, lahko likovniki ob zanemarjeni skrbi za dediščino le še dokumentirajo tisto, kar je še ostalo. Tej nalogi pa je namenjena tudi letošnja republiška razstava.

Povabilu Združenja likovnih skupin Slovenije se je odzvalo veliko število ljubiteljskih slikarjev iz raznih krajev. Strokovna žirija je za razstavo odbrala dela 82 avtorjev. Večji del upodobitev prikazuje kmečko stanovanjsko in gospodarsko arhitekturo, s slik je lahko prepoznati značilne oblike prekmurskih, dolenjskih, primorskih, kraških, gorenjskih in koroških kmečkih domov, z njimi pa nemalokrat tudi oblike posameznih naselij.

Razstava bo kasneje v celoti ali v izborih potovala po slovenskih razstaviščih in posreduje 82 osebnih pogledov na izumirajoči svet naših spomenikov. »Morda se bomo ob upodobljenih nenadomestljivih vrednotah vendarle zamislili in kaj storili. Naj nam razstava ne služi le kot dokument, ampak tudi kot opomin in napotilo za nadaljnja prizadevanja,« pravi dr. Cene Avguštin.

Andrej Perko: KOZOLEC I, linorez, 1981

»SOOČENJA« V LJUBLJANI

LJUBLJANA — V Mestni galeriji v Ljubljani je od minulega četrtka odprta zanimiva razstava pod naslovom »Soočenja«. Na njej se predstavljajo člani društev likovnih umetnikov Ljubljane, severne Primorske in slovenske obale. Razstava bo na ogled do 3. novembra.

kultura in izobraževanje

Bo šolanje odraslih manj zapostavljeno?

Kar preveč je še navzoča miselnost, da sta vzgoja in izobraževanje privilegij mladih. Nujnost permanentnega (nenehnega) izobraževanja pa je nesporna, utemeljena pri nas in v svetu. Redna šola lahko daje le solidne osnove, na katere je potrebno stalno nadgrajevati nova znanja, nova spoznanja in usposobljenosti, in sicer s samoizobraževanjem in vračanjem v organizirano izobraževanje (ob delu, iz dela). V zadnjih letih je izobraževanje odraslih nekako zapostavljeno, bolje rečeno, ne steče tako, kot je bilo s sistemom usmerjenega izobraževanja zamišljeno. Precej je vpisnih mest, odziva pa je premalo. To velja tudi za tekoče šolsko leto. 10. oktobra je Izobraževalna skupnost Slovenije v Delu objavila pregled srednjih šol, ki imajo še prosta vpisna mesta za odrasle (delavce in občane). Med njimi so tudi srednje šole z Dolenjskega in Posavja.

Prepogosto je odziv za vpis oziroma za izobraževanje ob delu prepuščen kandidatom samim. Bolj načrtno naj bi usmerjale v izobraževanje ob delu delovne organizacije. Tak premik bi kazalo napraviti že sedaj, ob ponovnem razpisu za vpis. V nasprotnem primeru ne bo zaželenega odziva, kar bi pomenilo, da letos tovrstno izobraževanje ne bo uresničeno v predvidenem obsegu. Načrt razpisanih oddelkov je bil dogovorjen med posamezno šolo in zainteresiranimi delovnimi organizacijami. Vsaj sveti šol so morali o tem razpravljati in o razpisih tudi sklepati. Velika škoda bi bila, da bi izobraževanje odraslih časovno odmikali. Izobraževanje ob delu je potreba, potreba za posameznika in delovna okolja.

Zato naj vse delovne organizacije, ki jim razpisani programi vsebinsko ustrezajo, z dodatnim informiranjem in usmerjanjem pridobijo čimveč delavcev za vpis oziroma izobraževanje. Šole naj pri tem sodelujejo zlasti s podrobnejšimi razlagami programov. Tudi predstavitev, kako bo izobraževanje organizirano, lahko pomembno vpliva na odziv za vpis.

JOŽE ŠKUFCA

pisma in odmevi

Niso znali sprejeti ponujenega

Še preden je dom na Travni gori dodobra zaživel, je znova zaprt

TRAVNA GORA — V začetku lanskega aprila sta prevzela turistični dom na Travni gori smučarska skakalca Marjan Prelovšek in Andrej Kavčič. V nasprotju z njunimi predhodniki sta želela ostati v tem koncu ribniške občine dlje časa, zato sta zavihala rokave in začela urejati tako dom kot okolico. Hotela sta iz doma ustvariti dober gostinski lokal, a tudi privlačen športnorekreacijski center, saj so bili za to vse možnosti. Toda od 1. oktobra je dom na Travni gori zopet zaprt. Zakaj?

Marjan Prelovšek je povedal, da je bil večkrat na ribniški občinski skupščini, pogovarjal se je tudi s predstavniki združenega dela v ribniški občini, vendar ni mogel dobiti denarja za obnovo doma. Prelovšek je ogorčen tudi zato, ker je dobil vtis, da dom ni od nikogar. Sodraško turistično društvo gotovo nima denarja, saj je za sanacijo potrebnih 20 milijonov dinarjev, vprašanje pa je, zakaj se za dom ne pobriga kdo z ribniške občinske skupščine, posebno še, ker ima težave z nočitvenimi kapacitetami, na Travni gori pa je kar okrog 80 ležišč. Gotovo bi bilo v Ribnici moč najti rešitev, saj je gospodarstvo znano po dobrih rezultatih,

Andrej Kavčič pojasni, da je že dobil dopise športnih ekip, ki so želele priti na Travno goro na priprave. »Tudi veliko poslovnih ljudi se je zanimalo za naš dom, kjer naj bi imeli svoja poslovna srečanja,« pove.

Za mnenje druge strani, torej turističnega društva Sodražica in ribniške občinske skupščine, nismo spraševali, ker menimo, da je zanje Travna gora očitno nepomembna, posebno še, ker je Prelovšek že v začetku letošnjega maja seznanil z zahtevami oz. potrebami turistično društvo in krajevno skupnost Sodražica, občinsko skupščino in SZDL Ribnica ter krajevno skupnost in SZDL Loški potok. Razen iz Loškega potoka ni dobil odgovora od nikoder.

M. GLAVONJIĆ

Krivcev ne bo na zatožno klop

Klofuta javnosti

Kot smo lahko prebrali v prispevkih Stanke Godnič (Delo 2. in 4. oktobra), so na mednarodnem festivalu etnoloških in ekoloških filmov v Kranju prikazali tudi film režiserja Andreja Mlakarja z naslovom Kjer kukavica gnezdi. Film, prikazan tudi na TV Ljubljana, govori o tem, kako doživljajo znano onesnaženost belokranjske reke Krupe s PCB ljudje, živeči ob njej. V Delu beremo, da je član mednarodne žirije Dani Podpečan, predsednik komisije za varstvo okolja pri Gospodarski zbornici Slovenije, ocenil ta dokumentarec kot klofuto slovenski strokovni javnosti, ki jo je prezrla 1976. leta.

Sprašujem naslednje: Ali se ne bi dalo natančneje (z imeni in priimki) odgovoriti javnosti, kdo je npr. »prezrl« opozorilno pismo, ki ga je 14. 12. 1976 proizvajalec PCB (tovarna v Franciji) poslal Iskri Semič? V njem piše, da so v ZDA prenehali uporabljati PCB in da bo zaradi raznih bolezni, ki nastajajo v ljudeh, prepovedan tudi v EGS. Sicer smo v Delu 26. 4. 1985 prebrali, da je to vse skupaj larifari, kajti naši ugledni strokovnjaki (člani komisije za koordinacijo strokovnega dela pri reševanju problematike onesnaženosti Krupe) so dali trdna zagotovila, da zdravje ljudi ob Krupi ni ogroženo. Toda istega dne je bila v organizaciji Vladimirja Dedijera in Rudija Rizmana na filozofski fakulteti v Ljubljani tiskovna konferenca o ekološkem genocidu, na kateri je bil govor predvsem o Krupi. Tu pa je član prej imenovane komisije Tone Poljšak, podpredsednik republiškega komiteja za varstvo okolja, dejal, da bodo analize zdravstvenega stanja prebivalstva ob Krupi znane čez dobra dva meseca. Isto je ponovil 16. 5. 85 v kontaktni oddaji radia Študent dr. Modic, prav tako član omenjene komisije. Minilo je dobrih pet mesecev, vendar javnost z rezultati zdravstvenih raziskav še ni seznanjena.

Da ne bom samo sitnaril z zoprnimi vprašanji, moram le »pohvaliti« naše organe pregona, ki so ugotovili, da krivcev za onesnaženje Krupe ne dajo na zatožno klop, zaradi zastaranosti celotne zadeve (Dolenjski list 3. 10. 1985).

BOŽO FLAJŠMAN

»Alkoholizem je bolezen«

Objavljamo še troje mnenj o alkoholizmu in s tem končujemo polemiko, razen seveda, če bo kdo hotel sporočiti javnosti kaj bistveno novega

Tudi sami smo med tistimi, ki se zdravimo zaradi alkoholne bolezni, zato smo članek, ki ga je napisal dr. Jurij Zalokar in v katerem navaja, da alkoholizem ni bolezen, še toliko bolj skrbno prebrali.

Presenečajo nas nasprotujoče si trditve z namenom, da bi alkoholizem prikazal samo kot psihosocialni pojav, in ne bolezen, vendar se s tem ne moremo strinjati. Alkoholizem je bolezen, ki je začela svoj pohod z saditvijo prvih trt in se, kot kaže, nikoli ne bo umaknila. Družba ljudi, ki pijejo, sprva sprejema, celo zagovarja jih, ko pa pitje preseže družbene norme, jih neusmiljeno zavrže. Če v tem času človek ne dobi prave pomoči, dokončno propade. Tedaj le pomoč splošnega zdravnika, ki zdravi bolezenske posledice pitja, ne zadošča, saj ta lahko odpravlja, ne pa tudi odpravi posledic pitja. Iz tega sledi, da je brezsmiselno zdraviti samo posledice pitja — okvare posameznih organov, treba je odpraviti vzrok pitja.

Iz lastnih izkušenj vemo, da tudi zgolj nasvet izkušenega in razumnega človeka ne pomaga. Torej je treba z alkoholikom ravnati na povsem drugačen, morda nekonvencionalen način. Vsak od teh ljudi je razvalina zase, katero je potrebno ponovno sestaviti. Koliko truda in znanja je potrebno za to, ve le malokdo, in to zmorejo le redki ljudje — terapevti, ki v alkoholiku še vidijo nekaj človeškega, pozitivnega. V veliko pomoč pa je terapevtu tudi skupina uspešno zdravljenih alkoholikov, ki skušajo na podlagi svojih izkušenj nakazati izhod iz sveta alkohola. Prepričani smo in rezultati kažejo tako, da je uspešno le skupinsko zdravljenje, posamezno, v katerem sodelujeta le terapevt in alkoholik, pa je že vnaprej obsojeno na propad. Za uspešni razvoj zdravljenja je potrebno tudi zdravljenje svojca in ostalih članov družine, kakor tudi okolja, v katerem alkoholik živi in dela. Zdravljenje ni samo jemanje tablet! S prenehanjem pitja in zdravljenjem se ponovno izoblikujejo normalni človeški odnosi, kar je zelo bistveno pri celotnem zdravljenju.

Naj povemo, da smo kot zdravljeni alkoholiki tudi brez popitega kozarca alkohola lahko dobre volje, imamo jasne cilje in sveta okrog sebe ne gledamo tako črno kot dr. Jurij Zalokar, ko omenja, da je v življenju malo dobre volje. Tako smo, ko smo se začeli vdajati alkoholu, mislili tudi mi in iskali lepši svet, vendar vzeti ga moramo takšnega, kakor pač je.

Člani dispanzerske skupine II

KAJ BO Z NAMI?

V dveh člankih Dolenjskega lista sem lahko brala mnenje o alkoholikih: smo bolniki ali nismo? Mnenje večine strokovnjakov je, da je vsak alkoholik bolnik. Kaj oz. kakšne izkušnje so pripeljale dr. Zalokarja do drugačnega mnenja? Človek težko verjame, da nekdo s tolikoletnim delom v psihiatriji in v institucijah, kjer tudi zdravijo alkoholike, ne ve, da je odvisnost od alkohola bolezen, ampak trdi, da je to le razvada. Zelo me zanima, koliko alkoholikom je že dal dober nasvet in koliko od njih ga je poslušalo. Laik bi temu še verjel, človek pa, ki je kakorkoli imel opravka z alkoholiki, bi vedel, da tak nasvet ni vreden piškavega oreha, ker naleti le na gluha ušesa.

Jaz se sedaj drugič zdravim. Prvo zdravljenje sem prekinila, ker, po mojem mnenju, nisem bila dovolj zrela. Nekaj časa se mi je posrečilo abstinirati, vendar le nekaj mesecev. Če bi tedaj še hodila v klub in sodelovala v skupini ne bi prišlo do ponovnega pitja, o tem sem danes prepričana. Tako pa sem zopet pričela piti. Vedela sem, da se pogrezam vedno globlje v blato, a nisem nič ukrenila, dokler me niso drugi prisilili, da sem se šla ponovno zdravit, tokrat v psihiatrično bolnico v Vojniku. Tam je zdravljenje uspešno potekalo, a ko sem se vrnila v vsakdanje življenje, so se pričele krize, in če ne bi bilo v Novem mestu dispanzerja za socialne bolezni in kluba zdravljenih alkoholikov, ki so me z vsemi močmi, ki so jih premogli, izvlekli iz recidive, ki bi bila danes že verjetno pod rušo. Nekomu pa se je zdelo vredno potruditi se zame, še vedno so bili ljudje, ki so v meni videli človeka.

Dr. zalokar zavrača skupinsko terapijo, češ da ni etično. Jaz in še marsikdo drug pa se sprašujemo, zakaj je skupinska terapija v svetovnem merilu prinesla največ uspeha ne samo pri zdravljenju alkoholikov, temveč tudi pri psihozah, depresijah... Vse zdravljenje naj bi potekalo potemtakem individualno, to se pravi med terapevtom in samim alkoholikom. Za začetek to zadostuje. Ko se alkoholik strezni, to je približno v šestih mesecih, in ko opravi izpit iz alkoholizma, pa mora pričeti s skupinsko terapijo, kjer skupaj rešujemo naše probleme. Vsak pove svoje izkušnje in tako se laže najde rešitev. Problem že s tem, ko ga človek pove drugim, ni več tako velik, kot se je zdel v začetku. Med nami vlada posebno razumevanje, ki ga je drugje nemogoče najti. Če bi nas sedaj iz skupine poslali nazaj na individualno zdravljenje, bi bilo to približno tako, kot če bi osmošolca poslali spet v prvi razred. Poglavitni del zdravljenja je, da se alkoholiki in naši bližnji pričnemo spreminjati: naš način življenja, mišljenja, pogleda na svet. Vsi pa vemo, da se človek zelo težko spreminja, za to je potreben dober terapevt, ki je sposoben voditi, oziroma pomagati, in skupina, ki s svojimi izkušnjami omogoči vsakemu posamezniku napredek.

V Novem mestu sta samo dva terapevta, ki uspešno voditą dve skupini in tri klube pa še klub v Črnomlju. In zdaj naj bi prenehala z dosedanjim delom? Zakaj, se sprašujemo člani skupin in klubov. Vendar pravega odgovora na to ne najdemo. Morda nam ga bo dal Zdravstveni center Dolenjske?! Komu smo naša terapevta in mi zdravljenci v napoto? Ali se je sploh kdo od zdravstvenih delavcev vprašal, kaj bo sedaj z nami? Očitno nihče! Iz tega sklepam, da mi za zdravstvene delavce nismo ljudje, ampak propadli razvajenci, ki nismo vredni, da živimo! Če smo že bili v breznu brezupa, naj se zopet vanj pogreznemo, to se njih ne tiče, saj nas je le nepomembna peščica, ki ni vredna truda!

CVETA SEBANC

ZAKAJ JE ZAMENJAN DR. KVASIČ?

Sem zdravljen alkoholik od leta 1979. Klub zdravljenih alkoholikov Črnomelj obiskujem enkrat na teden. Terapevt kluba je od leta 1972, to je od ustanovitve dr. Antun Kvasič. Pri njegovem delu so mu pomagali tudi drugi terapevti, potekalo pa je po znanih metodah dr. Hudolina. Klub je dobil leta 1983 priznanje KS Črnomelj za uspešno delo pri rehabilitaciji.

Kako sem prišel v klub in zakaj sem še v njem? Kot alkoholiku, ki ni več sposoben ustvarjati, mi je moja delovna organizacija Belt Črnomelj predlagala zdravljenje. Napoten sem bil v dispanzer za socialne bolezni Novo mesto, ki je deloval pod vodstvom dr. Antuna Kvasiča. Način zdravljenja sem v začetku sprejel z odporom, pozneje pa z željo, da bi tudi jaz postal človek, ki ne beži pred vsakdanjimi težavami k alkoholu, ampak postanem ustvarjalen, aktiven spoštovanja vreden član naše družbe. Enkrat na teden sem z ženo obiskoval skupino zdravljenih alkoholikov v Novem mestu in enkrat na teden klub zdravljenih alkoholikov v Črnomlju. Čeprav sem že šest let redni član kluba, še vedno čutim željo in potrebo, da se sestajam z ljudmi, ki mi odkrito povedo svoje mnenje in mi nesebično pomagajo.

Zakaj se obračam na javnost? Na zadnjem sestanku kluba 9. oktobra me je pretresla zaskrbljenost novih članov, ki imajo iste želje, kot sem jih imel jaz pred šestimi leti, kje se bodo zdravili. Zdravstveni dom Novo mesto je zaposlil namesto dr. Kvasiča dr. Jurija Zalokarja, ki je napisal v Dolenjski list članek, da alkoholizem ni bolezen. Klubi zdravljenih alkoholikov potemtakem niso več potrebni. Dr. Kvasič naj bi se odstranil s tega področja, čeprav že dolga leta dela z alkoholiki in se dodatno izobražuje iz alkoholizma, o čemer nas redno seznanja. Uspešno je končal podiplomski študij iz alkohologije v Zagrebu, nedavno pa še tedensko obiskovanje psihiatrične bolnice za alkoholizem na Poljanskem nasipu, ki je trajalo eno leto.

Stabilizacija je. Vemo, da je vse manj denarja tudi za izobraževanje in strokovno izpopolnjevanje. Kdo je poslal dr. Kvasiča na dodatno izobraževanje iz alkoholizma in kdo so tisti, ki trdijo, da ni sposoben za zdravljenje alkoholikov? Klub je večkrat vabil na svoje sestanke predstavnike zdravstva in družbenopolitičnih organizacij, vendar odziva ni bilo. Vemo, da je alkoholikov vedno več in da v delovnih organizacijah delajo škodo, a vendar jim ne pomagamo, zato je do skrajnosti nehumano, da človeka, ki je pripravljen pomagati alkoholikom in jih pripeljati na pravo pot, ne pustijo delati, čeprav je s toliko entuziazma pristopak k ljudem v stiski. Dr. Kvasiču in ostalim terapavetom lahko rečem hvala. Želel bi, da bi on in terapevti na Dolenjskem pomagali še velikemu številu danes na robu živečih ljudi. Želel bi, da bi tudi ostali uspešno zdravljeni alkoholiki pisali o delu dr. Kvasiča, in preko javnega obveščanja vabim družbenopolitične organizacije in predstavnike zdravstva, naj nas obiščejo in se prepričajo, kako delamo. Menim, da klub zdravljenih alkoholikov mora obstajati in delati še naprej, saj je za bivše alkoholike, mar ne?

Zahtevam javni odgovor, zakaj dr. Kvasič ni primeren, da bi še naprej zdravil alkoholike.

BOŠKO MILINKOVIČ
Črnomelj

EKSKURZIJA V KRŠKO

3. oktobra, smo imeli učenci osmih razredov ekskurzijo v tovarno celuloze »Djuro Salaj« v Krškem. Ogledali smo si delovne obrate in spoznali pogoje, v katerih delavci delajo.

BETKA ŠIMEC, 8. b
OŠ Janeza Trdine, Stopiče

ORGANIZIRAM IZLET

Napovedani nedeljski izlet v Metliko z ogledom »Beti«, kulturnih znamenitosti Metlike ter družabnim popoldnevom ob zvokih harmonike pri »Gabretu« je ostal neuresničen. Vabilo je naletelo na gluha ušesa, udeležencev za izlet je bilo premalo. Kaj res na Dolenjskem ni ljudi, ki pogrešajo od časa do časa razvedrila, novih poznanstev?

Ponovno organiziramo izlet v Metliko v nedeljo, 20. oktobra 1985. Udeleži se ga lahko vsak, kdor želi preživeti prijetno nedeljo v družbi sebi enakih. Dobimo se v nedeljo ob 8,30 na železniški postaji Novo mesto—Center. Pridite.!

J. M.

ZAPOSTAVLJENE KMEČKE POKOJNINE

Pred kratkim me je soseda povabila, naj si ogledam televizijski dnevnik. Pred dnevnikom sem si ogledal tudi oddajo Zrno do zrna, kjer je ravno takrat Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje razlagal, kako se najnižje pokojnine redno višajo in usklajujejo, medtem ko kmečke ostajajo od 1. januarja do konca leta nespremenjene. Sedaj znašajo samo borih 6.930 din. Star sem 74 let in bolehen, tako ostajam svojcem v breme, saj si s pokojnino ne morem dosti pomagati. Ali smo res kot družba tako revni, da ne moremo vzporedno z višanjem življenjskih stroškov povečati tudi kmečke pokojnine?

LADO ŠTUMER
Stražni vrh 40
68340 Črnomelj

VABILO NA SKUPŠČINO BORCEV

Borke in borci Zapadnodolenjskega odreda in IX. SNOUB — Kočevske!

Pozivamo vas na skupščino naše skupnosti, ki bo v soboto, 26. oktobra, ob 11. uri v osnovni šoli na Mirni. Obravnavali bomo naše dosedanje delo, predložili nove delovne načrte in izvolili nov odbor. Srečanje bomo popestrili s krajšim kulturnim programom in ga družabno zaključili.

Križev pot za vstopnice

V Cankarjev dom s podeželja ni lahko priti — Zakaj vztrajne objave po radiu, da karte so, če jih ni?

SEVNICA — Cankarjev dom v Ljubljani je svoje čase za res kakovostne prireditve ponujal vstopnice tudi obiskovalcem zunaj Ljubljane. S tem se zadnje čase dogaja nekaj čudnega.

Verjetno zaradi pomanjkanja denarja ne izdajajo več brošure z napovedmi prireditev. Sedaj običajno vsak zadnji četrtek v mesecu objavijo takšno napoved v Delu. V mešanem zboru sevniške Lisce so se po zadnji taki septembrski objavi na prvi vaji domenili za obisk koncerta v tej osrednji slovenski kulturni ustanovi.

1. oktobra, torej takoj naslednji dan, so se iz »Lisce« po telefonu pozanimali za vstopnice in odposlali po pošti tudi naročilnico. V ponovnem telefonskem pogovoru je bilo rečeno, da za vstopnice slabo kaže, na veliko razočaranje pa so po enem tednu dobili v Lisco vrnjeno naročilnico, češ da vstopnic ni!

Vmes so se vrstile dnevne napovedi ljubljanskega radia za prav ta koncert z navedbo, da so vstopnice še na voljo! Zadnje tako obvestilo so na radiu slišali v torek, 8. oktobra, popoldne.

A. Ž.
Boštanj

IMELI BOMO NOVO TELOVADNICO

Lansko leto nam je v velikem požaru zgorela telovadnica in šolarji smo se žalostno ozirali na pogorišče. Sedaj pa gradijo ob šoli novo, večjo in lepšo telovadnico. Na gradbišču je veliko delavcev in velik žerjav, ki dviguje težke bloke, železo in deske. Ropot z gradbišča nas pri pouku moti, vendar smo ga veseli, saj komaj čakamo, kdaj bo nova telovadnica gotova.

GABI, MARIJA, ZORICA
učenci 3. a
OŠ Metlika

Dobrodošlo sodelovanje

Srečanje je utrdilo vezi med člani društev za pomoč duševno prizadetim iz Bele krajine in Trebnjega

ČRNOMELJ — Društvo za pomoč duševno prizadetim Bele krajine deluje že vrsto let, navzen pa je bolj zaživelo šele pred štirimi leti. Namen društva je, da združuje prizadete iz dežele ob Kolpi in njihove starše, to pa lahko najlaže uresniči na srečanjih, kakršno je belokranjsko društvo pripravilo skupaj s sorodnim društvom iz Trebnjega konec preteklega tedna.

Belokranjsko društvo za pomoč prizadetim je doslej na tovrstnih srečanjih že utrdilo stike z društvom iz Kranja in Ljubljane, tokrat pa se je prvič tesneje povezalo s Trebanjci. Namen srečanja, da bi se torej duševno prizadeti vsaj enkrat na leto poveselili, da gredo v družbo, njihovi starši pa si izmenjajo izkušnje, je bil tokrat zagotovo dosežen. Kot je povedala predsednica belokranjskega društva Cvetka Banovec, bi bila dobrodošla večkratna tovrstna srečanja, a jim finančna sredstva tega ne dovoljujejo. Zato pa so toliko bolj hvaležni črnomaljskemu združenemu delu, ki jim rado priskoči na pomoč.

Gostitelj, torej belokranjsko društvo, je okrog 100 svojim članom in Trebanjcem v osnovni šoli s prilagojenim programom Milke Šobar — Nataše v Črnomlju pripravilo prisrčen kulturni program, v katerem so nastopili učenci omenjene šole. Na pikniku v Podzemlju pa so se prizadeti in njihovi starši razvedrili in pogovorili o težavah, ki jih združujejo.

VESELO SREČANJE — Na srečanju belokranjskega in trebanjskega društva za pomoč duševno prizadetim so slednji znova dokazali, da znajo najti svoje mesto v družbi. Na pikniku v Podzemlju so poleg ostalega pomagali peči kostanj. (Foto: B. M.)

FANT MOJ, PAMET V ROKE!

Prispevek krajana k evidentiranju

Fant moj, pamet v roke, so ga učili. In jo je vzel. Srednjo šolo je opravil skoraj z odliko, vendar je misel na nadaljnje šolanje brez kolebanja izločil, saj je bil prepričan, da bi bilo to zanj in za starše prenaporno. Prijavil se je na več razpisov. Odločil se je za delovno mesto davčnega inšpektorja in bil tudi sprejet. Že v pripravniški dobi se je vsak dan soočal s pestro ponudbo domislic z obeh strani tehtnice. Vse pa je bilo zabavno kot v otroški igrici »ravbarji in žandarji«. Frizerski mojster je, na primer, prijavil deklico, da šušmari, se pravi, svojim sosedom neobdavčeno urejuje pričeske, brke, brade in lasulje, njemu, diplomiranemu mojstru te čaščene obrti in ves čas poštenemu davkoplačevalcu, ki mi še predvojna davkarija ni mogla ničesar očitati, pa odžira kruh! Mladi inšpektor je sumljivo občanko osebno obiskal, si dal postreči, torej urediti pričesko in obriti. Zaslužkarico pa je potem obril sodnik za prekrške.

Takih igric je bilo še. Ljudje so potem govorili: fuj! Nekateri obrtniki so ga zato trepljali po desnem in levem ramenu in mu ponujali pijačo. Na službene šefe pa vse skupaj ni naredilo kakšnega posebnega vtisa in tudi denarcev je bilo ob koncu meseca enako malo. Kmalu je doumel, da se te igrice lahko igra le z ravbarčki in da bo na ta način ostal le žandarček. Sicer je poskušal spodbuditi tudi težake, vendar je bil kaj hitro postavljen v vlogo tistega ubogega hudiča iz narodne pripovedke, ki naj bi ugotovil, skozi katero luknjo v rešetu je hlapec prdnil. Hudičev kotel je ostal prazen! Vse to mu je potrdil tudi zasebni obrtnik, pomemben člen v ženini sorodstveni verigi. (Razumljivo, da je bila poroka z njo cerkvena le na neizpodbitno željo staršev). Sodelovanje s tem sorodnikom se je potem nadaljevalo in postajalo vse bolj plodno. V razvoju igre so našli pot k oltarju svetotajstva še drugi obrtniki. Vsi vedno v rokavicah, brez prič, odvečnih besed in zapisov ter s prečudovitim občutkom za ravnotežje.

Tovariš, ki ga imam v razvidu, je dasnes srednjih let, ima dve hiši (seveda je druga na ženino ime) ter enosobno stanovanje v našem univerzitetnem mestu. Hiša, v kateri sam stanuje, je opremljena z vsem, kar v tako hišo spada, pa še s tisočdvestolitrskim akvarijem v dnevni sobi, klavirjem Petrov in s sedemstoštiriindvajsetimi centimetri knjig v rdeči in zeleni vezavi. V garaži sta dva avtomobila. Katra služi predvsem za vožnjo po makadamu do vikend hišice, ki pa še ni dokončana, saj je stena ob stopnicah na podstrešje še vedno neobložena, ker na tržišču ni nekega afriškega lesa, ki ga je predvidel arhitekt.

No, tovariša evidentiram za profesionalnega vodilnega delavca z naslednjo utemeljitvijo:

— evidentirani je iz delavsko-kmečke družine

— evidentirani je kmalu po poroki razčistil z religijo in stopil v Zvezo komunistov

— evidentirani bi lahko s svojimi izkušnjami ogromno prispeval k oblikovanju novih temeljev davčne politike

— evidentirani je vse svoje dosedanje življenje nenehno dokazoval, da ceni pridobitve naše socialistične družbe in da zna uporabljati pamet.

MIHA PEST

Kdo komu pljuva v skledo?

Mariborski tabloid Kaj je zapisal, da ima prodajalec metliške Elektrotehne, katerega ostre oči so bile neposredno krive, da so občinskega funkcionarja SZDL zalotili z ukradenim kasetofonom v aktovki, za mesec dni vnaprej plačano katerokoli pijačo v kateremkoli metliškem gostišču. Svojevrsten paradoks: ljudstvo nazdravlja in se veseli smole enega od potencialnih voditeljev organizacije, ki zastopa najširše interese množic. Nastopa ljudstvo zoper samo sebe?

Najbrž ne. Neizpodbitno pa je, da je javnost vsak dan bolj občutljiva za moralno podobo vodilnih ljudi. Neprijetnih zadev je na Dolenjskem v zadnjem času več, kot je jugoslovansko ali slovensko povprečje. Tu ni samo za SZDL nesrečni kasetofon s slušalkami, na isti imenovalec lahko damo še zadevo z nekritimi čeki metliške mladinske funkcionarke, črnomaljskim sindikalistom pa je gotovo nerodno zaradi poskusa goljufije s kasko zavarovanjem počitniške prikolice. Nekaj zadev pa je tudi nedorečenih. Tako se novomeška ulica že dalj časa sprašuje, kaj je bilo v resnici s pomočnikom komandirja prometne milice, ki si je nenadoma zaželel postati receptor, v Trebnjem pa je odprta dilema, ob katerih dnevih naj politiki nabavljajo gradbeni material. Po možnosti ne ob tistih, ko so trgovine zaprte.

Toda ali je mogoče molčati, ko postanejo govorice o tem ali onem tema dneva ali tedna v okoljih velikosti Metlike, Črnomlja, Kočevja, Trebnjega ali Novega mesta? Ne, ni mogoče, ali kot je nekoč dejal Engels: »Če naj bo tisku prepovedano poročati o tem, kar se zgodi pred njegovimi očmi, če naj pri vsakem kočljivem dejstvu čaka, da dobi sodbo sodišča, če naj pri vsakem uradniku, od ministra do žandarja, najprej vpraša, če bi se zaradi navedenega dejstva njegova čast ali njegovo rahločutje lahko čutilo užaljeno, ne glede na to, če so dejstva resnična ali ne; če je tisk postavljen pred alternativo, ali dogodke ponarejati ali molčati — potem, dragi gospodje, se svoboda tiska neha, in če hočete to, potem nam izrecite vaš 'kriv'!«

• Ko pišemo te vrstice, se v polni meri zavedamo, da hodimo po robu, varuhi našega informacijskega sistema so namreč uveljavili nenapisano pravilo, da nekatere informacije niso primerne za javnost, saj imajo predvsem in zgolj senzacionalistični učinek. Ta nenapisani zakon je postal splošno verovanje, zoper katero časnikar skorajda nima protiorožja.

Kje in zakaj so se informaacije, celovite in poštene, ustavile, ne bomo raziskovali, toliko manj, ker ima vsak v tej verigi vsaj neuradno svoj zato in svoj prav. Uradno smo skušali dobiti pojasnila stanovanjske skupnosti Krško, katere strokovni delavci so se bili pripravljeni pogovarjati »na štiri oči«, nikakor pa ne bi dali nikakršne informacije po telefonu, ki je v vsaj malo razvitejšem svetu povsem običajno komunikacijsko sredstvo. Tako se lahko le sprašujemo, kar se te dni sprašuje z nemalo grenkobe in besa tudi ta bolj ali manj velika peščica ljudi v Krškem: ali človek pri nas res nima več nikakršne pravice odločati o tem, kaj se bo dogajalo z njegovim osebnim dohodkom, preden ga neizpodbitno ne dobi v roke? Res lahko vsakdo »mesari« po njegovi plači, kot ve in zna, ali se je sem in tja kdo še dolžan držati predpisov, ki vendar veljajo, in pa pravil normalnega lepega vedenja?

Treba je povedati, da so v našem primeru še nekateri menili tako kot Engels, časnikarji ali vedno resnic lačna javnost. Med njimi naj omenimo predsednika metliške SZDL, ki je tamkajšnje dogodke pravočasno obelodanil in tudi odločno obsodil. Ne ravnajo pa prav tisti, ki pravijo, da v občutljivih predvolilnih časih ne bi smeli pljuvati v lastno skledo. Zaradi njih je bilo treba napisati te besede. Kdo pljuva in v čigavo skledo, pa je že vseskozi jasno.

MARJAN BAUER

Mesarjenje po plačah

Tistim Krčanom, ki prebivajo v družbenonajemnih stanovanjih, s plačevanjem stanarine pa imajo urejeno tako, da jim jo odtegujejo od osebnega dohodka, pogled na plačilno kuverto ta mesec jemlje sapo. Prvič so jim namreč odtegnili višji znesek stanarine, ki so jo tako kot v vseh slovenskih občinah zvišali že z julijem, razliko za julij (takšno razliko za avgust jim bodo milostno poračunali prihodnji mesec) ter še denar za plačilo ogrevanja, ki so ga vse doslej pobirali po blokih v okviru posameznih kurilnih odborov. Ta znesek je bil pri nekaterih tudi precej višji od doslej običajnih mesečnih zneskov. Za povrh na kuvertah seveda ni bilo podrobnejšega pojasnila, za kaj vse odtegujejo tako veliko vsoto.

Na prvi pogled vse skupaj pravzaprav niti ni nič posebnega. Stanarina se je, kot že omenjeno, v večini slovenskih občin zvišala že z julijem in so Krčani celo nekolikanj na boljšem, ko šele sedaj plačujejo razlike za nazaj, saj vemo, kolikšna je naša inflacija. Za ogrevanje pa je praktično vsem tudi jasno, da ne more biti v nedogled po enaki ceni, če se vse draži izjemno naglo in za pošastno velike odstotke. In če ti ljudje sodijo v tisto skupino, ki še redno poravnava svoje takšne ali drugačne obveznosti, bi jim moralo biti pravzaprav vseeno, na kakšen način plačajo ogrevanje. Še več, morali bi biti celo veseli in hvaležni, da jim je s tem, ko jim znesek za ogrevanje odtegnejo od osebnega dohodka (ki se po novem menda steka v stanovanjsko skupnost), prihranjeno čakanje doma na blagajnika ali pot na pošto ali banko, da obveznost poravnavajo s položnico.

• Pa ni tako in tudi povsem razumljivo je, da ni tako. Treba je namreč povedati, da ti ljudje o vseh teh stvareh in spremembah niso bili nič obveščeni. Niso bili obveščeni (kaj šele, da bi jih kdo vprašal, če se s tem strinjajo!), da jim bodo poslej tudi denar za ogrevanje odtegovali od osebnega dohodka. Niso bili obveščeni, kdaj in zakaj drugačne (za ene višje, za druge nižje) cene ogrevanja. Niso bili seznanjeni s tem, da je poslej stanovanjska skupnost menda temeljni organizator ogrevanja vseh prebivalcev v družbenih stanovanjih.

Sprašujemo se tudi, kako bodo vsi odgovorni, če se jim bo seveda zazdelo potrebno, v takem položaju in razpoloženju ljudem pojasnjevali stvari, o katerih ni bilo informacij, pa so si jih ti po svoje (morda nekoliko preveč ustrezno resnici?) razložili. Ljudje so skoraj prepričani, da so vse omenjene spremembe vsaj delno posledica tega, da nikakor ne morejo prav izbojevati boja z nerednimi plačniki in da naj bi sedaj redni plačniki nekako pokrili ta manko. Za splošno razpoloženje med ljudstvom vse take zadeve in razmišljanja gotovo niso ravno zaželena in koristna.

Z. LINDIČ—DRAGAŠ

Posavske telefonske limanice

Gospodarske razvitosti že dolgo ne merimo samo po cestah, elektrifikaciji in vodovodih, ampak tudi po številu telefonskih zvez. Po teh nekateri predeli brežiške občine močno zaostajajo, posebej še desni breg Save in Krke od Jesenic in Velike Doline do Čateža, Mrzlave vasi, Cerkelj in Skopic. Tudi v Pišecah in na Bizeljskem zaman čakajo na priključke.

Ljudje bi potrpeli, če jim jih ne bi zagotavljali že v tem srednjeročnem obdobju. Ogromno so žrtvovali, da bi jih povezali s svetom, in s svoje strani so izpolnili vse obveznosti. Kljub temu so ostali na cedilu. Sprašujejo se, komu naj še verjamejo, saj jim je v Cerkljah obljubil povečano avtomatsko telefonsko centralo direktor krškega tozda PTT, ko je s predsednikom občinske skupščine prišel na sestanek s krajani.

Po podatkih PTT je plan novih telefonskih številk v Posavju uresničen s 87 odst., največji izpad pa je ravno v brežiški občini. Nihče ne negoduje, da je izpadlo tisoč dodatnih priključkov v mestu Brežicah, kjer ni omrežja, ampak zaradi tega, ker so zapostavljeni ravno predeli pod Gorjanci in nerazviti kraji od Pišec do Bizeljskega.

Krajani so dali svoj delež v delu in denarju, izkopali so na kilometre jarkov, v nekaterih skalnatih in hribovitih predelih pa postavljali drogove, za katere so sami prispevali les. Zbirali so baker in še bi ga priskrbeli, če bi jim rekli, da ga ima PTT premalo, da potrebuje dodatne količine.

• Koga naj držijo za besedo, če se jim zdaj vsi izmikajo, tudi tisti najodgovornejši? Siti so obljub in izgovorov, zato ubirajo pravo pot, če hočejo izvedeti, kdo je kriv. Če je to PTT, Iskra ali še kdo tretji, vseeno kdo, le da bi občutil posledice.

Saj ljudje ne bi nič rekli, če bi jim pošteno povedali, da ne morejo biti na vrsti v tem srednjeročnem obdobju, da si ne zaslužijo nepreverjenih obljub. Bi pač čakali še dve leti, kot so ponekod čakali že 40 let z enim samim telefonom v krajevni skupnosti, na primer na Veliki Dolini. Toda tokrat gre za dogovor, za porazdelitev obveznosti, ki jih ena stran dosledno spoštuje, druga ne.

In še za nekaj gre, za delegatsko moč in nemoč. Kdo bo še pripravljen sprejemati delegatske dolžnosti, če tudi po tej poti ne more do živega zapostavljanju najbolj zapostavljenih. Tukaj namreč ni mišljen Čatež, ki tudi še nima kabla in ga bodo napeljali z združenimi močmi tamkajšnjih delovnih organizacij in SKIS. Z njim je povezana telefonska povezava sedmih krajevnih skupnosti, za katero se prav zdaj natančneje dogovarjajo. Gre za dolg do tistih ljudi, ki so s svojim denarjem in svojimi žulji razpredli telefonsko omrežje, centrale pa se ne odzovejo, ker jih niso povečali. Samo molk je plačilo za prizadevnost krajanov, da bi se povezali s svetom.

JOŽICA TEPPEY

Vprašljiva pot naprej

Ekološka kriza, ki smo jo doslej poznali bolj od daleč kot dogajanje, s katerim se otepajo v drugih okoljih, se je kar naenkrat znašla na našem pragu. Potrkala je tudi na vrata novomeške občine dovolj glasno, da bi jo morali slišati tudi tisti, ki doslej niso slišali opozorilnih znamenj, da se mora naša zavest spremeniti, da moramo drugače razmišljati in drugače ravnati, kot smo doslej, ko smo podredili vse kvantitativni rasti, zanemarili pa pomembne kvalitativne vidike rasti in razvoja.

Da smo zares ravnali narobe, vsaj v nekaterih pogledih, dokazujejo dejstva: onesnažena voda, onesnažen zrak, umirajoči gozd, zagata z odpadki in že neposredna ogroženost zdravja občanov, zaraščanje kmetijskih zemljišč in pozidava najplodnejše zemlje.

V novomeški občini so vsi vodni viri, ki naj bi jih izkoriščali za oskrbo s pitno vodo, onesnaženi do te mere, ko je njihova uporaba vprašljiva. Analize so pokazale, da je voda neprimerna za pitje. V vzorcih, zajetih na šestih poglavitnih virih, so ugotovili fekalne in patogene bakterije, zasledili pa so tudi že prisotnost snovi, ki se jih ni mogoče znebiti s kloriranjem. Vode imamo sicer dovolj na razpolago, vendar pa je že slaba.

Vprašanje, zakaj so vodni viri onesnaženi, nas popelje do drugega sklopa dejstev. Sestava tal v novomeški občini je ekološko občutljiva, saj gre za delno kraški svet, se pravi, da odplake vseh vrst in odlaganje odpadkov ogrožajo podtalnico. Ker je v novomeški občini poleg tega veliko malih naselij, torej uveljavljen razpršen tip poselitve, je precej težje zajeti naselja v organizirano zbiranje odpadkov in jih priključiti na kanalizacijsko omrežje. Zatorej odlagajo odpadke vsepovsod, odplake so speljane v zemljo. Ne prvi in ne druge pa dandanes niso nedolžni, saj niti ne vemo, kaj vse nevarnega je v vsakdanjih odpadkih, da sestavin pralnih praškov, čistil, škropiv, insekticidov in podobnih snovi, ki jih dandanes uporabljajo v gospodinjstvih in na kmetijah, sploh ne omenjamo.

Seveda je najhujši onesnaževalec voda industrija, ki je nekaj manjših vodotokov že spremenila v kanale, ogroža pa tudi Krko. Čistilne naprave so nujnost, vendar ne dokončna rešitev. Delno odpravljajo posledice, a nevarnih odplak bi se morali lotiti pri izvoru. To pa zahteva že korenito spremembo v razmišljanju in načrtovanju, kakšno proizvodnjo in kakšno tehnologijo bomo imeli.

Poleg voda in plodne zemlje, ki jo navdušeno pozidujemo ali prepuščamo zaraščanju, hkrati ko za drag denar in s posegi, ki ogrožajo okolje, pridobivamo novo, je ogrožen tudi zrak. Natančnih analiz sicer ni, nekatere raziskave na mahovih pa znanstvenikom že govore o slabem zraku, običajnemu prebivalcu Novega mesta pa zgovorno pričajo o isti stvari smrdeče megle pozimi, medtem ko gozdarji opažajo znamenja hiranja dreves. Ob dejstvu, da načrtujemo 6-odstotni porast proizvodnje energije in da je prebivalstvo prešlo na kurjenje s premogom, je jasno, da bo zrak samo še slabši. Če... Še en »če« več.

Vsa ta dejstva (omenili smo jih le nekaj) in grožnje bi morali biti zadosten razlog za resno zaskrbljenost in ustrezno ravnanje. Toda ali se zavedamo nevarnosti grozeče ekološke krize? Smo pripravljeni z drugačnim ravnanjem in drugačnim načrtovanjem nadaljnjega razvoja odvrniti in preprečiti nevarnost? Smo pripravljeni na nove, kvalitetne premike?

Če bi za barometer razvite zavesti v novomeški občini vzeli nedavno sekcijsko razpravo o kakovosti življenja in našem nadaljnjem razvoju, ki jo je kot prvo takšno obliko dela v naši regiji pripravil svet za varstvo okolja pri predsedstvu občinske konference SZDL, potem bi morali žal reči, da barometer ne kaže najbolje. Že obisk javne tribune je bil dovolj zgovoren. Vabljenih je bilo nekaj manj kot 200 predstavnikov združenega dela, ustanov, krajevnih skupnosti, društev in organizacij. Vsi zainteresirani (pravzaprav ne bi smelo biti občana, ki bi ga ta vprašanja ne zanimala) so bili dodatno obveščeni in povabljeni k sodelovanju preko javnega obvestila v Dolenjskem listu. Pa vendar se je prejšnjo sredo v veliki sejni dvorani Zavarovalne skupnosti Triglav v Novem mestu zbralo še ne 50 ljudi. Dvorana, ki bi morala biti premajhna, je bila neprijetno velika in skoraj prazna.

Razprave se niso udeležili ne mnogi »onesnaževalci«, manj je bilo tudi »varstvenikov«, kot bi pričakovali. Vse to morda kaže, da prvim odgovornost dremlje na zapečku zavesti, drugi pa morda ne verjamejo, da je prve sploh mogoče prebuditi.

Zamujena je bila lepa priložnost, toliko bolj pomembna, ker ta čas oblikujemo razvojne načrte občine. Prav v njih naj bi se pokazal kvalitetni premik v razumevanju in načrtovanju razvoja, v teh dokumentih bi se morali odraziti spremenjeni pogledi na razvoj, porojeni iz spoznanja, da je pravi in zdravi razvoj le v skladni rasti.

M. MARKELJ

OPRAVIČILO

Na tem mestu smo pred 14 dnevi objavili prispevek arheologa Toneta Kneza, katerega naslov bi se moral pravilno glasiti »V davnini Žumberak ni sameval« in ne »V davnini Žužemberk ni sameval«, kot je bilo napačno objavljeno po krivdi grafične priprave Dolenjskega lista. Avtorju in bralcem se za neljubo napako opravičujemo.

NAGLUŠNA KAMERA

foto slišal: Milan Markelj

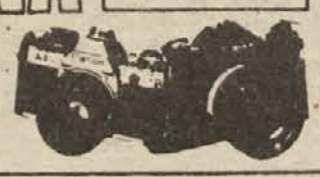

DOLENJSKI LIST pred 20 leti

Strahovlada v Mesariji

Iz Mesarije so izločili slabe ljudi, ostali so le dobri — Ubogi črnomaljski občinarji

GOVORICE O »strahovladi« v novomeški Mesariji so nas spodbudile k temu sestavku. Že v uvodu je treba reči, da razgovori s posameznimi člani kolektiva niso uspeli. Tudi predsednik DS ni vedel povedati veliko. V zadnjem letu in pol je bilo v kazenskem postopku in zaradi gospodarskih prestopkov kaznovanih 5 mesarjev zaradi prisvajanja družbene imovine. Iz 69-članskega kolektiva je odšlo lani 12 ljudi, letos pa je kolektiv zapustila še deveterica. Razen tega je DS na zadnji seji sklenil ukiniti še 8 delovnih mest. Naneposredno vprašanje, kaj meni o »strahovladi« v Mesariji, je tov. Zalokar odvrnil. »Brez močne roke res ni šlo, zdaj pa so v kolektivu ostali dobri ljudje, s katerimi se bo dalo delati.«

OB PODRAŽITVAH življenjskih stroškov so v večini delovnih organizacij že valorizirali osebne dohodke, uslužbenci uprave občinske skupščine Črnomelj pa doslej niso dobili niti dinarja na ta račun. Pravijo, da tudi ni upanja, da bi lahko še v letošnjem letu osebne dohodke povišali. Verjetno pa pri tem mnenju ne bo mogoče dolgo vztrajati, ker je ugotovljeno, da imajo uslužbenci uprave že tako 40 ali 40 odst. nižje dohodke kot njihovi kolegi na enakih delovnih mestih v sosednjih občinah.

V KAVARNI Center v Novem mestu so vzeli na poizkušnjo glasbeno omaro — juke box. Nekaj časa ga bodo imeli v zgornjem lokalu, potem pa ga bodo postavili še v spodnjega. Enkratno poslušanje plošče stane 20 din. Pravijo, da ga bodo kar kupili, če se bo obnesel.

SUHOKRAJINSKI KMETJE se jezijo, da jim divji prašiči požro skoraj polovico poljskih pridelkov, drugo polovico pa pomendrajo. Trenutno se klati po okoliških gozdovih, poljih in pašnikih kakšnih 45 divjih prašičev, predvsem samice z mladiči. Drhal se navadno ne pojavlja skupaj, temveč v skupinah. Najhujša tekma, kdo bo koga, je jeseni, ko si eni in drugi nabirajo salo oz. pripravljajo živež.

(Iz DOLENJSKEGA LISTA 14. oktobra 1965)

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Stranka brez tal v narodu pade

Umetno se vzdržuje s samimi zabavljicami in lažmi o nasprotnikih — Vsako zlo ima svojo dobro posledico — Vlada premalo stori za Belo krajino

(V n o v e j š e m) času se je stvar obrnila. V dolenjskih vinogradih pričel se je velik prevrat vršiti. Trtna uš, ta najhujša šiba, katera je zamogla naše vinogradstvo zadeti, jo je povzročila. Kakor vsako zlo na svetu, tako ima tudi nastop trtne uši svojo dobro posledico. Ta dobra posledica pa je ta, da moramo naše stare, po trtni uši uničene vinograde globoko prekopati (prerigolati) ter jih z ameriškimi cepljenkami z nova zasaditi.

(N e p o p i s n o) je čudno in nerazumljivo, kako se je prvak in voditelj slovensko-narodno-napredne stranke dr. Tavčar mogel izreči proti splošni, enaki in direktni volilni pravici. No, in sam je povedal, zakaj: ker bi potem on ne bil več izvoljen. Torej njemu ni za narod, ampak v prvi vrsti zase. Taka stranka, ki nima temeljev in tal med narodom samim, in se le umetno vzdržuje s samimi zabavljicami in lažmi o nasprotnikih, pač mora pasti, če obvelja splošna volilna pravica.

(Z a D o l e n j c e) je nekaj veselega iz državnega zbora. Poslanec Šuklje je stavil nujni predlog glede izseljevanja v Ameriko, ki zlasti Belikrajini jemlje najboljše moči. Domovina jim ne daje dovolj kruha, ker vlada premalo stori za gospodarski napredek ondotnega prebivalstva. Vlada naj poskrbi, da se podaljšajo železnice, naj podpira uravnavo voda, zgradbe tako silno potrebnih vodovodov.

(Š v e d s k a) in Norveška sta se trajno ločili in bo vsaka zase samostojna država.

(P o g u m e n r e š i t e l j.) Dne 2. t. m. bi bila Rozmanova iz Rateža pred gosp. Bergmannovo lekarno skoro povozila otroka, šestletno hčerko uradnega sluge Oswalda, dani g. Bergmann ustavil konja in izvlekel otroka, kteri se je pač močno ustrašil, a razven prask nima nobene poškodbe. Vozniki, vozite počasi ob tistem vogalu; policaji pa naj strogo pazijo na to!

(Iz DOLENJSKIH NOVIC 15. oktobra 1905)

PO SVETU OKOLI

KDOR SI ŠE ni ohladil vroče krvi zaradi številnih podražitev, med njimi tudi podražitve mesa, ki je vsem po vrsti uvedla nemesne dneve, naj samo pomisli, kako je šele v Braziliji, kjer cene rastejo mnogo hitreje (da, tudi to je mogoče), kot se povzpenjajo pri nas. Tam potrošniki ne samo da se navajajo na kakšen brezmesni dan, marveč so se odločili za popoln bojkot mesa, da bi tako izsilili nekolikanj nižje in sprejemljivejše cene. Zaenkrat lepa zamisel ni rodila sadov, cene se vseeno dvigajo, mesa na brazilskih krožnikih pa je vse manj. Ob vsem tem nikar ne pozabimo, da je Brazilija ena največjih proizvajalk mesa, žal pa tudi do grla zadolžena in z izvozom mesa odplačuje dolgove.

●●●

DA SE DENAR po cesti valja, le pobrati ga je treba, vedo domiselni ljudje, kakršen je bil tudi tisti mladenič, ki je sredi belega dne na mestni ulici Philadephije začel prodajati kocke iz tlaka. Preden so mu dobro vpeljani posel prekinili, mu je uspelo prodati 12.000 kock, zaslužil pa je 18.000 dolarjev.

●●●

NAŠI SOSEDJE Italijani so vse bolj zaskrbljeni nad mladino, ki sega po vseh življenjskih spoznanjih, posledicam pa ni kos. Tako presenečeni ugotavljajo, da imajo vse več golobradih očetov. Leta 1981 so jih našteli 112, lani pa že precej več. A to še ne bi bilo največje hudo, če bi ne ugotovili, da imajo še ne 15 let stari fantje otroke predvsem s starejšimi ženskami, s katerimi seveda ne sklepajo zakonskih zvez in tudi starševskih dolžnosti ne zmorejo in še niso sposobni izpolnjevati. Skrbi jih torej za očete-otroke in za njihove otroke.

●●●

ŽENSKA ZA VOLANOM, to je nekaj, nad čemer se »pravi moški« zviška zmrdne. Toda neka francoska zavarovalnica je na osnovi analize, ki so jo zanjo opravile strokovne službe, znižala zavarovalninino za šoferke. Podatki so neusmiljeno pokazali, da ženske sicer res povzroče in se zapletejo v več prometnih nesreč kot moški, vendar so to predvsem lažja trčenja brez hudih posledic, medtem ko moški, kadar trčijo, trčijo tako, da so škode in poškodbe velike.

Do bolezni po sladki poti

Svetle in senčne plati uživanja sladkorja — So res debeluhi ljubitelji slaščic? — Že novorojenčki imajo radi sladko — Rak in umetna sladila

Da je življenje sladko, pravimo, kadar želimo poudariti lepe in prijetne plati bivanja. Ta izrek pa razkriva, kako globoko je v ljudeh povezan okus sladkega s prijetnim, zato pravzaprav ne bi smelo nikogar začuditi, če se potrošnja sladkorja iz leta v leto povečuje, da je trg dobro založen s slaščicami vseh vrst, da se promet v slaščičarnah ne zmanjšuje, čeprav je bilo v zadnjih letih slišati vse več opozoril strokovnjakov za prehrano in medicino, da je sladkor lahko nevaren zdravju. Nekateri to živilo krivijo za mnoge bolezni, od bolezni zob in slakdorne do hiperaktivnosti in celo nagnjenja do nasilja. Nič lepšega ne povedo o umetnih nadomestilih za naravni sladkor, saj nadomestila krivijo za nastanek raka, kromosomskih poškodb in za nekatere nevrološke probleme. Kaj je torej z uživanjem sladkih reči?

Vprašanje ni zanimivo le za prebivalce razvitega sveta, kjer beležijo nenavadno velik porast v potrošnji vsakovrstnih slaščic in sploh sladkorja. Tudi v Jugoslaviji se ne moremo kljub precej manjši stopnji razvitosti pohvaliti, da potrošimo malo sladkorja. Statistični podatki govore, da se od leta 1962 skupna poraba sladkorja strmo dviga, in sicer od 312.000 ton na 785.000 ton leta 1981. Podatki o potrošnji na prebivalca govore enako. Leta 1955 je prišlo na Jugoslovana 10,8 kg sladkorja, deset let kasneje 23,8 kg, leta 1980 pa že 36,6 kg.

Sladkor sicer nastopa v različnih oblikah, od pesnega, trsnega do sadnega in grozdnega, vendar ga človeški organizem predela vedno v glukozo, ki je zanj predvsem energetska snov, kot taka pa nedvomno življenjska potreba.

Pred leti so opravili več poskusov, da bi ugotovili, ali je človek že po naravi nagnjen k sladkim jedem ali pa je to nagnjenje pridobljeno. Novorojenčkom so dajali na izbiro, da uživajo čisto vodo ali sladkano. Čeprav brez kakršnih koli navad so novorojenčki pokazali zanimanje odločno v prid sladkani vodi. Tudi poskusi z otroki, starimi od 6 mesecev do poldrugega leta, so pokazali, da imajo mnogo rajši sladke jedi kot nesladke. V človeku je torej naravno nagnjenje k sladkemu, vsekakor pa se premočno nagnjenje k sladkim jedem in slaščicam pridobi. In šele pri veliki potrošnji sladkorja in njegovih nadomestkov se začenja igra z zdravjem.

Najprej so na vrsti zobje. Sladkor sicer neposredno ne uničuje zob, vendar daje bakterijam snov za tvorbo kislin, ki načenjajo in končno tudi zvrtajo luknje v zobe. Zato zdravniki svarijo, naj otroci ne uživajo preveč slaščic, če pa že imajo zelo radi

Tekne že, tekne, a najbolj zdravo ni, če ni prave mere.

sladke reči, naj zaužijejo čim manj takšnih slaščic, ki se prijemljejo zob, kot so karamele, rozine, sladkorne paličice ipd. Nadvse dobro pa je, če si po vsakem uživanju slaščic izmijejo usta.

Najbolj neposredno čutijo škodljivost sladkorja bolniki s sladkorno boleznijo. Njihov organizem namreč ne zmore predelati sladkorja. Toda v nasprotju s prepričanjem mnogih prekomerno uživanje sladkorja ne pripelje do sladkorne, razlogi za bolezen so v pomanjkljivem delovanju žlez notranjic in pomanjkanju posebnih celic — receptorjev, na katere se navezuje insulin. Toda ko bolezen nastane, je seveda uživanje sladkorja nevarno. Novejša odkritja kažejo, da je za sladkorne bolnike bolj kot saharin in druga umetna sladila primeren sadni sladkor.

Strokovnjaki tudi zanikajo da je uživanje sladkorja tesno povezano z nevarnostjo, ki ni slišati strašna, predstavlja pa resen zdravstven problem — z debelostjo. Kot so pokazale raziskave, med debelimi ljudmi ni izrazitega nagnjenja k uživanju sladkih jedi. Celo obratno, niso prav veliki jedci slaščic. Debeluhi so bolj nagnjeni k uživanju mastnih jedi, te so tudi poglavitni vir odvečnih kalorij, od katerih se nabira maščoba v telesu. Poskusi so pokazali, da normalno težki ljudje raje izbirajo hrano, v kateri je delež sladkorja večji od deleža maščob, medtem ko se debeli ljudje skoraj praviloma odločajo za takšno hrano, v kateri je delež maščob večji. Naj je slišati še tako krivoversko, je res, da je mogoče zasnovati shujševalno kuro na uživanju slaščic, seveda manj kaloričnih, ob sočasnem zmanjšanju deleža mastnih jedi. Sladka in prijetna shujševalna metoda, mar ne? Žal še ni izdelana in strokovno preverjena, opravljenih je bilo le nekaj poskusov.

Povsem drugačna je pesem, ko pridemo do umetnih nadomestkov. Najbolj znana sta saharin in ciklamat, o obeh je bilo slišati precej neprijetnih stvari. Saharin so resno osumili, da lahko odigra pomembno vlogo pri nastanku raka. Že sum je bil dovolj, da so v mnogih državah začeli zamenjavati saharin z drugimi umetnimi sladili. Vendar so dokaj temeljite raziskave pokazale, da ni mogoče dokazati povezave med uživanjem saharina in rakom na mehurju. Kljub temu pa ga v ZDA, kjer imajo poostreno nadzorstvo nad živili in zdravili, prodajajo z opozorilom, da je lahko zdravju nevaren.

Ciklamat so pred leti precej uporabljali kot nadomestilo za sladkor. A tudi ta snov je doživela nekaj temeljitejših analiz, ki so pokazale, da jo je mogoče povezovati z nastankom raka pri poskusnih živalih. To je v nekaterih državah sprožilo prepoved uporabe ciklamata. Zdaj poskušajo snov ponovno uvesti v redno prodajo, češ da znanstveno ni dokazana njena škodljivost.

MiM

Narod, ki ne ve, od kod je prišel, tudi ne ve, kam naj gre.
B. GRABNAR

Velik človek ni produkt okoliščin; nasprotno, velik človek je tisti, ki okoliščine spozna in razume, uvidi možnosti, ki se skrivajo v njih, jih izkoristi in uresniči.
J. MAKAROVIČ

Čim se ukinejo razlike, se ukine tudi dinamika.
D. RUPEL

Ptički brez gnezda

Vsako leto pogrešajo poldrugi milijon otrok

Družba na razvitem zahodu, predvsem pa v ZDA, se srečuje z nenavadnim pojavom, ki zavzema vse večji obseg. Gre za »pogrešane« otroke. Po nekaterih podatkih je v ZDA ta čas kar poldrugi milijon izgubljenih otrok. Strahotna številka! Ti otroci namreč niso »ptički brez gnezda«, ker bi jih starši ne marali, marveč gre ali za begavčke, kot pravijo tistim, ki bežijo zdoma, ali pa za ugrabljene, na silo posvojene otroke.

Največji delež od poldrugega milijona pade na begavčke. To so nezadovoljni najstniki in še mlajši otroci, ki bežijo z doma zaradi najrazličnejših vzrokov, privoščijo pa si takšne večdnevne izlete večkrat na leto. Za nekatere se od časa do časa pobeg od doma konča drugače, kot so načrtovali — propadejo, izginejo ali jih ugrabijo in prepustijo zlorabljanju. Na zares ugrabljene otroke, ki jih potem na silo posvojilo tuje družine, odpade le majhen delež sicer zares grozljive številke »pogrešanih« otrok.

Pojav zaskrbljuje predvsem zaradi tega, ker so vsakršne nasilne odtujitve otrok iz družine, pa naj bo tudi iz družine z enim roditeljem (prav takih primerov je veliko), za otroka huda izkušnja, ki se škodljivo odrazi v njegovi duševni rasti.

Z iskanjem »pogrešanih« otrok se ukvarja kakih 100 najrazličnejših organizacij. Med sredstvi iskanja so tudi javne objave fotografij in podatkov o pogrešanih otrocih na vsakodnevnih predmetih, od nakupovalnih vrečk do cenikov in kartonov mleka.

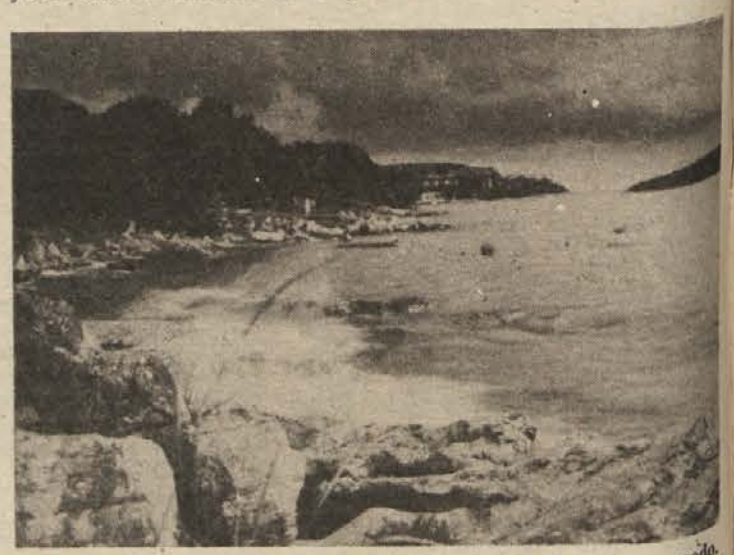

Jadransko morje je del Sredozemskega morja in z njim deli temno usodo. Za nas je čisto morje še toliko bolj pomembno, kajti nam naj bi prinesel prenekatero devizo prav turizem. (Foto: MiM)

Rešiti umirajoče morje

Sredozemske države si prizadevajo za čistejše Sredozemsko morje — OZN bo izdala »grešnike«

Pred malo več kot desetimi leti so se ekologi vprašali, če Sredozemsko morje umira. Odgovor je bil zastrašujoč: »Da!« Čudovito »vinsko-temno morje« iz Homerjeve Odiseje je postalo motno, pokrito z oljnimi madeži, plavajočimi smetmi in odplakami iz kanalizacij.

Industrijske odplake so zastrupile morje že do dna. Zdravstvene službe so ponekod zaprle obale za plavalce, ribiči pa so se že navadili na mrtve ribe.

O tem problemu so govorili že leta 1975 v Barceloni pod pokroviteljstvom ekološkega društva Združenih narodov in se dogovorili o skupnih naporih za očiščenje Sredozemskega morja. Pred kratkim so se zbrali predstavniki šestnajstih sredozemskih držav v Genovi, kjer so se dogovorili o kontroli onesnaževanja morja. Doslej je 120 večjih sredozemskih mest brez nadzora jspuščalo vse odplake naravnost v morje, zato so zahtevali nadzor nad izplakami. Pristaniščem in obalnim patruljam je treba dati več pravic do nadzora tankerjev, ki večkrat spuščajo olje in nafto v vodo, povečati pa je treba tudi proračun za nadaljnje raziskave.

Najhujši onesnaževalec pa so industrijske odplake, saj vsako leto priteče v morje že okrog 10 biljinov ton industrijskih odplak. Znanstveniki menijo, da bo cena za očiščenje Sredozemskega morja znašala več kot 10 milijard dolarjev. Kažejo pa se že tudi prvi rezultati, na primer v Franciji, v okolici Marseillesa, so zmanjšali onesnaževanje kar za 90%.

Vendar je proračun za ohranjanje okolja prvi, ki ga zmanjšajo, kadar se izprazni državna blagajna.

Ekološko društvo Združenih narodov namerava povedati državljanom sredozemskih držav, kako malo oziroma kako veliko sredstev dajejo njihove vlade za ohranitev Sredozemskega morja.

J. Ž

(Vir: Time)

NAGRADA V KOČEVJE

NATALIJA MOHAR iz Kočevja je bila izžrebana izmed reševalcev naše predzadnje nagradne križanke. Žreb ji je dodelil knjigo Cirila Kosmača Pomladni dan, enega najboljših sodobnih slovenskih pisateljev, ki je še posebej znan po svojem izbrušenem in dognanem slogu.

Rešitve današnje križanke pošljite najkasneje do 25. oktobra na naslov: Uredništvo Dolenjskega lista, Cermova 3, 68000 Novo mesto, z oznako KRIŽANKA.

prgišče misli

Znanstvena resnica današnjega dne je lahko jutri laž.
F. LEBOYER

Človek ni stkal življenja; le vlakence v njej je. In kar stori mreži, stori sebi.
Ind. Poglavar SEATHL

Zlo ni v stvareh, ampak v ljudeh.
Dj. D. STANKOVIĆ

Ne znati in ne vedeti ni zmeraj sramota, zmeraj pa je grda sramota neznanje in nevedenje razglašati za znanje in vedenje.
C. KOSMAČ

NAGRADNA KRIŽANKA - NAGRADNA KRIŽANKA

DL — PANOGA — PRESADITEV — PROSTOR OKROG OLTARJA — DL — TOM JONES — ČUT ZA STVARNOST — MERILO — HOMERSKI JUNAK — NOETOV SIN

BELG. TERME — GEOL. DOBA — ŽIVALSKE USTNICE

KRIŽEV POT — RESASTA DLAKA — MESTO NA KRIMU — PRVI MOŠKI — GRADB. MATERIAL — IZDELOVALEC MILA — DL

STARA CELINA — SL. PESNIK

DL — GR. ZAKONODAJALEC — NAJVIŠJA OBLAST — ŽENSKA, KI JI JE UMRL MOŽ — GEOM. LIK — SOKRATOV TOŽILEC

ČAS, KO SE DANI — PEVEC KOVAČIĆ — SVETA GORA — ANGL. PIVO — VRANJE — AMORET

EMISIJA — NAMEN — JUD. KRALJ

LOMLJENJE — ZVEZDA V ORLU — LOCO CITATO — TERMIN — LEOPOLD SUHADOLČAN

OBLOST — VRTNA UTA

OKRASNA RASTLINA — DL — MERNIK

Zavaruje vse, le devištva ne

Slovita zavarovalniška družba Lloyd ima za seboj tri stoletja zgodovine — Od gostilne, zbirališča trgovcev in ladjarjev do zavarovalnice — Pogum pri tveganju

Pri slovitem britanskem Lloydu bodo zaokrožili že tretje stoletje, odkar se je začelo proti koncu 17. stoletja v gostilni Edwarda Lloyda v Londonu sklepati najrazličnejše posle, se dogovarjati o tovoru na ladjah, o poteh po svetu, cenah in podobnem, kar roji po glavi lastnikom ladij in trgovcem. Ti pogovori in sklepanje poslov v londonski gostilni so začetki ene najbolj uglednih zavarovalniških družb na svetu, pri kateri je mogoče zavarovati, za primeren denar seveda, vse, kar vam pade na pamet, od lepih nog, kraljev, blaga in ustnic do tankerjev in vesoljcev.

Pri Lloydu se je zavaroval francoski cesar Napoleon Bonaparte, svojo zavarovalno polico je imel ruski car Nikolaj II. pa angleški kralj Edward VII., če naštejemo slavne kronane glave. Tudi znane filmske dive so si pri Lloydu zavarovale svoje dragocene telesne čare. Joan Crawford si je zavarovala ustnice, Sophia Loren svoje bujne prsi, Bette Davis in Elisabeth Taylor so zavarovale kar vse telo. Da to niso reklamni triki, dokazuje slavna igralka Marlene Dietrich, ki si je dala bojda najlepše noge na svetu zavarovati v vrednosti milijarde dinarjev. Na nekem snemanju je nesrečno padla z odra in si zlomila stegnenico. Pri Lloydu so, ne da bi trenili z očesom, izplačali, kar so se zavezali. Neprimerno dražje so bile zavarovane »zlate« noge najslovitejših nogometašev od Maradone in Peleja do Rummeniggeja.

Resnična anekdota pravi, da se pri Lloydu ni uspelo dogovoriti o zavarovanju le filmski igralki, znani uničevalki moških src Mae West. Ker z besedami ni mogla pojasniti uradniku, kaj bi rada zavarovala, je temperamentna igralka dvignila krilo do kritične točke in dije poudarila: »Tole tu!« Hladnokrvni uradnik je ljubeznivo pojasnil igralki: »Oprostite, gospodična. Samo dveh reči ne zavarujemo: iger na srečo in ženske nedolžnosti.«

Resnična zgodovina Lloyda se pravzaprav začne leta 1714, ko se je že omenjena karavana spremenila v urad za prodajo in licitacije ter za informacije o ladjedelništvu. Pri izmenjavi vesti, ki so bile tistikrat pogosto tudi žalostne in uničujoče za trgovce, so poslovneži sklepali stave, ali bo določena ladja varno prepeljala tovor na dogovorjeni cilj, hkrati pa so že začeli z zavarovanjem ladij. Tisto leto je bila ustanovljena Družba Lloyd, od katere se je čez čas izločila istoimenska zavarovalniška družba, ki se je poslej ukvarjala nadvse poslovno in resno z zavarovalništvom in dosegla svetovni uspeh, kakršnega zabeleži poredkoma le malokatera ustanova.

Lloydova dejavnost ne pozna meja in pri sklepanju zavarovalnih pogodb se poslovneži ne ustrašijo nobene novosti. Zadnji primeri kažejo, kako se drznemu in naprednemu zavarovalništvu tudi izgube začno sprevračati v dobiček. Lloyd je zavaroval lansiranje dveh satelitov, ki pa sta se »izgubila«. Zaradi neuspešnega vesoljskega lansiranja je bil Lloyd ob 105 milijonov dolarjev, kolikor jih je moral izplačati svojemu klientu. Toda pri Lloydu se s tako izgubo niso sprijaznili. Ko so Američani začeli z vesoljskim letalom Discovery pogosteje letati v bližnji vesoljski prostor, so Lloydovi poslovneži naročili, naj posadka vesoljskega letala pobere nesrečno lansirana satelita. To je ameriškim vesoljcem uspelo in satelita sta postala Lloydova last. Reševalna akcija jih je stala 5 milijonov dolarjev, toda satelita bodo prodali in izgube skoraj ne bo več. Močno pa je porasel ugled Lloyda. Ta pa nima nikdar previsoke cene!

Zlato pravilo zavarovalništva pri Lloydu je, da se splača zavarovati še tako tvegane stvari. Zato ni nič čudnega, če je mogoče prebrati v poročilih o skoraj vseh največjih nesrečah v novejši zgodovini, da so bile ladje, letala, osebe, premoženje, nafta itd. zavarovani pri Lloydu. Lloyd je zavaroval nesrečni Titanic, tragično uničeni cepelin Hindenburg je imel svojo polico pri Lloydu, tudi Andrea Doria, ki je potonila pred ameriško obalo, je bila zavarovana pri isti družbi. Lloyd je zavaroval tovore in ljudi v ameriški državljanski vojni, v krimski vojni, zavaruje tudi tovore, ki dandanes plujejo po vročem Perzijskem zalivu. In seveda izplačuje astronomske odškodnine. Toda tudi vpisuje astronomske dohodke, tako da vsako leto zaključi z dobičkom.

In kdo vodi in usmerja to slavno družbo? Delničarji ter strokovnjaki, ki jih delničarji plačujejo, da opravljajo zahtevno delo. V začetku tega stoletja je bilo delničarjev vsega 600. Po zadnji vojni je njihovo število naraslo na 1900, po letu 1960 jih je bilo že 4.000, zadnji podatki pa govore o 20.000 delničarjih.

To je precejšnje število ljudi, vendar pa nikakor ne pomeni, da lahko vsakdo, ki ima denar, postane Lloydov delničar. V družbo je mogoče priti le na priporočilo enega Lloydovega delničarja in še to priporočilo mora podpreti pet drugih. Toda to še ni vse. Kandidat mora imeti dokazila o ustreznem gmotnem stanju in »konkretne dokaze o moralni neoporečnosti«. Šele vse skupaj odpre pot v družbo Lloydovih delničarjev, se pravi k viru novega denarja in ugleda.

Kot se govori, je med delničarji sama angleška kraljica Elizabeta, poleg poslovnežev in bogatešev je menda najti med delničarji tudi nekaj slavnih rockovskih zvezd, športnikov in drugih slavnih bogatih osebnosti.

Trajno ličilo

Kozmetična nov(r)ost

Davna egipčanska kraljica Kleopatra, ki je vsako jutro izgubila precej časa, da so ji naličili oči, bi se gotovo razveselila zadnje kozmetične novosti, o kateri pa nekateri govore kar kot o norosti in škodljivi zadevi. Gre za trajno vrtavanje barvnih črt na robu gornje in spodnje očesne veke.

Novost se je porodila v ZDA lansko leto, a se je že začela širiti med ženskim svetom. Najprej si je dalo stalno barvo vtetovirati v veke nekaj tistih žensk, ki jih običajna ličila motijo, kot na primer motijo aktivne športnice, vendar pa so po novosti posegle tudi druge. Račun jim daje prav, saj se z enkratnim postopkom, ki ga plačajo enkrat, oskrbijo z make-upom za stalno in jim ni potrebno več kupovati očesnih ličil. Ob cenah kozmetičnih pripravkov je ta razlog toliko bolj čvrst.

Od lanskega leta, ko so opravili prve tovrstne kozmetične posege, je število naraslo na 20.000.

Toda zadeva ni povsem nedolžna. Strokovnjaki pravijo, da bo lahko prišlo tudi do zapletov, ker gre za posege na najbolj občutljivih delih kože. Nekaj primerov so že imeli, zdravniki pa pravijo, da jih bo še več, ko bo tetoviranih make-upov več.

Premisliti velja tudi, kaj bo, ko se bo moda spremenila. Vtetovirano barvilo je trajno in ostane za vedno na vekah.

Roke dol s tipkovnice!

Pogovor z računalnikom ni več fantastika

Idealen način dela z računalnikom ni v uporabi običajne tipkovnice. Če bi lahko direktno govorili računalniku in bi ta odgovarjal, bi prihranili čas in se mogoče tudi izognili napakam. Vendar pa, čeprav primitiven, razgovor z računalnikom ni več domišljija. Drage naprave za glasovni odgovor in vnos ukazov so že na voljo za velike komercialne računalnike. Veliko pa je tudi cenejših naprav, ki jih lahko namestimo na večino hišnih računalnikov. Računalnik PC Commander lahko prilagodi 500 besed za prenos programskih ukazov. Pri tristopenjskem programiranju uporabnik odtipka ukaz na običajno tipkovnico in ta v povratni reakciji napiše ukaz. Uporabnik nato izgovori ukaz v mikrofon, priključen v terminal računalnika, kjer je verbalni ukaz zapisan. Posebna zvočna karta pretvori izgovorjeni ukaz v digitalno obliko — impulze. Naprava lahko odgovarja samo na frekvenco vzorčnega glasu uporabnika, nikakor pa ne na kakšen drugi glas.

Pogovor z računalnikom torej ni več mogoč samo v znanstveno-fantastičnih filmih, temveč se kaže v začetnih oblikah že v stvarnosti.

M. D.
(Vir: Newsweek)

Odkritje, ki veliko obeta

Medicinski raziskovalci odkrili angiogen — Z njim do zdravil za najrazličnejše bolezni

Tvorba novega tkiva je bila za medicino dolgo ena največjih skrivnosti. Kako se v živem organizmu sproži proces, denimo gradnje novih krvnih žilic, potem ko je bilo tkivo močno poškodovano ali uničeno? Zdaj odgovor prav na to vprašanje vemo. Raziskovalna skupina harvardske medicinske šole je pred dnevi sporočila javnosti, da je kronala desetletno raziskovalno delo z uspehom. Uspelo jim je izločiti človeški protein, ki spodbudi tvorbo krvnih žil.

»Odkritje odpira nove poti k razumevanju tvorbe tkiv in tvorbe organov ter udov. Celo več, lahko bo pripeljalo do novih načinov zdravljenja raka, srčnih bolezni in drugih bolezni, ki so povezane s tvorbo krvnih žil,« je povedal vodja raziskovalne skupine dr. Bert L. Vallee.

Novoodkrito beljakovino so nazvali angiogen. Beseda je sestavljena iz starogrških izrazov za žile in tvorbo. Gre za beljakovino, ki je zgrajena iz verige aminskih kislin. S preskusi na kokošjih jajcih pa so dokazali, da je izločena beljakovina zares odločilna pri tvorbi novih žilic.

S tehniko sestavljanja DNK, ki je postala že vsakdanjost v sodobnem genskem inženiringu, je strokovnjakom raziskovalne skupine uspelo določiti tudi gen, ki je odgovoren za nastanek angiogena v organizmu. To, preprosto povedano, pomeni, da je možno zdaj proizvesti velike količine te snovi za nadaljnje raziskave in uporabo.

Čeprav novo odkrita snov še ni v praktični uporabi, pa se že kažejo nadvse zanimive stvari. Medicina bo z njeno pomočjo na povsem nov način začela zdraviti najrazličnejše bolezni. Med drugim naj bi izdelali zdravila, s pomočjo katerih bodo ojačali pretok krvi v srčni mišici, kar pomeni, da bodo žrtve srčne kapi imele več možnosti, da preživijo, tistim z angino pectoris pa bo novo zdravilo učinkovito lajšalo bolečine. Na enak način naj bi izboljšali tudi prekrvavitev možganov po možganski kapi. Predvsem pa bodo zdravila na osnovi angiogena učinkovita pri zdravljenju hudih poškodb in trdovratnih razjed, ki se nočejo celiti.

Zdravniki tudi upajo, da jim bo uspelo s pomočjo angiogena zdraviti tudi rakaste tvorbe, le da bodo izkoristili nasprotne učinke, se pravi zaviranje rasti novih krvnih žilic namesto spodbujanja. Rakasto tkivo ima namreč bogato prepreženo mrežo krvnih žilic, ki ga hranijo in mu omogočajo rast. Če bi zavrli tvorbo novih in novih žilic, bi zavrli rast in morda celo uničili zločeste tumorje. Seveda morajo raziskovalci odkriti protitelesca angiogenu.

MiM
(Vir: Newsweek)

VAŠA ZGODBA

MOJ UBOGI BRAT

Rodil si se osem let pred začetkom tega stoletja v Združenih državah Amerike. Bil si prvorojenec. Po enem letu ste se vsa družina preselili nazaj v domači kraj. Bil si srčkan in živahen deček, staršem v veselje, dokler ni prišel tisti usodni dan.

Tistega dne si se po jedi igral s skodelico in žlico. Stal si na stolu. Naenkrat pa si omahnil. Ker si imel v ročicah žlico, se ti je pri padcu tako nesrečno nastavila, da se ti je njen ročaj zadrl globoko v čelo.

Žlico so stežka izdrli, nato pa poklicali zdravnika. Povedal je, da je le malo upanja, da boš ostal pri življenju. Vendar nisi umrl. Pozdravil si se, telesno se razvijal naprej kot vsak drug otrok, le tvoja duševnost je ostala takšna, kot jo imajo triletni otroci. Toliko si bil star ob nesrečnem padcu.

Rad si se igral vse do let odraslega mladeniča. Zbiral si barvaste škatlice, koleščke in druge stvari ter se zamaknil vanje kot otroče. Bil si neroden. V družini smo vsi jedli iz iste sklede, le tebi so mati dali jesti na klop pri peči, ker nisi znal lepo jesti. Od zgodnje pomladi do pozne jeseni si hodil bos. Lepo oblečen na kmetih ni bil nihče, toda ti si moral nositi cunje, katerih drugi niso več marali. Tako je bila tvoja revščina vidna že na prvi pogled.

Nekega dne smo kosili na oddaljenih košenicah. Ker je bilo za številne kosce treba več živeža, si ti pomagal materi nositi hrano in pijačo na senožet. Kositi nisi znal, zato so ti pokazali pot in te poslali domov.

Toda domov te ni bilo niti zvečer niti drugi dan. Iskali so te s pomočjo orožnikov in s pomočjo časopisov, toda bilo je, kot da si se v zemljo udrl. Za teboj je izginila vsaka sled.

Sam nisi znal prositi živeža, zato si najverjetneje umrl od gladu in onemoglosti. Morda si obležal v kakšnem grmu, cestnem jarku. Ob smrtni uri nisi bil deležen ljubeznive besede in ne usmiljene roke, ki bi ti obrisala s čela smrtni pot.

Od tistega dne je minilo že 60 let. Malo je še tistih, ki te pomnijo. Mene pa ob spominu nate boleče stisne pri srcu, kakor da sem tudi jaz kriv tvojega bednega življenja, katerega se ti nisi nikoli zavedal.

STANKO KRALJ

ZAJEC V UJETNIŠTVU

Naše taborišče v Auschwitzu je bilo iz mesta, levo ob cesti, ki pelje v 50 km oddaljeni Krakov. Komaj 2 km v levo od omenjene ceste teče Visla. K tej reki, ali točneje, na njen mali otok smo hodili po mivko. Nanj je bilo mogoče priti samo na enem kraju, kjer je bilo čez jarek nametano vrbovje oziroma vejevje.

Tisti jesenski dan leta 1944 smo prišli kot ponavadi mi štirje: moj sovaščan Lojze (Boltes iz Gabrja), neki Poljak in Čeh, ki je bil tudi šofer ter jaz. Paznik, ki smo mu rekli kripelj, ker je bil brez leve roke v zapestju in slep na levo oko, je stal le nekaj časa ob tovornjaku, nato pa je odšel za živo mejo ob reki navzgor.

Ko smo mi štirje z lopato in vsak s svojim zabojčkom prišli čez tisti jarek, so zatulile sirene alarm. To je pomenilo napad avionov z zahodne strani. Umetna megla, ki so jo spuščali iz okolice, ni zalegla, zakaj vlekel je močan veter. Ko smo stopili še malo bolj proti sredini tega, kakih 500 m^2 velikega otoka, je iz grmovja skočil velik zajec in začel begati med vrbovjem. Postavil sem se kot vratar pri nogometu, da bi mu preprečil pobeg. Zajca, odkar sem bil zdoma, še nisem videl. Oni trije so se vrteli kot v začaranem krogu in vpili vsak v svojem jeziku: »Strezi! Zagrabi, Brani! Daj, daj, kaj čakaš, pazi!«

V tem trenutku sem videl, kako proti našemu bloku plava tista črna pošast, ki smo ji rekli trdnjava. Videti je bilo, kot da počasi leti velikanski orel, ki ga obletavajo lastovice — lovci. Zaslišalo se je regljanje strojnic. Vendar sem gledal le, da bi zajec ne ušel mimo mene.

Potem se je zgodilo, česar bi človek zdravega razuma ne mogel verjeti: nemški lovec se je čelno zaletel v eno od trdnjav, ko so že začele padati bombe. Oglušujoči in grozno zavijajoči glas gmote, ki se je goreča prevračala proti zemlji, me je zmotil, da sem pozabil na svojo dolžnost. Zračni pritisk je bil tako močan, da se je nagibalo vrbovje in so se mi hlače tresle kakor v hudi burji. Namesto umetne megle je okolico pokril prah, ki se je dvigal s tal. Ravno sem pomislil na dom, kar skoči zajec tik mene, oplazi moje noge in — že je bil svoboden.

Še so odmevale detonacije, ko so se spravili nadme moji sotrpini. Zmerjali so me, da sem neroda, nevoščljivec in saboter. Moje dokazovanje, da bi surovega zajca vendarle ne mogli pojesti, ni zaleglo. Prepir je prekinil paznik, ki se je ves prestrašen vrnil in trdil, da je tak heroj, kot je bil pilot, ki je naredil samomor, da bi rešil nas vse, lahko smo hitlerjanec. Čeh pa je pristavil v svojem jeziku: »Da, takih norcev z njegovim firerjem vred je res malo...«

Ko smo se vračali, sem Lojzeta opozoril na veliko jamo, ki jo je naredila poltonska bomba na mestu, kjer je še zjutraj stal stolp, na njem pa vojak z mitraljezom. Lojze pa je zdihnil: »Kaj jama, zajec, zajec!«

FRANC LUZAR

POTA IN STRANPOTA

§

dežurni poročajo

IZ KAMNOLOMA IZGINIL ELEKTROMOTOR — Neznan storilec je v noči na 8. oktober iz kamnoloma v Vrhpeči ukradel elektromotor in tako tamkajšnjo delovno organizacijo oškodoval za 60.000 din.

KDO ŽIDA? — V noči na 9. oktober je neznan nepridiprav odnesel Avguštinu Žnidaršiču iz Dobrniča večjo količino zidakov, ki jih je imel ta spravljene na planem na začetku vasi. Žnidaršič je tako oškodovan za blizu 20 tisočakov, o neznanem graditelju pa zaenkrat še ni otipljivejših sledi.

OB UHANE, VERIŽICO in GOTOVINO — Med 11. in 12. oktobrom je neznan storilec obiskal hišo 28-letnega Jožeta Knafeljca z Jame pri Dvoru. Izginila je zlata verižica, poleg te pa še uhani in 50 tisočakov gotovine. Knafeljc je s tatvino ob najmanj 120 tisočakov, za neznanim storilcem pa še ni sledu.

PO DOLENJSKI DEŽELI

● Pred trebanjskim motelom Putnik je bil prejšnji teden parkiran osebni avto Stanislava Longarja iz Šahovca, v njem pa poleg obilice drugih stvari tudi avtoradio in dežnik. Oba sta dobila noge, kar je za dežnik še posebej presenetljivo. Dolenjci smo namreč na njegovo obliko in uporabnost v letošnji jeseni docela pozabili.

● Mladoletnemu B. B. iz romskega naselja Dobruška vas je prejšnji teden uspel pravi podvig. Na parkirišču v Škocjanu je namreč našel odklenjen osebni avto — njegov lastnik je Jože Škof iz Tomažje vasi — v njem pa kontaktne ključe. Ne da bi kaj dosti pomišljal, se je usedel v avto in odpeljal. Vožnja je na lastnikovo veselje minila brez ene same praske na pločevini. Tudi z nepismenostjo se daleč pride.

● Grosupeljčan Tone Jeršin je v soboto med vožnjo nekje pri Ivančni gorici pobral neznanega avtostoparja. Spoprijateljila sta se in se med potjo ustavila v trebanjskem motelu Putnik, zatem pa nadaljevala vožnjo do Dobruške vasi, kjer je neznanec pri odcepu za Škocjan izstopil. Nedolgo zatem je Jeršin ugotovil, da si je avtostopar za plačilo vzel 15 tisočakov.

S tatvinami do preživetja?

Čeprav se je skupno število kaznivih dejanj nekoliko zmanjšalo, pa vse več drobnih kraj govori o zvezi med kriminaliteto in padcem življenjske ravni

NOVO MESTO — Na prvi pogled bi lahko ob podatkih, ki govorijo o številu kaznivih dejanj na novomeškem območju v letošnjih devetih mesecih, celo zatrdili, kako nimajo prav tisti, ki so doslej povečani obseg kriminalitete pripisovali padcu življenjske ravni. Kajti po besedah Zdravka Červa, pomočnika komandirja PM Novo mesto, so na njihovem območju v letošnjih devetih mesecih zabeležili »le« 1.056 kaznivih dejanj, medtem ko jih je bilo v lanskem enakem obdobju 1.137.

»Osebno pa vendarle menim, in tudi izkušnje kažejo tako, da socialno ogroženi prebivalci, teh pa je, kot vemo, vse več, pogosteje zaidejo na stranpota,« pravi Zdravko Červ. »Navsezadnje je temu v potrdilo tudi podatek, da je prav majhnih tatvin vse več, da se je povečalo tudi število kraj po trgovinah.«

Sicer pa kakšnih večjih odstopov, če seveda izvzamemo gospodarski kriminal, v primerjavi z lanskim letom ni. Premoženjskih prestopkov je bilo v devetih mesecih letos 846, krvnih pa 54. Število je popolnoma enako lanskemu, potrebno pa je dodati, da smo letos na novomeškem območju zabeležili 1 umor (Nede Schoeppl na Gracarjevem turnu), 2 poskusa uboja, imeli celo en detomor ter 11 hudih in 26 lažjih telesnih poškodb. Prav tako je bilo v teh mesecih 9 primerov bodisi posilstev, poskusov ali spolnega nasilja, bilo pa je tudi 5 kaznivih dejanj zoper splošno varnost in premoženje.

Omenili smo že, da zasluži največjo pozornost gospodarski kriminal, ki je v tem letu porasel za kar 94 odst. daleč največ na račun gozdnih tatvin; pri teh pa je potrebno povedati, da jih je doslej kar 80 odst. raziskanih. Tu so še seveda še druga kazniva dejanja.

Morebiti bo zanimiv še pogled na področje javnega reda in miru, kjer je bilo registriranih 6 kaznivih dejanj, dve od teh gresta na rovaš nasilniškega obnašanja, pri enem gre za preprečitev dela uradni osebi (zagrešili so ga Romi v Žabjeku), v dveh primerih pa je šlo za lažno izdajanje za uradno osebo. Še posebej je zanimiv primer s Ceste herojev, kjer je neznanec, ki pa to sedaj ni več, trkal na vrata deklet, se jim predstavljal za uradno osebo in od njih izsiljeval pijačo in še kaj.

Zdravko Červ: »Povečano število drobnih tatvin in vse več nasilniškega obnašanja med Romi sta glavni značilnosti letošnjega devetmesečja.

»A če lahko vse te podatke še spravimo v okvire zadovoljive varnostne podobe na našem območju, pa postajajo vse večji in vse bolj očiten problem Romi. Kriminaliteta med njimi se veča, kar pravzaprav ni čudno, saj od brezdelja ni zaslužka, potrebno pa se je preživeti. Najhuje pa je to, da postajajo nasilni. Vse več je prepirov in pretepov med njimi samimi, zadnje čase pa se nasilniško vedejo tudi do miličnikov. Nič čudnega, da se temu primerno veča tudi nezadovoljstvo občanov. Pred Romi se ne počutijo več dovolj varne, ob današnji draginji pa so, razumljivo, postali občutljivejši tudi za kraje, ki jih prej niti prijavljali niso. Tudi od nas zahtevajo vse več, predvsem hitro ukrepanje in izsleditev krivca, kar pa je ob takšni poplavi tatvin vse težje.

B. BUDJA

POSAVSKI MILIČNIKI PRI POKLICNIH GASILCIH — V okviru meseca požarne varnosti je poklicna gasilska enota iz Krškega prejšnji teden prikazala miličnikom iz Posavja široko uporabnost in učinkovitost dragocene gasilske opreme. Posebna vozila gasilcev za tehnične in druge intervencije bodo poslej verjetno še bolj dobrodošla in smotrno izkoriščena pri reševanju človeških življenj ter družbenega in zasebnega premoženja. (Foto: P. Perc)

Vlomil v banko

Storilca prijeli že po nekaj urah

KRŠKO — V petek okoli 2. ure je prišlo v Krškem do na srečo precej nestrokovnega vloma v Ljubljansko banko — Temeljno posavsko banko na Trgu Matije Gubca. Neznanec je razbil steklo na oknu in se skoz odprtino splazil v poslovne prostore. Najsi je še tako vneto brskal za denarjem, ni našel drugega, kot za borih devet stotakov drobiža po 50 par. Vzel ga je in izgnil v noč. A ne za dolgo.

S pomočjo krajanov je miličnikom še isto noč uspelo odkriti in prijeti vlomilca. Šlo je za 21-letnega Zorana Andrijaševiča iz Krškega, pri katerem so tudi našli denar in ga vrnili banki. Andrijaševič pa ta čas ni v priporu, ampak v bolnišnici, saj se je med vlomom in plezanjem skozi razbito šipo krepko porezal.

SEDEM RANJENIH V TRČENJU VLAKOV

BRESTANICA — Na železniški postaji v Brestanici je prišlo v soboto ob 18.45 do trčenja potniškega in tovornega vlaka. Kot je pokazala preiskava, je nesrečo zakrivil 34-letni Milan Simončič, odpravnik vlakov na brestaniški železniški postaji, ki je pozabil izključiti kretnico za prvi tir. Tako je nanj zapeljal motorni potniški vlak, ki ga je upravljal 24-letni Marjan Ernestl iz Račice pri Loki, namenjen proti Dobovi. V tistem času je na prvem tiru stal pripravljen za odhod proti Sevnici tovorni vlak, v katerega je Ernestl navzlic hitremu zaviranju in izklopu lokomotive trčil. Ob tem se je sedem potnikov poškodovalo in so jih prepeljali v krški zdravstveni dom, kake večje materialne škode pa ni bilo.

Konec sporazuma, ki je ogrožal osnovne pravice

Če se v treh dneh nisi javil svojemu zdravniku, si bil ob »bolniško« — Takšno določilo je nezakonito

LJUBLJANA — Pred ustavnim sodiščem Slovenije je pred nekaj dnevi tekel zanimiv postopek, ki ga je sprožilo pravzaprav sodišče združenega dela SRS. Zanimiv tudi zategadelj, ker se ob njem hote ali nehote spomnimo dogodkov pred nekaj leti, ko je v Trebnjem tekla pravda med tamkajšnjim zdravstvenim domom in njihovim zobozdravnikom Antejem Lončarjem. Slednji je bil namreč pozvan na disciplinski odgovor prav zategadelj, ker ni v predpisanem roku treh dni obvestil pristojnega zdravnika, da je zaradi bolezni začasno nezmožen za delo. A prav to določilo samoupravnega sporazuma o uresničevanju zdravstvenega varstva je ustavno sodišče konec septembra razveljavilo in proglasilo za nezakonito. Zakaj?

Zakon o zdravstvenem varstvu zagotavlja delavcem pravico do socialne varnosti in s tem tudi pravico do denarnega nadomestila osebnega dohodka ob začasni zadržanosti od dela zaradi medicinskih preiskav, bolezni, poškodb, da ne naštevamo vsega. Samoupravni sporazum pa naj bi bil tisti, ki bi natančno določil materialni obseg pravic do socialne varnosti ter način in pogoje za njihovo uresničevanje. Kot že rečeno, pa je v nekem določilu tega sporazuma zapisano tudi tako:

»Delavci in drugi delovni ljudje nimajo pravice do nadomestila, če med začasno zadržanostjo iz dela zaradi bolezni v roku treh dni ne obvestijo zdravnika, ki je pristojen za ugotavljanje njihove začasne nezmožnosti za delo, da so zboleli. V takih primerih pridobijo delavci pravico do nadomestila šele z dnem, ko izpolnijo to svojo dolžnost in predložijo zahtevano dokumentacijo.«

Po mnenju ustavnega sodišča je tako določilo preseglo pooblastila, ki jih daje zakon o zdravstvenem varstvu. Kajti z ukrepom izgube pravice do nadomestila se po mnenju sodišča ne urejajo niti materialni obseg te pravice niti način in pogoji za njihovo uresničitev, pač pa se posega celo v minimalno delavčevo pravico, ki jo zagotavlja zakon. Kajti pravica do denarnega nadomestila osebnega dohodka zaradi bolezni je delavcu zagotovljena in mu mora biti za ves čas ugotovljene začasne nezmožnosti za delo tudi izplačana.

Sicer pa si zastavimo laično vprašanja: le kako lahko sporazum že vnaprej zavrže vse objektivne in subjektivne vzroke, zaradi katerih delavec v predpisanem roku ni mogel obvestiti svojega zdravnika o nezmožnosti za delo? Razveljavljeno določilo sporazuma je doslej torej trdilo takole: če v treh dneh ne obvestiš svojega zdravnika, da si bolan, kratkomalo nisi bolan in ti ne gre nikakršno nadomestilo. Lahko so ti pisali celo plave. No, nedavno sprejeti akt o spremembah in dopolnitvah sporazuma o uresničevanju zdravstvenega varstva je takšno neskladje med tem že odpravil.

B. BUDJA

VINJEN ZBIL KOLESARJA

NOVO MESTO — S precejšnjo zamudo smo prišli do podatkov za prometno nesrečo, ki se je pripetila že 5. oktobra ob 18.45 na križišču Partizanske in Šmihelske ceste. Ob pločniku na koncu križišča sta takrat stala kolesarja, 20-letni Gorazd Gabrijel in 17-letna Mojca Vidmar, ki ju je z desno stranjo kombiniranega osebnega vozila podrl 30-letni Silvan Trpin iz Novega mesta. Slednji je vozil pod vplivom alkohola. Poškodovana Gabrijela in Vidmarjevo so odpeljali v novomeško bolnišnico, materialne škode pa je bilo za 10 tisočakov.

Oven napadel gospodarico in jo poškodoval

Nezavestno Ano Klemenc sta našla soseda

RODINE — Srečno naključje je v petek pomagalo 75-letni Ani Klemenc iz Rodin, da se je rešila domala zanesljive smrti. V hlevu sta jo namreč nezavestno in hudo poškodovano našla soseda Marija Gregorčič in Albin Grahelj.

Klemenčeva je tega dne kot običajno stopila v hlev, da nakrmi trop ovac. Pri tem je stopila tudi do ograjenega prostora ob hlevu, kjer čez dan pasejo ovce. Tam pa jo je napadel oven, jo, kot je pokazala preiskava, zbil na tla in tako ležečo rogovi večkrat sunil v prsi in glavo. Klemenčeva je dobila hude poškodbe in je do prihoda sosedov nezavestna ležala na kraju nezgode. Ponesrečenko so prepeljali v novomeško bolnišnico, kjer je ostala na zdravljenju.

KRIVCA MEGLA IN PREVELIKA HITROST

SOTLA NA MIRNI — 8. oktobra se je 43-letni Jože Golob z Mirne peljal z osebnim avtomobilom iz Slovenske vasi proti Mirni. Ko je pripeljal v zaselek Sotla na Mirni, ga je zaradi megle in prevelike hitrosti v levem preglednem ovinku zaneslo. Ovinka namreč ni opazil pravi čas in je zapeljal na desni rob vozišča, nato pa preko bankine na travnik in se zaletel v hlev. Voznik in sopotnik, 25-letni Franc Bartolj z Mirne sta se v samem vitem trčenju hudo poškodovala, lažje pa še 18-letni Franc Čuček, prav tako z Mirne. Vse poškodovance so prepeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico. Materialne škode je bilo za 200 tisočakov.

HUDO RANJEN PRI TRČENJU

JEDINŠČICA — 20-letni Franc Hočevar iz Mačkovca se je 9. oktobra ob 10.40 peljal z osebnim avtom iz Novega mesta po cesti proti Metliki. Že v Jedinščici je pri odcepu za vojašnico prehiteval traktor s priklopnikom. Takrat pa mu je nasproti pripeljal 23-letni Novomeščan Božidar Zajc. Med vožnjo je prišlo do trčenja, med katerim se je Zajc hudo telesno poškodoval, prepeljali so ga v novomeško bolnišnico. Materialne škode je bilo za 2 milijona dinarjev.

Razbijači so se hladili

Mladeniče, ki so v nedeljo razbijali na trebanjski železniški postaji in v bifeju Dunja, pripri

TREBNJE — Tamkajšnji miličniki so imeli v nedeljo obilico dela. Za to so poskrbeli mladoletni M. D., 22-letni Janez Urajnar in 26-letni Darko Urajnar, vsi iz Hudej.

Omenjena trojka je že precej vinjena prišla na trebanjsko železniško postajo in pričela vandalsko razbijati. Mladoletni M.D. je najprej z roko razbil mrežasto steklo na straniščnih vhodnih vratih, se polotil ogledala in ga uničil ter odlomil cev pipe na umivalniku. Ker mu vse to ni bilo dovolj, je razbil še steklo na vratih v žensko stranišče. Po končanem razbijanju na železniški postaji so vsi trije odšli v bife pri Dunji v Trebnjem. Naročili so 4 piva in cigarete Marlboro. Ko slednjih niso dobili, so pričeli kričati in razbijati. Vzeli so pivsko steklenico in pepelnik in prvo tudi razbili, medtem ko slednjega zaradi pravočasnega prihoda miličnikov niso več mogli.

Vse tri so do iztreznitve pridržali na trebanjski postaji milice in napisali tudi ovadbo sodniku za prekrške.

Z OTROKOM PADLA POD VOZ

TANČA GORA — V soboto nekaj čez poldne je prišlo na cesti s Tanče gore proti križišču cest Kvasica—Dragatuš do hude prometne nezgode. 34-letni Peter Svetič iz Tanče gore je peljal traktor, na kateri sta sedeli tudi njegova žena Ivanka in dveletna hči Petra, po klancu navzdol. V blagem desnem ovinku mu je nasproti prav tako s traktorjem pripeljal 52-letni Peter Matkovič iz Tanče gore. Ob srečanju je Svetičeva, ki je hčerko držala v naročju, iz neznanega vzroka padla vznak preko droga, s katerim je bil pripet voz, pod njegovo kolo. Voz jo je potiskal še kakih 5 metrov, pri tem pa je Svetičeva držala v rokah tudi dveletno Petro, da je kolo ne bi prevozilo. Obe sta se v nezgodi hudo poškodovali in so ju prepeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico.

Z MOTORJEM PODRL PEŠAKINJO

VELIKE MALENCE — V soboto ob 19.10 je prišlo na regionalni cesti med Čatežem in Cerkljami do hujše prometne nezgode, ki jo je zakrivil mladoletni voznik kolesa z motorjem, 18-letni E. J. iz Črešnjic. Ta je med vožnjo v Velikih Malencah dohitel pešakinjo, 47-letno Jeleno Kendo iz Zagreba in jo med prehitevanjem zadel. Kendova je padla po tleh in se pri tem hudo poškodovala, tako da so jo prepeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico.

Poznanstvo izkoristil za krajo

1 leto in 6 mesecev zapora za 29-letnega Ivana Srebrnjaka iz Brusnic — Odnesel verižico, 2 tisoč mark in 45 tisoč dinarjev

NOVO MESTO — V petek je na zatožno klop novomeškega temeljnega sodišča sedel 29-letni Ivan Srebrnjak iz Brusnic. »Krivi« temu so bili dogodki iz letošnjega 31. januarja.

Srebrnjak je tega dne med 7. in 8. uro zjutraj vstopil v prazno hišo Marije Božič iz Dolenjega Suhadola 27 in iz nje odnesel zlato verižico z obeskom, 2 tisoč zahodnonemških mark in 45 tisoč dinarjev. Kot se je pokazalo med preiskavo in tudi na obravnavi, je Srebrnjak razmere pri Božičevih dobro poznal, saj je bil tam že večkrat na obisku. Vedel je tudi, da je bila Marija Božič takrat v bolnišnici na zdravljenju, da je doma le njen sin Viktor, ki pa je bil dopoldne v službi. Načrt je bil zato hitro skovan. Kot je sam povedal na obravnavi, je tisto jutro vstal okoli 7. ure, se odpravil do Božičeve hiše, tam nekaj časa oprezal, nato pa pričel iskati ključe. Našel jih je v skrivališču, vdolbini betonskega stebra varovalne ograje ob hiši, vse ostalo je bilo lahko. S[illegible] v notranjost in že po krajšem iskanju našel željeno. Ko je vse prostore ponovno uredil, je hišo zaklenil in ključ dal na isto mesto. Takoj zatem se je usedel na avtobus in odpeljal v Novo mesto, stopil v trgovino Standard konfekcije in tam nekaj denarja zapravil za nakup oblačil, le nekaj dni za tem pa znancu prodal še 500 mark. Prav tako je stopil do zlatarja in si iz ukradenega obeska dal narediti prstan, medtem ko je verižico vrgel v Krko. 8. februarja so Srebrnjaka na novomeški avtobusni postaji prijeli miličniki.

Na obravnavi je Srebrnjak dejanje v celoti priznal in ga tudi obžaloval, kar mu je senat pri izreku kazni štel v olajševalno okoliščino, v obtežilno pa, da je bil že pogojno kaznovan. Sodišče mu je odmerilo 1 leto in 6 mesecev zapora, prav tako mora vrniti zapravljeni denar. Gre za 38.000 din in 500 mark.

Sodba še ni pravnomočna.

B. B.

OBLEŽAL NEZAVESTEN

MALI SLATNIK — 54-letni Jože Škrbec s Potovega vrha se je 11. oktobra peljal na kolesu z motorjem iz Novega mesta proti Malemu Slatniku. Na Cikavi je v slabo preglednem levem ovinku zapeljal v desno na peščeno bankino, tam padel in obležal v nezavesti. Poškodovanca so prepeljali v novomeško bolnišnico, kjer je ostal na zdravljenju.

GORELI ZAJCI

TRŠKA GORA — V nedeljo okoli 19. ure je prišlo do požara na leseni baraki 21-letne Martine Zorič iz Trške gore. Poleg barake je zgorelo nekaj sena in kmetijskega orodja, zraven pa tudi zajčnica s prijaznimi dolgouhci. Ogenj so pogasili poklicni gasilci iz Novega mesta, nastalo škodo pa so ocenili na 50 tisočakov. Vzrok požara še raziskujejo.

Smrt v breznu

Upokojenka padla v prepad v Jelenovem žlebu

JELENOV ŽLEB — Izlet v Jelenov žleb je bil usoden za 66-letno Matildo Okorn iz Ljubljane. Padla je v okoli 80 m globok prepad, odkoder so jo reševalci potegnili mrtvo.

Do tragičnega dogodka je prišlo v soboto, 5. oktobra, med izletom upokojencev občine Ljubljana-Vič-Rudnik. Ko so v Jelenovem žlebu pri breznu poslušali razlago o boju na tem kraju, je postalo upokojenki Matildi Okorn, ki je sicer stala sredi ceste, slabo. Kaže, da se je nameravala oprijeti ograje ob cesti nad prepadom, vendar jo je zgrešila, padla pod njo in zdrsela po strmini naravnost v prepad. Vse se je zgodilo tako rekoč v trenutku, da ji nihče ni mogel pomagati.

Reševalci iz Ribnice so že po eni uri bili na kraju nesreče. V jamo sta se spustila ribniška jamarja Aleš Abrahamsberg in Ernest Delasciava. Ponesrečenka ni preživela padca in so jo iz prepada potegnili mrtvo.

J. PRIMC

KRONIKA NESREČ

MED UMIKANJEM ZAPELJAL S CESTE — Še neznan voznik osebnega avtomobila znamke Golf je 9. oktobra zakrivil prometno nezgodo na magistralni cesti med Ljubljano in Zagrebom pri Otočcu. Neznanec je namreč neprevidno prehiteval tovornjak s priklopnikom, takrat pa je iz nasprotne smeri pripeljal tovornjak, last Čazmatransa, ki ga je vozil 23-letni Stjepan Ferenčak iz okolice Križevcev. Ta je opazil vozilo, ki je prehitevalo, in se, da bi se izognil trčenju, umikal na skrajni desni rob ceste. Pri tem je tudi zmanjševal hitrost. Toda že po nekaj metrih vožnje po travnati bankini se je vozilo prevrnilo. Nastala je samo gmotna škoda, ki jo ocenjujejo na 300 tisočakov. Za nesrečo nanim voznikom še poizvedujejo.

PREHITEVAL KOLONO — Že eno neprevidno prehitevanje, tokrat kolone vozil, je bilo krivo nesreče na dolenjski magistralki. Švicarski državljan Aleksander Jaggi je 8. oktobra peljal avtobus proti Ljubljani in pri Pluski začel prehitevati kolono vozil. Prav takrat mu je, kot v večini podobnih nezgod, pripeljalo nasproti drugo vozilo — osebni avto 42-letnega Samerija Nazmija iz Zahodne Nemčije. Navzlic zaviranju sta vozili trčili, poškodovala pa sta se voznik in sopotnica v osebnem vozilu. Materialno škodo so ocenili na milijon in 700 tisočakov dinarjev.

BESEDO IMAJO ŠTEVILKE

odbojka

II. ZVEZNA LIGA, moški, 2. KOLO: BLED — PIONIR 3:1 (-11, 7, 5, 6)

Pionir: Vernig, Komadina, Babnik, Prah, Gregurek, Kosmina, Brulec, Petkovič, Primc, Černač.

LESTVICA: 1. do 4. mesto Ljubinje, Novi Zagreb, Metalac, Jedinstvo Interplet po 4 točke, 7. Pionir 2.

V soboto igra Pionir doma z Modričo.

I. SOL, moški, 2. KOLO: GRANIT — KOČEVJE 3:1 (9, 12, -13, 11)

Kočevje: Hvala, Marolt, Bradač, Sigar, Papež, Merhar, Marinc, Miklič, Polovič, Krivec.

Kočevci so po dveh kolih še brez točke, v soboto pa bodo igrali doma s Salonitom.

I. SOL, ženske, 2. KOLO: ROGOZA — KOČEVJE 1:3 (13, -6, -7, -11)

Kočevje: Klun, Turk, Drobnič, Uran, Hočevar, Gornik, Puš.

Z dvema točkama so Kočevke na 5. mestu, v soboto pa bodo igrale doma s Partizanom Vič.

rokomet

I. SRL, moški, 5. KOLO: PRULE — INLES 17:16 (10:9)

KRŠKO — ASTRA JADRAN 19:21 (9:12)

Krško: Kastelic, Manček 3, Fink 2, Junkar 1, Keše, Arnšek, Glaser 3, Iskra 2, Capl, Kekič 2, Šerbec 6.

DVZ PONIKVE — FERROTEHNA 15:14 (7:5)

DVZ Ponikve: Jambrovič, Bambič 2, Fink, M. Stnad, D. Strnad 1, Lenarčič, F. Strnad, Vujinovič 7, Kočevar, Pugelj 1, Doblekar 4, Meglič.

LESTVICA: 1. Astra Jadran 10, 5. Inles 7, 10. DVZ Ponikve 3, 11. Krško 1 itd.

Pari naslednjega kola: Inles — Minerva, Krško — DVZ Ponikve itd.

I. SRL, ženske, 6. KOLO: BRANIK — ISKRA 24:22 (12:9)

Iskra Šentjernej: Bolte, Gorenc 2, Dolar 10, Kegljevič, Radovan, Turk 2, Selan, Vide 1, Rangus 2, Kovačič 5, Kos.

ITAS KOČEVJE — OLIMPIJA 16:23 (3:12)

Itas Kočevje: Filipovič, Klarič, Fajfar 2, Abramovič 1, Vuk 1, S. Jerič 4, M. Jerič 6, Bejtovič 2, Štefanišin.

DRAVA — NOVO MESTO 24:31 (14:17)

Novo mesto: Udovč, Pelko, Abazovič, Žagar, Iličin 3, Blažič 4, Mitrovič, Kramar 9, Zupančič 2, Simonič 1, Mršnik 12, Jerman.

LESTVICA: 1. Branik 10, 2. Iskra 8, 3. Novo mesto 8, 11. Itas Kočevje 3.

V naslednjem kolu igrajo: Fužinar — Itas, Iskra — Alples, Novo mesto — Ferrotehna itd.

košarka

I. SKL, moški, 1. KOLO: NOVOLES — KOPER 119:93 (60:42)

Novoles: Plantan 14, Kek 10, Župevec 12, Skube 20, Bajc 22, Munih 6, Peljhan 9, Cerkovnik 16, Gavranovič 8, Pintar 2.

Novomeški košarkarji bodo igrali v soboto v Domžalah s Heliosom.

Za zmago niso dovolj le imena

Nepričakovan, a zaslužen poraz novomeških odbojkarjev v 2. kolu II. zvezne lige na Bledu — V soboto z Modričo — Zmaga Kočevk v Mariboru

BLED — Odbojkarji novomeškega Pionirja so se v soboto zvečer vračali z Bleda bogatejši za grenko izkušnjo. Za zmago, še posebej pa za dosego takšnega cilja, kot so si ga pred začetkom letošnje sezone zastavili Novomeščani, ni dovolj imeti le dobro in kvalitetno ekipo na papirju, pač pa je potrebno njeno vrednost dokazovati vselej zgolj na igrišču.

Brez dvoma so odpotovali Novomeščani na Bled kot veliki favoriti, navsezadnje tudi ni nobenega dvoma, da je po igralskih sposobnostih njihova ekipa precej pred blejsko. Toda z igro v soboto tega niso dokazali. Nasprotnika so očitno vse preveč podcenjevali, kot da bo zmaga prišla sama od sebe. Morebiti je ta streznitev prišla v pravem trenutku, kajti prvenstvo se je šele pričelo in izgubljeni točki nikakor nista nenadomestljivi.

Republiški derbi na Bledu se je sicer za pionirjevce pričel obetavno, saj so dobili prvi niz s 15 : 11, vendar je bilo to tudi vse, kar so pokazali kakim sto gledalcem v telovadnici osnovne šole. Igra Novomeščanov je bila v nadaljevanju daleč pod njihovimi možnostmi, še posebej so se »odlikovali« v slabem sprejemu servisa. Povejmo v ilustracijo le, da so slabo sprejeli kar 48 nasprotnikovih servisov, od tega je bilo kar 35 »asov«. S takšno statistiko seveda ni moč upati na uspeh in brez dvoma bo imel trener Janković med tednom še veliko dela. Kajti slab sprejem servisa je slabost, ki se je pokazala že na uvodni tekmi z ravenskim Fužinarjem, Novomeščane pa prav v naslednjih srečanjih čakajo težki nasprotniki. Eden teh bo Modriča v soboto v novomeški športni dvorani. Tekma se bo pričela ob 19. uri.

Vrsti Kočevja v republiških ligah sta zabeležili polovičen izkupiček: dekleta so z zmago v Mariboru popravile spodrsljaj iz prvega kola, medtem ko so fantje že drugič klonili, tokrat v Slovenski Bistrici.

B. B.

V SD GORJANCI PRIČELI VADITI

BRUSNICE — Jutri, v petek, bodo člani SD Gorjanci pričeli z rednimi kondicijskimi treningi. Odhod kombija bo ob 14.45 izpred trgovine v Žabji vasi, pričetek treninga pa ob 15. uri v telovadnici OŠ Brusnice. Udeležba je za tekmovalce obvezna, vabljeni pa so tudi ostali člani društva in vsi, ki žele sodelovati s klubom.

USTANOVNI ZBOR KD TREBNJE

TREBNJE — Za Krčani so se tudi v Trebnjem odločili za ustanovitev svojega kolesarskega društva. Ustanovna skupščina društva bo v torek, 22. oktobra, ob 18. uri v predavalnici trebanjske osnovne šole. Ljubitelji kolesarstva, vabljeni!

TEKLO 262 ATLETOV

KOČEVJE — Minuli petek je bil v Kočevju tradicionalni tek po ulicah, ki se ga je letos udeležilo 262 tekmovalcev iz Ribnice, Novega mesta in Kočevja. Tekači so bili razdeljeni v 12 kategorij, največ zanimanja pa je veljalo nastopu članov. Zmagal je Novomeščan Žužek, 2. je bil njegov kolega Škedelj, 3. Malnar iz Kočevja.

STOKANOVIČ PRVAK

NOVO MESTO — 42 igralcev se je konec minulega tedna udeležilo teniškega prvenstva Novega mesta v počastitev občinskega praznika. Rezultati, četrtfinale: Stokanovič — G. Guštin 6:3, 6:2, D. Šefman-Šekoranja 6:1, 6:2, Uhl — Gabriječič 6:1, 6:4, J. Turk — Jožef 6:1, 6:4; polfinale: Stokanovič — Šefman 3:6, 6:4, 6:4, Turk — Uhl 6:4, 6:2; finale: Stokanovič — Turk 4:6, 6:4, 6:1. Omenimo še, da je za vse občinske prvake nagrade prispevalo predstavništvo Renaulta — IMV.

KRIŽETOVA IN ŠIMUNIČ JUNAKA MITINGA

BREŽICE — Tamkajšnji atletski klub je v petek pripravil zanimiv atletski miting, na katerem sta najboljša rezultata dosegla atleta iz Dolenjskih Toplic Cilka Križe in Milan Šimunič. Prva je zmagala v skoku v višino z odličnimi 180 cm, medtem ko je Šimunič v troskoku dosegel rezultat 15,55 metra. Oba sta za ta rezultata prejela praktična darila. Omenimo ob tem še, da je Šimunič zmagal tudi v skoku v daljino s 7,04 metra, medtem ko je pri dekletih slavila prav tako Topličanka Greta Hren s 540 cm, druga pa je bila Križetova s 523 cm.

TOKRAT RAZOČARALI — Pionirjevi odbojkarji so v soboto na Bledu pokazali eno najslabših iger v zadnjih letih. Trener Jankovič (levo) bo imel kaj povedati igralcem med tednom na treningih, kajti tokrat v ekipi ni bilo moža, ki bi zaslužil pohvalo. Morebiti le Komadina (št. 10), medtem ko je Kosmina (8) povsem odpovedal pri sprejemanju servisov. (Foto: B. B.)

Naskok na prvo mesto?

V nedeljo v Novem mestu start zaključne prireditve jesenskih krosov — Novomeška ekipa meri na vrh

NOVO MESTO — Kot pišemo že na prvi strani, bo novomeški stadion bratstva in enotnosti v nedeljo gostitelj doslej največje atletske prireditve, 20. tradicionalnega krosa občinskih reprezentanc za pokale Dela. Organizacijski odbor ta čas odpravlja še zadnje pomanjkljivosti, ki jih je pokazala četrtkova generalka, ko so se na isti progi pomerili mladi iz novomeške občine.

Prav ta tekma je bila tudi izbirna za sestavo novomeške reprezentance in morebiti je ob tej priložnosti prav, da pogledamo po tri prvouvrščene v vsaki kategoriji, ki so si pritekli pravico do nedeljskega nastopa.

Mlajši pionirji (1973): Badovinac, Mervar, Medle, mlajše pionirke (1973): Dvojmoč, Lampe, Gorenc, mlajši pionirji (1972): Markovič, Počič, Martinčič, mlajše pionirke (1972): Markovič, Tori, Lužar, starejši pionirji (1971): Berginc, Retelj, Može, starejše pionirke (1971): Kastelic, Radovan, Štimfelj, starejši pionirji (1970): P. Judež, Hoefferle, R. Judež, starejše pionirke (1970), Rajk, Gršar, Penca, mlajši mladinci (1968—69): Avsenik, Živkovič, Ravbar, mlajše mladinke (1969): Simončič, Kramžar, Kralj, starejši mladinci (1966—67): Fabijan Vidmar, Mikec, starejše mladinke (1967—68): Radminič, Gorenc, Jakša, člani (1965—46): Bučar, Škedelj, Cvelbar, članice (1966—51): Kastelic, Gorenc, Eržen, veterani A: Mrvar, Zrimšek, Štine, pri veteranih B je zmagal Požun, pri veterankah A pa Kovačičeva.

Omenimo še, da je cilj novomeške ekipe uvrstitev do petega mesta v vseekipnem seštevku, ob tem pa Novomeščani pravijo, da zanje tudi prvo mesto ni nedosegljivo. Kaj takega bi bilo organizatorjem seveda najlepša nagrada za vloženi trud.

DOLENJSKI REKORD V MARATONU

KRANJ — Na največji letošnji tekaški prireditvi v Sloveniji, maratonu »Treh src«, ki se ga je zadnjo soboto v Kranju udeležilo okoli 800 tekačev in tekačic, je član Atletskega kluba Novo mesto Damir Karpljuk dosegel lep uspeh. V najtežji preizkušnji, klasičnem maratonu (42 km 195 m), je s časom 2:43,47 dosegel ňov dolenjski rekord. Karpljuk je med člani osvojil izvrstno 3. mesto, v skupni uvrstitvi za republiško prvenstvo v maratonu pa se je uvrstil na 5. mesto. Uspeh je tem večji, ker je Karpljuk tek na dolge proge redno začel trenirati šele letos.

Ribničani želijo zmago v dolenjski ligi

Dober start ribniških nogometašev

RIBNICA — Brez dvoma so igralci Ribnice prijetno presenečenje in osvežitev novoustanovljene dolenjske nogometne lige, v kateri v letošnjem prvenstvu nastopa 7 ekip. Čeprav nekateri po prvih visokih rezultatih trdijo, da nogomet v tej ligi ni na kakem ponebnem nivoju, je treba vendarle dodati, da sta med temi sedmimi ekipami tudi enajsterici Kočevja in Bele krajine, ki sta bili še nedolgo nazaj člana II. republiške nogometne lige.

»Resda smo tudi v Ribnici pred pričetkom prvenstva vztrajali, da bi še naprej nastopali v ljubljanski medobčinski ligi,« pravi trener Ribničanov Milojko Djokić, »vendar se v Nogometni zvezi Slovenije z nami in Kočevci niso strinjali. Na vsak način so pač hoteli, da ima tudi Dolenjska svojo ligo, in moram reči, da je bila, čeprav nas tak sistem tekmovanja finančno precej bremeni, takšna odločitev pravilna. Kajti še kako je prav, da ima tudi ta del Slovenije svojo dlansko ligo.«

Ribničani so, kot smo povedali uvodoma, odlično startali. Povejmo v ilustracijo le, da so v prvih treh kolih zatresli nasprotnikovo mrežo kar 23-krat, pri tem pa v svojo prejeli vsega dve žogi.

»Imamo mlad in obetaven kader, dobro se dela tudi v kadetski koli, tako da je naš napredek v primerjavi z lanskim letom več kot očiten. In prav nihče v klubu ne skriva želja, da bi letos v tej ligi zmagali.«

M. GLAVONJIĆ

TKAVC PODRL 876 KEGLJEV

NOVO MESTO — Na kegljišču je bilo pred dnevi odprto prvenstvo KD Novo mesto v kegljanju, na katerem je z velikim naskokom zmagal Franc Tkavc iz Trebnjega z 876 podrtimi keglji, drugi je bil Hrastar (848) in tretji Glogovšek (oba Novo mesto) z 840 podrtimi keglji. Pri ženskah je zmagala Šoškova s 790 podrtimi keglji.

Novomeščanke bliže vrhu

Nenadejan Inlesov poraz s Prulami — Iskra klonila v derbiju z Branikom — Novomeščanke pod vrhom

Za največje presenečenje sobotnega rokometnega kola v obeh republiških konkurencah so tokrat poskrbeli igralci ribniškega Inlesa, ki so v srečanju s Prulami izgubili obe točki in tako vsaj za nekaj časa tudi stik z vrhom. Slednje se je sicer zgodilo tudi igralkam šentjernejske Iskre, vendar je bil njihov poraz v Mariboru proti Braniku bolj ali manj pričakovan.

Ribničani so s sobotnim porazom zdrknili na 5. mesto s tremi točkami zaostanka za vodilno ekipo Astre Jadrana. Prav zanimivo bo sedaj videti nadaljnji razplet, še posebej, ker Astre nihče ni prišteval med resne kandidate za vrh lestvice, pač pa bi to po napovedih morali biti Inles, Šoštanj in Ajdovščina. Že prihodnjih nekaj kol bo brez dvoma dalo objektivnejšo podobo o vrednosti naštetih ekip, še posebej, ker je Astra Jadran doslej igral z lažjimi nasprotniki.

V ženski ligi pa se, kot kaže, stvari postavljajo na pravo mesto. Novomeščanke so z novo zmago v Ptuju še korak bliže vrhu in so se po točkah že izenačile z drugo uvrščeno Iskro. Šentjernejčanke so namreč tokrat klonile v derbiju kola v Mariboru in prepustile vodilno mesto Braniku. Že po sobotnem kolu, ko bo na sporedu nov derbi med Mlinotestom in Branikom, pa se lahko zgodi, da bo vnovič prišlo do sprememb v vrstnem redu vodilnih ekip. Na koncu moramo omeniti še nepričakovano slabo uvrstitev rokometašic Kočevja, ki so po 6. kolu na predzadnjem mestu z vsega tremi točkami. Očitno je od ekipe, ki se je še pred dvema sezonama borila za vrh v medrepubliški ligi, ostala le bleda senca.

B. B.

ELAN — OLIMPIJA 0:4 (0:2)

NOVO MESTO — V nadaljevanju prvenstva v II. republiški nogometni ligi so Novomeščani pokazali eno najslabših iger in zasluženo izgubili. Izgovor za klavrno igro ne more biti niti to, da so igrali brez Pavlina, ki je steber Elanove obrambe. Že med tednom pa sta se v pokalnem srečanju pomerila Elan in Olimpija. Ljubljančani so zmagali s 3:1 (0:0), častni zadetek za Novomeščane pa je dosegel Bradač.

M. GORENC

NOVA ZMAGA RIBNICE

GRIBLJE — Tudi v 4. kolu dolenjske nogometne lige je enajsterica Ribnice dosegla visoko zmago: v gosteh je s 4:0 (2:0) premagala ekipo Gribelj. Strelci za Ribničane: Šporar, Čampa, Opačak, Bingo. Kočevci so igrali v Črnomlju z Belo krajino 2:2. Po 4. kolu prepričljivo vodi Ribnica z 8 točkami.

M. G-č.

ŽENSKE PRVE, MOŠKI TRETJI

CELJE — Na desetem srečanju slovenskih upokojencev v kegljanju, ki je bilo v Celju, je sodelovalo 9 moških in 10 ženskih ekip. Pri moških se je z območja Dolenjske uvrstila na to tekmovanje le ekipa Kočevja, ki je v finalu v Celju zasedla s 451 podrtimi keglji odlično tretje mesto. Še boljša je bila ženska ekipa Kočevja, ki je s 312 podrtimi keglji osvojila prvo mesto in postala republiški prvak. Z območja Dolenjske so med ženskimi ekipami tekmovale še kegljalke iz Novega mesta in Grosupljega.

J. P.

Glivarjev podvig v Italiji

Eden največjih uspehov dolenjskega kolesarstva — Jure Pavlič 35 mest za Glivarjem

NOVO MESTO — Srečko Glivar, mladi novomeški kolesar, ki si je že v letošnji prvi sezoni nastopanja v članski konkurenci priboril stalno mesto v jugoslovanski državni reprezentanci, je prejšnji teden dosegel enega največjih uspehov dolenjskega kolesarstva: v šestdnevni etapni kolesarski dirki Giro di Lazia v sosednji Italiji je v konkurenci najboljših kolesarjev Poljske, ČSSR, Belgije, Švice, Madžarske, Italije in Jugoslavije v skupnem seštevku zasedel odlično 2. mesto.

Kakšen podvig je uspel Glivarju, bo veliko laže razumeti ob podatku, da je bil drugi najboljši Jugoslovan Jure Pavlič v skupni razvrstitvi na 37. mestu, da sta Ugrenovič in Šebenik končala okoli 80. mesta ter da sta Tahmajster in Penko odstopila. Glivar je bil v vseh etpah med vodilnimi, v nobeni si ni privoščil spodrsljaja, njegova najboljša etapna uvrstitev pa je bila 4. mesto v 4. etapi. Glivar je bil v ponedeljek, ko smo se pogovarjali z njim, seveda presrečen nad tem rezultatom, ob tem pa je potrebno še dodati, da mu ni prav veliko manjkalo do prvovrstnega presenečenja: za prvouvrščenim Poljakom je namreč v skupnem seštevku vseh etap zaostal za borih 38 sekund. Sedaj je že na dlani, da bo imelo Novo mesto v prihodnji sezoni z Glivarjem ter povratnikoma iz JLA Papežem in Smoletom ekipo, sposobno največjih podvigov.

B. B.

Šport

Dvakrat zlat na svetovnem prvenstvu

Uspeh Šemsa Šehića

NOVO MESTO — Iz italijanske Fontane, kjer je bilo med 3. in 6. oktobrom svetovno prvenstvo karateistov v semmi in full contactu, se je prejšnji teden vrnilo jugoslovansko zastopstvo, v katerem je bilo kar pet Novomeščanov, med njimi Šemso Šehić, ki je v Italiji dosegel izreden uspeh: postal je namreč posamični svetovni prvak v kategoriji do 84 kilogramov tako v semmi, kot kasneje še v full contactu.

● In kakšna je razlika med semmi in full contactom? V prvem je udarec le polovičen, v fullu pa na polno, temu primerna je tudi razlika v načinu sojenja.

V jugoslovanski reprezentanci so bili poleg Šehića Dušan Ilovar, Nikola Šebuk, Iztok Vorkapič in Franjo Skok, vsi iz Novega mesta, ki so se izkazali že prvi dan, ko je bilo na sporedu ekipno tekmovanje v semmi contactu. Reprezentanca Jugoslavije je namreč osvojila bronasto odličje, za karateisti Zahodne Nemčije in Portorika. Prvo veliko slavje pa je nastalo drugega dne v posamičnih borbah.

Šemso Šehić: V dveh dneh dva naslova svetovnih prvakov

Najprej je Franjo Skok v kategoriji do 75 kilogramov osvojil bronasto odličje, malo zatem pa je po dvorani donela jugoslovanska himna, saj je Šehić stopil na najvišjo stopnico v kategoriji do 84 kilogramov.

Vrhunec je bil tretji dan, ko so bile še posamične borbe v full contactu. Tako Vorkapič kot Šebuk sta tesno izgubila s svojima nasprotnikoma, zato pa je ponovno presenetil Šemso Šehić in si priboril že drugi naslov svetovnega prvaka. Razumljivo, da slavju kar ni hotelo biti konca. Omenimo naj še, da je borbe prenašala tudi televizija in da je bila dvorana vselej kar pretesna za številne gledalce.

ŠPORTNI KOMENTAR

Košarka vrača gledalce

Minulo soboto so z boji za točke pričeli tudi republiški košarkarski ligaši v moški konkurenci, medtem ko bodo dekleta stopila na parket šele 26. oktobra. Že sobotno srečanje v športni dvorani pod Marofom med Novolesom in Koprom je z nenadejano velikim obiskom dokazalo, da si po krajšem zatišju ta igra v Novem mestu ponovno pridobiva vse več privržencev.

BREZ TEŽAV DO PRVIH TOČK — Peljhan (med medtem na koš) in soigralci so v soboto brez večjih težav močno premagali borbene goste iz Kopra, ob tem pa pokazali tudi lepo in dobro igro, ki je povsem zadovoljila kakih 400 gledalcev v športni dvorani. (Foto: B. Budja)

Fantje so v soboto z lahko zmago dokazali, da bodo poskušali obdržati lani osvojeno 4. mesto, čeprav bo konukurenca letos še močnejša. Omenimo le, da so vrste Ilirije, Slovana in Libele vsaj na papirju močnejše od Novomeščanov in da bo torej vsak spodrsljaj proti slabšim ekipam za dosego zastavljenega cilja usoden. Ob tem pa ne gre prezreti še nečesa: vodstvo kluba dosledno sledi zastavljeni politiki, ki temelji zgolj na vzgoji domačih igralcev, in tudi v soboto smo lahko na novomeški klopi opazili, kar je sorazmerno redek pojav, dvanajsti Novomeščanov (morebitna izjema je le Peljhan, ki je pred leti prišel iz Maribora), ob njih pa tudi domačega trenerja. Za nameček pa je ta ekipa dovolj kvalitetna in izenačena, o čemer priča tudi podatek, da je trener Splichal v soboto menjaval kar cele peterke.

Da je novomeška košarka resnično na pravi poti, kažejo tudi dekleta. Potem, ko so lani z izključno domačim kadrom posegle v vrh slovenske košarke, merijo letos še dlje. Na prvenstvu, ki se bo pričelo prihodnjo soboto, želijo poseči kar po prvem mestu. Strokovnjaki pravijo, da so njihove želje povsem stvarne.

B. BUDJA

MLADI DOPISNIK

SREČANJE Z REZBARJEM

V vinski kleti smo opazovali rezbarja Draga Košmrlja. Rezljal je v sod Metliko. Okrasil bo devet sodov. Pri delu je uporabljal razna dleta in bet. Povedal nam je, da je začel rezljati, ko je bil star štiri leta. Takrat se je tudi urezal v prst, a je pred mamo skrival rano. Najrajši rezlja v lipov in hrastov les. Tovariš Košmrlj je imel v Metliki tudi razstavo, ki smo si jo ogledali. Najbolj so nam ugajale panjske končnice z motivi iz Martina Krpana.

MILAN, MIRJANA, MELITA
učenci 3. a, OŠ Metlika

MLADI MLADIM

Peti kulturni dan smo učenci srednje šole tekstilne usmeritve v Metliki pripravili povsem samosvoje. K sodelovanju smo povabili borce, pisatelje, mojstre domače obrti, modne kreatorje in druge kulturne delavce. Pri delu sta nam pomagala prof. Franci Fortun in prof. Biserka Mirtič. Pogovarjali smo se z Milanom Šimcem, Olgo Jurejevčičevo, Jožetom Dularjem, Tonijem Gašperičem, Radkom Poličem, Slavico Ritonja in z Ano-Marijo Vernik-Piko. O delu metliške kulturne skupine smo se pomenkovali s Stanetom Križem, s prof. geografije F. Fotunom se je skupina učenk odpeljala k izviru Krupe, dve učenki pa sta na domu obiskali mojstrico domače obrti Marijo Veselič. Starejšim občanom v Domu ostarelih smo odnesli dva stenčasa pod naslovom Naši kraji in ljudje pred več kot pol stoletja. Drugi del kulturnega dneva smo imeli v Kulturnem domu Edvarda Kardelja v Metliki. V program je bil zajet izrazni ples naših učenk, recitacije ljubezenskih stihov iz časa orientalske književnosti do danes, odlomek igre Kekec metliških osnovnošolcev, modna revija, dramska predstavitev dramske skupine KUD Jasa učencev CSŠ iz Črnomlja. Igra z naslovom Orfej in Evridika je v nas zapustila najmočnejši vtis. Sledila je še plesna točka učenk iz OŠ Podzemelj in izrazni ples učenke Vere. Kulturni dan smo zaključili s filmom Mlini na Kolpi. Vse dogodke pa smo zabeležili v glasilu Zvite niti. Takšnih kulturnih dni si še želimo.

MARINKA JUREJEVČIČ
IVANKA JUREJEVČIČ
ZDENKA BAJUK
SŠTU Metlika

10 LET ZGODOVINSKEGA KROŽKA

Naš zgodovinski krožek deluje že deset let. Začel je delovati na pobudo tovarišice Marije Kukovice, ki ima veliko zaslug za naše usyehe. Opravili smo veliko raziskovalnih nalog in jih nato predstavili na razstavah. Udeleži smo se raznih srečanj in dobili tudi nekaj nagrad. Vsi upamo, da bomo uspešno delovali še naprej.

MELITA JURATOVEC 8.r
OŠ GLOBOKO

SREČANJE MLADIH FILMARJEV

V Sevnici je bil 27. in 28. septembr XXI. festival otroških filmov. Ogledali smo si lahko dvajset filmov, ki so prišli iz skoraj vse Slovenije, iz Splita, nekaj pa jih je bilo tudi iz dežel onstran naših meja. Gostje so prenočili pri vrstnikih iz naše šole. Filmska predstava je trajala skoraj štiri ure in v nabito polni dvorani je med občinstvom sedela mladinska in strokovna žirija, ki je izbrala deset najboljših filmov. V soboto smo imeli okroglo mizo, kjer smo se pogovarjali o filmih in o problematiki mladinskega filma. Potrudili smo se, da bi Sevnica in naša šola ostala vsem udeležencem tega srečanja v najlepšem spominu.

IRENA DVOJMOČ, 8.c
OŠ SAVO KLADNIK, SEVNICA

Suzana za nagrado na Vlak bratstva

Na obisku v Srbiji tudi Suzana Poznič, ki je napisala najboljšo nalogo o bratstvu in enotnosti

KRŠKO — Prejšnji petek sta z mariborske in jeseniške železniške postaje odpeljali kompoziciji Vlaka bratstva in enotnosti. Vlak se je zaustavil tudi v Krškem, od koder je odpotovalo na obisk k srbskim družinam in pobratimom tudi šest Krčanov.

Med 1190 izgnanci in njihovimi družinskimi člani, katerih končna postaja je bilo Kraljevo, sta bila dva nekdanja izgnanca iz Krškega, ki sta leta 1941 podobno kot tisoči drugih Slovencev našla toplo zatočišče v raznih srbskih krajih, kamor jih je izselil okupator. Srbske družine so naše ljudi sprejele medse res bratsko, zato ni slučajno, da ima vlak, ki obuja tradicije najsvetlejše parole skupnosti jugoslovanskih narodov in narodnosti, prav tako ime.

S 3-člansko delegacijo občine Krško, ki je z vlakom odpotovala v pobrateno občino Bajina Bašta, je bila tudi učenka senovske osnovne šole Suzana Poznič. Zanjo je bila to nagrada, kajti gostja Vlaka bratstva in enotnosti je postala, ker je med vsemi učenci krške občine napisala najboljši spis. Suzana Poznič je bogatejša za življenjsko izkušnjo, saj je v Srbiji spoznala, da bratstvo in enotnost ni prazna beseda, ampak edini smiselni način življenja malih narodov v skupnosti.

P. P.

PIONIRSKA OLIMPIADA

Konec septembra smo imeli svečano proslavo za dan pionirjev. Po proslavi smo šli vsi učenci na stadion, kjer je bila pionirska olimpiada. Našo šolo

so zastopale štiri učenke: Klavdija Tičar, ki je prižgala tudi ogenj, Vanja Knafelje, Cilka in Polona Jenič. Vse štiri so dosegle zadovoljive rezultate, Klavdija Tičar je bila prva v skoku v daljavo, vse štiri pa so bile druge v štafeti. Največ medalj je pobrala šola Katja Rupena.

JOŽICA UNETIČ, 7.a
OŠ Milka Šobar—Nataša
Novo mesto

KROS V ARTIČAH

Pionirski dan na naši šoli smo začeli s krosom. Ljubitelji teka so bili navdušeni, ostali pa smo bili malo manj veseli. Kljub temu smo vsi napeli vse moči. Vredno se je bilo potruditi, saj so prvi trije prejeli lične diplome. Krosu so sledile različne športne igre.

NATAŠA ŠTARKL, 7. b
OŠ Artiče

DELOVNA AKCIJA

V torek, 1. oktobra, smo učenci osmih razredov odšli na delovno akcijo — čiščenje paprike v Belsadu. Bilo nas je veliko, paprike pa še več. Posedli smo po zaboječkih in začeli čistiti. Proti koncu smo se s papriko že obmetavali. Očistili smo je zelo veliko, denar, ki smo ga zaslužili, pa bomo porabili za končni izlet.

IRENA SPREIZER
OŠ Črnomelj

Šolarji začeli s poskusi

V črnomaljski osnovni šoli ustanovili pionirsko zadrugo »Mladi Belokranjci« — Pomoč KZ

ČRNOMELJ — Ob dnevu pionirjev 29. septembru so na črnomaljski osnovni šoli ustanovili šolsko pionirsko zadrugo, imenovano »Mladi Belokranjci«. Delo v šolski zadrugi so razdelili v štiri velika, med seboj tesno povezana področja, torej v proizvodnjo hrane, varstvo narave in hortikulturo, gospodinjstvo ter delovne in raziskovalne naloge. To delo bodo učenci opravljali v okviru številnih krožkov, v glavnem pa jih bodo vodili strokovnjaki kmetijske zadruge oz. njihova pospeševalna služba, z denarjem pa jim bodo priskočile na pomoč delovne organizacije, sklad za intervencije v kmetijstvu in občinska raziskovalna skupnost.

Največja novost pionirske zadruge so mikro in makro poskusi na 22 arih šolskega vrta, kjer bodo jeseni posejali različne sorte ozimne pšenice, spomladi pa bodo nadaljevali s setvijo številnih poljščin in vrtnin. Zanimivo je, da bodo v okviru mikro poskusa sadili tudi zdravilna zelišča, v okviru makro poskusa pa tudi maline in robide. Namen takšnih poljskih poskusov je seznanjanje učencev z osnovnimi značilnostmi proizvodnje hrane ter s spoznavanjem z agrotehniko pridelovanja posameznih poljščin in vrtnin. vrtnin.

B. M.

POIMENOVANJE ŠOLE

29. septembra je bila v Tržišču slovesnost ob poimenovanju naše šole, OŠ Tržišče, po 1. dolenjskem partizanskem bataljonu. Slovesnosti so se udeležili preživeli borci, predstavniki sosednjih šol, krajevnih in občinskih družbenopolitičnih organizacij in društev, krajani in učenci naše šole. Ob odkritju spominske plošče z novim imenom šole je imel slavnostni govor Dušan Švara — Dule, predsednik odbora 1. dolenjskega bataljona. Učenci naše šole in mladinci KS smo pripravili kulturni program in položili vence k spomenikom žrtvam fašizma na območju šole.

DARINKA PAPEŽ
TONIKA DROBNIČ

Smo res odveč?

Danes je težko biti družboslovec — Kje so kadrovske štipendije?

Končujem četrti letnik srednje družboslovno-jezikovne usmeritve v Črnomlju, kjer je edina srednja šola v dolenjski regiji s to usmeritvijo. Poleg te usmeritve je na šoli še kovinarska in naravoslovna. Na šoli nas je malo učencev iz družboslovno-jezikovne usmeritve, vendar se v nas kljub temu pojavlja občutek negotovosti, kaj bo z našo prihodnostjo, kajti na problem družboslovja, to je problem kadrovskega štipendiranja in zaposlovanja družboslovcev, smo opozorili že na mnogih mestih (mladinske konference, svet šole, razna srečanja o usmerjenem izobraževanju...), vendar po štirih letih, ko je prva generacija usmerjenega izobraževanja odšla že na visokošolski študij, še ni nobenih sprememb.

Delovne organizacije nam ne dajejo nobene podpore, kajti očitno so mnenja, da ta usmeritev vzgaja zgolj birokrate. Nemalokrat nas tudi enačijo z administrativno usmeritvijo. Ne da bi hotela administrativce podcenjevati, toda dejstvo je, da imamo družboslovci zelo širok program, med drugim se učimo dveh do treh tujih jezikov.

Na delovni praksi, ki jo imamo vsako leto, smo že dokazali, da smo sposobni opravljati najrazličnejša dela in da obstajajo mesta, ki bi jih mi lahko uspešno opravljali. Delovne organizacije bi morale bolj zaposlovati ljudi z višjo in visoko izobrazbo, ki jih družboslovje nedvomno daje, medtem ko do sedaj preveč izkazujejo potrebo po II. in III. zahtevnostni stopnji.

Dokler družba ne bo ugotovila, da potrebuje tudi nas, se ne bomo mogli znebiti občutka zapostavljenosti in negotovosti. Opažam tudi, da nas je vse manj učencev iz delavsko-kmečkih družin v tej usmeritvi, kajti kadrovskih štipendij (na vsej šoli ena sama) ni in starši te ne morejo šolati, po drugi strani pa nimaš jamstva, da boš kdaj, če uspešno končaš šolo, sploh dobil zaposlitev. Tudi pri podeljevanju štipendij iz združenih sredstev in Titovih štipendij prevladuje merilo deficitarnega poklica, usmeritve. Do kdaj tako?

JOŽICA ŽAGAR, učenka
družboslovne usmeritve
SŠEK Črnomelj

DELAVNICA NADALJUJE DELO — 12. oktobra so se v sejni sobi hotela Metropol že drugič zbrali mladi iz novomeške občine, da bi sodelovali v novinarski delavnici. Pričeli so z eno najtežjih zvrsti — intervjujem, pri čemer jim je z uvodnim predavanjem pomagala Manca Košir z ljubljanske fakultete za sociologijo, politične vede in novinarstvo. V delu po skupinah so nato novo pridobljeno znanje utrdili, tako da se bodo na naslednji, novembrski del šole gotovo vrnili že s pravimi »novinarskimi« intervjuji. (Foto: Mitja Pelko)

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 18. X.

8.45 TV V ŠOLI: TV koledar, Povej mi, povej, Likovna vzgoja, Ruščina, Marjan Matković, Poročila
10.35 TV V ŠOLI: Velikani svetovne književnosti, Risanka, Planet opic, Prva srbska vstaja, Dubrovniški slikarji
12.30 POROČILA
17.10 — 23.55 TELETEKST
17.25 POROČILA
17.30 NEPOMEMBNO IN POMEMBNO
17.50 OBISKOVALCI, 14. del nadaljevanke
18.25 OBZORNIK LJUBLJANSKEGA OBMOČJA
18.40 ODPADEK—SUROVINA, izobraževalna serija
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.05 DESETLETJE UNIČEVANJA: V pepelu pragozda, 3. del angleške dokumentarne serije
21.05 NE PREZRITE
21.20 PESEM PTIC TRNOVK, 2. del nadaljevanke
22.15 DNEVNIK
22.25 MOJE TELO IN MOJ OTROK, ameriški film

Gre za izredno občutljivo tematiko. Ženska srednjih let se mora ne glede na pritiske okolja in uveljavljene družbene norme samostojno in pametno odločiti o življenju ali smrti še nerojenega otroka. Ustvarjalci so naredeli pošten film, ki ne prizanaša nikomur, tudi gledalcu ne. V glavni vlogi igra izvrstna Vanessa Redgrave.

DRUGI PROGRAM

15.40 Test — 15.55 Dnevnik — 16.15 Zgodbe iz Nepričave — 15.45 Rokomet SFRJ: Danska — 18.15 Zdravstveno izobraževanje — 18.45 Z beograjskega festivala jazza — 19.30 Dnevnik — 20.00 Moderni balet — 20.30 Jazz na ekranu — 20.45 Včeraj, danes, jutri — 21.00 Človeški faktor — 21.50 Ta Amerika (2. del ameriškega filma)

TV ZAGREB

14.50 Video strani — 15.00 TV v šoli — 16.00 Poročila — 16.05 TV koledar — 16.15 Zgodbe iz Nepričave — 16.45 Rokomet SFRJ: Danska — 18.15 Zdravstveno izobraževanje — 18.45 Z beograjskega festivala jazza — 19.30 Dnevnik — 20.00 Pearl (3. del ameriške nadaljevanke) — 21.00 Formula 1 — 21.45 Dnevnik — 22.00 V petek ob 22 h

SOBOTA, 19. X.

7.45 — 12.30 in 14.00 — 23.25 TELETEKST
8.00 POROČILA
8.05 PRGIŠČE PRILJUBLJENIH PRAVLJIC: Obuti maček
8.20 NEPOMEMBNO IN POMEMBNO, nanizanka
8.35 ZAKAJ, ZAKAJ
8.50 PEDENJŽEP
9.20 MITI IN LEGENDE — Biblijski miti: JOŽEF IN NJEGOVI BRATJE
9.35 MOJ HRČEK JE ZBOLEL
9.50 SKRB ZA POTOMSTVO
10.05 AFGANISTANCI NE ZNAJO PAZITI, TV film
10.35 J. Žamvc: NORČIJE V GLEDALIŠČU, 1. del predstave LG Celje
11.05 RAČUNALNIŠTVO II, 7. del angleške serije
11.30 DESETLETJE UNIČEVANJA: Iskanje ugrabiteljev, 1. del angleške dokumentarne serije
12.25 POROČILA
14.15 SEDMI KONTINENT, jugoslovanski mladinski film
15.40 POROČILA
15.45 ROKOMET SFRJ:ČSSR
17.00 PJ V HOKEJU CZ:PARTIZAN
18.40 ZGODBE IZ ŽIVLJENJA RASTLIN: Semenska zasnova in seme, 3. del francoske serije
19.05 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.50 VREME 20.00 NAJDALJŠI DAN, ameriški film
22.55 ZRCALO TEDNA
23.20 POROČILA

DRUGI PROGRAM

13.30 Test — 13.45 Ženska, ki poje (češkoslovaški film) — 15.00 Prvošolci — 16.00 Čez sinje morje (jugosl. mlad. film) — 17.15 Tale — 18.00 Novosti glasbene produkcije — 18.30 Vaterpolo Primorje:Jug — 19.30 Dnevnik — 20.00 Košarka Cibona:CZ — 21.30 Poročila — 21.35 Šahovski komentar — 21.55 Freud (3. del nadaljevanke) 22.55 Turnir prvakov v odbojki

TV ZAGREB

8.50 TV v šoli — 10.30 Poročila — 14.30 Sedem TV dni — 15.00 Glasba in folklora BiH — 15.30 Poročila — 15.35 TV koledar — 15.45 Rokomet SFRJ:ČSSR — 17.00 Hokej CZ:Partizan — 18.30 Prišrčno vaši — 19.30 Dnevnik — 20.00 Potovanje z Anito (italijanski film) — 21.55 Dnevnik — 22.10 Za konec tedna

NEDELJA, 20. X.

8.10 — 13.35 in 14.50 — 23.05 TELETEKST
8.25 POROČILA
8.30 ŽIV ŽAV
9.25 OBISKOVALCI, ponovitev 14. dela nadaljevanke
9.55 ŽIVLJENJE BREZ KONCA, 4. del slovaške nadaljevanke
11.05 SLOVENSKI LJUDSKI PLESI: Notranjska, vzhodna Primorska in ljubljansko predmestje
11.35 625, oddaja za stik z gledalci
12.00 POD LIPO, prenos iz Rakičana
13.30 POROČILA
14.05 MOSTOVI
14.40 PESEM PTIC TRNOVK, ponovitev 1. dela nadaljevanke
15.30 MOZAIK KRATKEGA FILMA: Vremenski faktor, ameriški film
15.55 ALPE-JADRAN, informativna oddaja
16.20 POROČILA
16.25 TATIČI, italijanski film 17.50 TV KVIZ
18.50 KNJIGA
19.05 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.50 VREME
20.00 ZGODBE IZ TOVARNE, zadnji del nadaljevanke
21.00 ŠPORTNI PREGLED
21.45 MI ZA-MIR, reportaža ob 40-letnici OZN
22.15 KRONIKA BORŠTNIKOVEGA SREČANJA
23.00 POROČILA

DRUGI PROGRAM

9.00 Oddaje za JLA in jugoslovanski film Uporna dela SA 2 — 15.30 Turnir prvakov v odbojki — 16.15 Boks Radnički:Pula — 17.00 Rokomet SFRJ: ČSSR — 18.25 Iz črnogorske kulturne zakladnice — 19.10 Prometni krog — 19.30 Dnevnik — 20.00 Mesta: Rim — 20.45 Včeraj, danes, jutri — 21.00 Goupi-rdečeroki (francoski film) — 22.45 Mednarodno tekmovanje v dvoboju uteži

PONEDELJEK, 21.X.

8.50 TV V ŠOLI: TV koledar, Pozdravi, Gradbeništvo, Za učitelje, Ustno izročilo danes, Poročila
10.35 IZOBRAŽEVALNA ODDAJA
10.55 Kragujevac: VELIKA ŠOLSKA URA
12.15 POROČILA
17.15 — 22.40 TELETEKST
17.30 POROČILA
17.35 STARA ŽELEZNIŠKA POSTAJA
17.55 MOJ SADOVNJAK SPOMLADI
18.05 TRGATEV
18.25 ZDRAVO, MLADI
19.15 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.10 VEDNO NA POTI, 4. del angleške nadaljevanke
21.05 AKTUALNO
21.55 I. Stravinski: AGON, angleška baletna oddaja
22.25 DNEVNIK

DRUGI PROGRAM

17.30 Beograjski TV program — 19.00 Indirekt — 19.30 Dnevnik — 20.00 Znanost in mi — 20.50 Včeraj, danes, jutri — 21.05 Dobre vibracije — 21.55 Dinastija

TOREK, 22. X.

8.50 TV V ŠOLI: TV koledar, Otroški domovi in šole v NOB, Ne pozabi, Zanimivo potovanje, Pelješac, Poročila
10.35 TV V ŠOLI: Kemija povsod, Risanka, O besedah, Zemljepis, Risanka, Glasbeni pouk, Zadnje minute
12.30 POROČILA
16.15 — 00.00 TELETEKST
16.30 ŠOLSKA TV: Športna gimnastika, Tehniški oficir JLA
17.30 POROČILA
17.35 POLETNI FESTIVAL 85: LANDINI CONSORT, glasbena oddaja
18.05 MITI IN LEGENDE — Biblijski miti: LEGENDA O MOJZESU
18.25 GORENJSKI OBZORNIK
18.40 PERISKOP
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.05 M. Rakovac: GRGO GRE V PAZIN, drama TV Zagreb
21.25 OMIZJE
23.25 POROČILA
23.30 KRONIKA BORŠTNIKOVEGA SREČANJA

DRUGI PROGRAM

15.55 Dnevnik — 16.15 Mali svet — 16.45 Košarka Bosna:Cibona — 18.15 Čas knjige — 18.45 Sprašujem te — 19.30 Dnevnik — 20.00 Jazzovska folklora Lale Kovačeva — 20.45 Zrebanje leta — 20.50 Včeraj, danes, jutri — 21.05 Revolucija, ki traja — 21.50 Šahovski komentar — 22.10 Brezkončnost sveta: Na strehi Afrike

SREDA, 23. X.

9.00 TEST
9.05 TV V ŠOLI: Poštni nabiralnik, Učenci ustvarjajo, Slovaščina, Ladje na Jadranu, Poročila
10.35 TV V ŠOLI
12.30 POROČILA
17.15 — 23.00 TELETEKST
17.30 POROČILA
17.35 PRGIŠČE PRILJUBLJENIH PRAVLJIC: Obuti maček
17.50 J. Žamvc: NORČIJE V GLEDALIŠČU, 2. del predstave LG Celje
18.25 ZASAVSKI OBZORNIK
18.40 ŠČEPEC ŠIRNEGA SVETA: Še o popru, 2. del angleškega izobraževalnega niza
19.05 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.05 MEDNARODNA OBZORJA
20.55 Film tedna: OTROCI VOJNE, argentinski film
22.45 DNEVNIK

DRUGI PROGRAM

17.25 Dnevnik — 17.45 Flipper — 18.15 Akumulacije v BIH — 18.45 Za razvedrilo — 19.30 Dnevnik — 20.00 Športna sreda — 22.15 Dnevnik

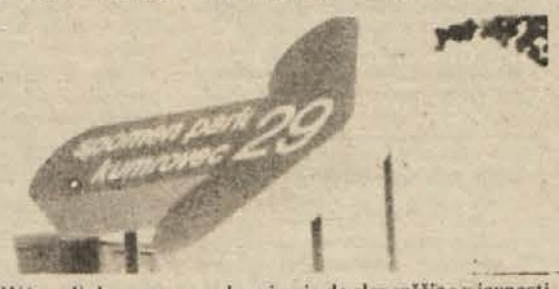

KAMERA ODKRIVA — Kako nemaren odnos imajo do slovenščine v javnosti v brežiški občini, dokazuje tudi tabla, ki ob izvozu s ceste Ljubljana — Zagreb opozarja na »spomen park Kumrovec«, se pravi na spominski park. Javni napisi na ozemlju Slovenije morajo biti po zakonu slovenski. In tudi drugače ni mogoče postavljati tabel, kakor se komu zazdi, po naši mili domovini. Prav zanimivo bi bilo videti, kako hitro bi se odgovorni zganili, če bi bilo napisano kaj grdega čez oblast, ob znamenju, ki javno priča, da je za nekatere Slovenija že »dvojezična«, pa se doslej ni še nihče premaknil, čeravno takšna dejanja spodjedajo medsebojno spoštovanje in zaupanje. (Foto: MiM)

ČETRTEK, 24. X.

8.45 TEST
9.00 TV V ŠOLI: Povej mi, povej, Prehrambno rastlinstvo in živalstvo — obalnega pasu, Živi svet in fizika, Biomehanika, Poročila
10.35 TV V ŠOLI
12.00 POROČILA
16.20 — 23.45 TELETEKST
16.35 ŠOLSKA TV: Športna gimnastika, Tehnični oficir JLA
17.35 POROČILA
17.40 MLADENIČ IN VILA
17.50 SLIKE V MALEM — LIDIJA OSTERC
18.25 DOLENJSKI OBZORNIK
18.40 MOZAIK KRATKEGA FILMA
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
21.20 DRUŽINA VIALHE, zadnji del francoske nadaljevanke
22.20 DNEVNIK
22.35 RETROSPEKTIVA DOMAČE TV DRAME — V. Zupan: VEST IN PLOČEVINA
23.05 KRONIKA BORŠTNIKOVEGA SREČANJA

DRUGI PROGRAM

17.25 Dnevnik — 17.45 Lutkomendija — 18.15 Znanstveni mozaik — 18.45 Goli z evropskih nogometnih igrišč — 19.30 Dnevnik — 20.00 Tass lahko objavi (1. del sovjetske nadaljevanke) — 21.00 Poročila

Izbral sem PRAVO OKNO!

KLI okna LOGATEC

SLOVENIJALES iz nadvse kakovostnega notranjskega lesa

- sodobna izvedba
- vrhunska kakovost
- prihranek energije
- enostavna montaža
- posebnost - izdelava po meri

POKLIČITE 741-711

oblikovanje bep

M metalna

Metalna Maribor
tozd Tovarna lahkih konstrukcij
Krmelj

razpisuje

JAVNO PRODAJO Z USTNO LICITACIJO,

ki bo 24. oktobra ob 11. uri v prostorih Metalne TOZD Tovarna lahkih konstrukcij Krmelj. Naprodaj bodo naslednja osnovna sredstva:

zap. štev.	inv. štev.	opis osnovnega sredstva	začetna cena din
1	36136	varilni usmernik Rade Končar	60.000,00
2	36160	varilni usmernik Rade Končar	60.000,00
3	36164	varilni usmernik Rade Končar	60.000,00
4	36165	varilni usmernik Rade Končar	60.000,00
5	36167	varilni usmernik Rade Končar	60.000,00
6	36186	varilni usmernik Rade Končar	60.000,00
7		obtočna črpalka	15.000,00
8	36281	IVEBA-naprava za točkovno varjenje z elektrodami	350.845,00
9	36086	RS 5 rezalnik na šablono	190.000,00
10	41311	KOR 84 — fotoskop ISKRA	1.000.000,00
11	36272	krožna žaga Gostol	287.363,00
12	36260	trenblitz Maja Super	10.000,00
13	36174	tovornjak TAM 5500	600.000,00
14	36038	stružnica TES 3/200	300.000,00
15	36293	žlebilnik AIRCAR	220.000,00
16	36097	varilni agregat Uljanik SA 380	20.000,00
17	36098	varilni agregat Uljanik SA 380	20.000,00
18	36099	varilni agregat Uljanik SA 380	20.000,00
19	36100	varilni agregat Uljanik SA 380	20.000,00
20	36105	varilni agregat Uljanik SA 380	20.000,00
21	36106	varilni agregat Uljanik SA 380	20.000,00
22	36107	varilni agregat Uljanik SA 380	20.000,00
23	36149	varilni agregat Uljanik SA 340 C	20.000,00
24	36150	varilni agregat Uljanik SA 340 C	20.000,00
25	36151	varilni agregat Uljanik SA 340 C	20.000,00
26	36212	Trenblitz — tona žaga Krasmetal z motorjem	50.000,00
27	9766	fotokopirni stroj Lumoprint	100.000,00

Vsa osnovna sredstva si lahko interesneti ogledajo na dan licitacije od 9. do 10. ure. Interesneti morajo pred pričetkom licitacije plačati varščino v višini 10% od izklicne cene. Prodaja bo po sistemu »videno — kupljeno«. Osnovno sredstvo je naprodaj franco Metalna Krmelj. Izlicitirani znesek mora kupec plačati v petih dneh po licitaciji, sicer nima pravice do vračila varščine. Prometni davek ni vračunan v prodajno ceno.
Na licitaciji bomo prodajali tudi naslednji drobni inventar:
strešna opeka 500 kom izklicna cena 20,00 din/kom,
salonit plošče, izklicna cena 30,00 din/kom,
okno, izklicna cena 1.000,00 din/kom
žlebovi, izklicna cena 100,00 din/kom,
pragovi, izlicna cena 40,00 din/kom.

680/42—85

VSE ZA DOM IN DRUŽINO
OD 14. DO 24. OKTOBRA

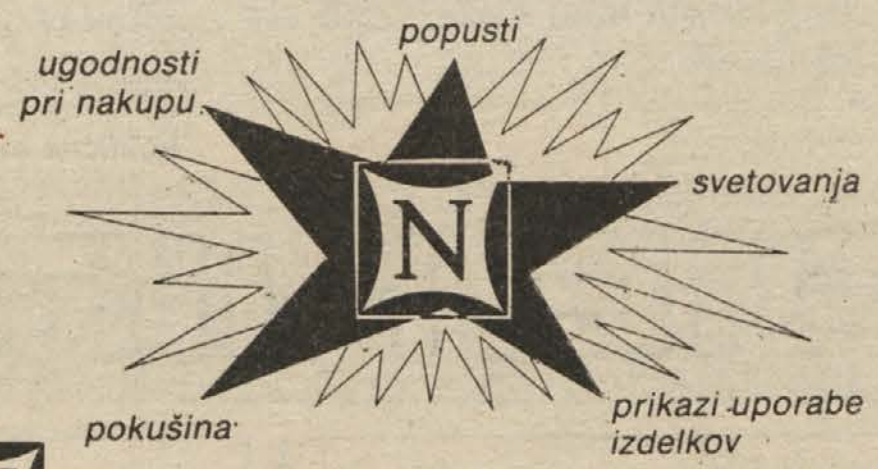

N nama

LJUBLJANA, ŠKOFJA LOKA, CERKNO, KOČEVJE, TITOVO VELENJE, SLOVENJ GRADEC, RAVNE NA KOROŠKEM, ŽALEC, LEVEC

NOVOLES, lesni kombinat
n.sol.o. Novo mesto — Straža
TOZD TG Dvor

Komisija za delovna razmerja TOZD TG Dvor objavlja prosta dela in naloge:

1. **dela in naloge v lakirnici**
   (10 delavk oz. delavcev za nedoločen čas)
2. **šoferja**
3. **2 lesna tehnika**

pod pogoji:
pod 1:
starost 18 let
končana osnovna šola
poskusno delo 45 dni
pod 2:
vozniški izpit C kategorije
končana osnovna šola
zaželena praksa
pod 3:
tehniška šola lesne smeri
zaželena praksa
Kandidati lahko oddajo vloge v 8 dneh po objavi v kadrovsko-socialni službi v Straži.

667/42-85

DOLENJSKI LIST

OGLAS V DOLENJSKEM LISTU — EKONOMSKI USPEH

Dolenjski list je najbolj razširjen pokrajinski časopis v Jugoslaviji. Pokriva devet občin in izhaja v 29.000 izvodih.

Vse informacije o oglasih dobite po telefonu na številko 24-006, osebno pa se lahko oglasite pri nas v torek, sredo, četrtek in petek od 7. do 14. ure, v ponedeljek pa od 7. do 16. ure. Oglasi za tekočo številko morajo biti oddani najkasneje v torek do 8. ure zjutraj. Naslov: Germova 3, Novo mesto.

24-006

Z LETALOM V SVET

NOVEMBER

EGIPT, 24. 11. do 2. 12.
TUNIS/OAZE, 29. 11. do 6. 12.
TUNIS/POČITNICE, 22. do 29. 11.
MADRID/ANDALUZIJA, 29. 11. do 6. 12.

DECEMBER

TUNIS/OAZE, 22. do 27. 12.
MADRID/ANDALUZIJA, 27. 12. 1985 do 3. 1. 1986

V času, ko mraz že močno trka na naša okna in se stiskamo ob toplih pečeh, vabi JAT, da z njim poletite v toplejše kraje, kamor se prav sedaj odpravljajo tudi ptice. Za teden ali dva odložiti zimski plašč, prepustiti premrlo telo južnemu soncu in uživati v bogastvu naravne in kulturne dediščine Egipta, Tunizije in Španije lahko predstavlja nepozaben zaključek leta. Tudi vsakdanje skrbi naj za nekaj časa spolzijo med tisočerimi peščenimi zrnci Sahare...

Ko človek stopi na egiptovska tla, k vznožju Keopsove piramide in se ozre proti vrhu, se mu nehote vsiljuje misel o majhnosti človeka in veličini človeštva. »Dežela faraonov«, kot radi pravimo Egiptu, je zakladnica spomenikov in svetišč, kjer človek postane bogatejši za nešteta spoznanja. Kairo, Luksor, Asuan in številni kraji v njihovi bližini, vabijo goste na nepozabna srečanja.

Današnja Tunizija stoji na temeljih nekdaj mogočne Kartagine. Khart Hadašt (po naše Novo mesto) pod vodstvom ustanoviteljice pogumne princeze Dido, Provintia Iulia Chartago pod Rimljani so zapustili največ današnjemu obiskovalcu za ogled. Pečat osvajalcev iz Bizanca, arabskih plemen in francoskih kolonizatorjev je zapustil neizbrisne spomine. Tunizijska riviera s središčem v Hammemetu pa daje udobje bolj ali manj zahtevnim obiskovalcem. Ogled krajev kot so Sidi bou Said, Kartagina, Kairouan, Nabeul, Sousse (pobraten z Ljubljano), glavno mesto Tunis z muzejem Bardo še dolgo ostanejo v spominu. Ko pa je človek že v Tuniziji, mu ne sme uiti ogled znamenitih tunizijskih oaz.

Kdo še ni slišal za flamenko, kastanjete, korido, španski temperamet, uročenost od glasbe? Pa ste to tudi že doživeli? Y viva España... Morda vam je prijatelj pokazal diapozitive s popotovanja po Španiji. Ob tem pa se je razlivala z gramofona Y viva España. Diapozitiv je ujel trenutek nekega življenja, glasba s plošče je vroča, vendar... Če hočete Španijo doživeti z vso dušo jo lahko doživite samo v Španiji.

Ko boste prebrali teh nekaj vrstic, odložite časnik za nekaj časa in premislite. Ko jih boste prebrali v drugo, ne bo težka pot do najbližjega potovalnega urada, kjer boste dobili podrobna pojasnila in uredili vse potrebno za pot. Jatove programe namreč prodajajo tudi pri Kompasu, Globtouru, Izletniku, Integralu, itd. itd, pa seveda pri Jatu v Ljubljani, na Miklošičevi 34, tel. 061/317-077.

ep-dl/js

ŽE 3000 LET ZAUPAMO OPEKI,

- *ker je gradbeno trdna,*
- *ker je naraven izolator,*
- *ker je iz zdravju neškodljivega materiala,*
- *ker je akumulator toplote,*
- *ker je estetska,*
- *ker je ....*

Proizvodni in trgovski program:

- *zidaki (navadni, fasadni)*
- *votlaki (8/1, 7/1)*
- *poroliti (8,12)*
- *dimne tuljave*
- *vinotekar,*
- *izoter*
- *teraset*
- *okenske police (dimenzije po želji kupcev)*
- *apno, cement, betonsko železo, armaturne mreže, MAP nosilci za strope, MAP polnila, modularni bloki (6/1, 5/1), silikatna opeka, dimniki, peski za malto, peski za beton, opečni vogalniki, izolacijski materiali, kulir plošče, robniki, materiali za izolacijske fasade, strešniki in drugo.*

OPEKARNA ZALOG
NOVO MESTO,
tel.: 21 – 403, 22 – 291

SEZONSKA UGODNOST!
V maloprodaji za lastni proizvodni program brezplačna kamionska dostava do 30 km

PIONIR

Splošno gradbeno podjetje Pionir Novo mesto vam nudi v nakup poslovni prostor, zgrajen v naselju na Cesti herojev v Novem mestu

- ***lokal je v izmeri 60 m²***
- ***prostor je primeren za poslovne prostore, servisno dejavnost, opravljanje obrti itd.***

Vse informacije dobite na naslov:
SGP PIONIR Novo mesto, TOZD TKI, Ljubljanska c. 3, tel. 23-686

Pokličite nas!

PIONIR

PRIJAVE IN INFORMACIJE EMONA GLOBTOUR:
— NOVO MESTO — Cesta komandanta Staneta 19, tel. 25-125
— LJUBLJANA: Trgovska hiša Maximarket, Trg revolucije 1, tel. 061/213-912, Gosposvetska 4, tel. 061/311-164, 313-230
Šmartinska 130, tel. 061/441-088
— CELJE: Čuprijska 1, tel. 063/23-139
— ZAGREB: Gajeva 40, tel. 041/446-316, 445-620
— IN OSTALE POOBLAŠČENE AGENCIJE

KRKA

KRKA, tovarna zdravil, n.sol.o. Novo mesto

Želite delati v uspešnem računskem centru?

Če to želite in ste diplomirani inženir elektrotehnike, matematike, organizacije dela — računalniške smeri ali ste diplomiran ekonomist, vas vabimo, da se nam pridružite in s svojim znanjem prispevate k našemu razvoju. Vse informacije dobite v naši kadrovski službi ali v službi za avtomatsko obdelavo podatkov, oziroma svoje ponudbe posredujte kadrovski službi.

668/42-85

Svet
Doma za učence Majde Šilc
Ulica Milke Šobar 24
68000 Novo mesto

razpisuje
licitacijo za prodajo

montažne betonske garaže MONO letnik 1983

Izklicna cena je 220.000,00 din.
Javna licitacija bo 24. 10. 1985 ob 12. uri pred domom.
Ogled je možen vsak dan od 6. — 14. ure.
Polog varščine znaša 10% od izklicne cene in ga je treba plačati pred licitacijo. V ceno ni vključen prometni davek, ki ga plača kupec. Kupec mora skleniti kupoprodajno pogodbo in plačati kupnino v 8 dneh po licitaciji, sicer mu varščina zapade.
Na licitaciji lahko sodelujejo vse pravne in civilne osebe.

671/42-85

Kovinarska, tovarna industrijske opreme in konstrukcij, Krško, n.sol.o.
TOZD Industrijska oprema Krško, n.sub.o.

objavlja
naslednja prosta dela in naloge:

1. **8 Ključavničarjev I., II. ali III.**
   Pogoji: kvalificiran ključavničar, 2 leti delovnih izkušenj za I., 1 leto delovnih izkušenj za II. in za III. pripravnik.
2. **2 avtomehanika I. ali II.**
   Pogoji: kvalificiran avtomehanik, 2 leti delovnih izkušenj za I. in 1 leto delovnih izkušenj za II.

Dela in naloge so za nedoločen čas in s trimesečnim poskusnim delom. Objava velja 8 dni po objavi. Prijavljene kandidate bomo o izbiri pisno obvestili v 30 dneh po izteku objavnega roka. Pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo na naslov: »KOVINARSKA«, Krško, Kadrovsko splošna služba. Prijav brez priloženih dokazil ne bomo upoštevali.

672/42-85

Doslej . Odslej • Barvita skandinavska zaščita lesa

član sistemske zaščite lesa Belinke **belton** **moj odnos do lesa** **belinka Ljubljana**

NOVOLES, lesni kombinat
n.sol.o. Novo mesto — Straža
Delavski svet
TOZD LIPA Kostanjevica

razpisuje dela in naloge

1. **vodje tehnološke priprave**
2. **vodje proizvodnje**
3. **vodje splošne službe**

pod naslednjimi pogoji:
Pod 1
— visoka šola lesne ali druge ustrezne smeri in najmanj 4 leta delovnih izkušenj.
Pod 2
— višja šola lesne smeri in najmanj 5 let delovnih izkušenj.
Pod 3
— višja šola pravne ali druge ustrezne smeri in najmanj 3 leta delovnih izkušenj.
Kandidati morajo izpolnjevati še naslednje pogoje:
— pod 1 in 2: poznavanje normativov in tehnoloških procesov
— če ne izpolnjujejo pogoja izobrazbe, morajo imeti z delom pridobljene delovne zmožnosti za opravljanje razpisanih del in nalog
— imeti morajo organizacijske in vodstvene sposobnosti.

666/42-85

Delavski svet
Zavoda za požarno varnost
Novo mesto, Cesta herojev 27

razpisuje
prosta dela in naloge

1. **vodje preventivne gasilsko-reševalne službe**
2. **2 gasilcev**
3. **snažilke**
4. **2 dimnikarjev**

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje:
Pod 1:
— končana VI. ali VII. stopnja strokovne izobrazbe (gasilski inženir, inženir varstva pred požarom) in
— 5 oz. 2 leti delovnih izkušenj v stroki
Pod 2:
— končana IV. stopnja strokovne izobrazbe (tehnični poklic) in šola za poklicnega gasilca
— nad 3 mesece delovne dobe ali 2 leti kot gasilec
Pod 3:
— končana osnovna šola in
— 1 mesec delovnih izkušenj
Pod 4:
— končan program III. ali IV. stopnje strokovne izobrazbe in
— 1 leto delovnih izkuženj.

Kandidati naj vloge z dokazili o izobrazbi pošljejo na naslov: Zavod za požarno varnost, Novo mesto, Cesta herojev 27 — za razpis. Rok prijave je 15 dni po razpisu. O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh.

670/42-85

Industrija otroške kontekcije
Jutranjka, n.sol.o. Sevnica

1. Delavski svet delovne organizacije Industrije otroške konfekcije
Jutranjka, n.sol.o., Sevnica

razpisuje
prosta dela in naloge

namestnika direktorja delovne organizacije
Industrije otroške konfekcije Jutranjka Sevnica
Kandidati za opravljanje navedenih del in nalog morajo izpolnjevati naslednje pogoje:
— da imajo visoko ali višjo izobrazbo ekonomske ali tekstilne smeri
— da imajo najmanj 3 leta uspešne prakse z dokazili na ustreznih delih in nalogah
— da aktivno obvladajo en svetovni jezik
— da so z dosedanjim delom dokazali, da obvladajo finančno-blagovno poslovanje
— da imajo pozitiven ustvarjalen odnos do graditve socialističnih samoupravnih odnosov.

2. Delavski svet delovne skupnosti skupnih služb Sevnica pri Industriji otroške konfekcije Jutranjka, n.sol.o. Sevnica

razpisuje
prosta dela in naloge

direktorja zunanjetrgovinskega sektorja

Kandidati za opravljanje navedenih del in nalog morajo izpolnjevati naslednje pogoje:
— da imajo visoko, višjo ali srednjo izobrazbo ekonomske ali komercialne smeri,
— da imajo najmanj 5 let uspešne prakse (z dokazili) v zunanjetrgovinski službi,
— da aktivno obvladajo en svetovni jezik,
— da imajo registracijo za opravljanje zunanjetrgovinskih poslov.
Osebni dohodek po pravilniku o osnovah in merilih razporejanja čistega dohodka, sredstev za osebne dohodke in skupno porabo.
Pismene ponudbe z dokazili z navedbo »Za razpisno komisijo« sprejema sektor za kadrovsko-splošne posle 15 dni po objavi. Kandidate bomo o izboru obvestili v 30 dneh po objavi.

669/42-8

VZGOJNOVARSTVENI ZAVOD KRŠKO,
KRŠKO, ŠOLSKA UL. 1 A
Komisija za medsebojna delovna razmerja

objavlja
prosta dela in naloge strokovnih delavcev:

1. **psihologa**
— **diplomirani psiholog**

2. **specialnega pedagoga**
— **končana višja šola ustrezne stroke**

Kandidati morajo imeti željo in voljo do dodatnega izobraževanja za delo s predšolskimi otroki.
Dela in naloge združujemo za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.
Kandidati naj pisne prijave s kratkim opisom dosedanjih del in nalog, življenjepisom in priloženimi dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov:
Vzgojnovarstveni zavod Krško, Šolska ul. 1 a, 68270 Krško.
O izbiri bomo kandidate obvestili v 15 dneh po izteku prijavnega roka.

675/42-85

»SOP« Krško, TOZD Oprema, CKŽ 141
Komisija za delovna razmerja TOZD Oprema

objavlja
prosta dela oz. naloge:

vodenje priprave dela — 1 delovno mesto

Pogoji: — višja ali visokošolska izobrazba strojne smeri
— delovne izkušnje pri podobnih opravilih (2 do 3 leta)
— znanje vsaj enega tujega jezika (angleščine ali nemščine)
— odslužen vojaški rok
— smisel za organizacijo dela.

Delo se združuje za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in 3-mesečnim poskusnim delom.
Stanovanja ni.
Prijave z opisom dosedanjega dela in navedbo pomembnih podatkov pričakujemo v 8 dneh po objavi oglasa.
O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po objavi oglasa.

Komisija za delovna razmerja delavskega sveta delovne skupnosti Zavarovalne skupnosti Triglav — Dolenjske območne skupnosti Novo mesto

objavlja
prosta dela in naloge:

1. **zavarovalnega zastopnika za zastop Črnomelj**
2. **zavarovalnega zastopnika za zastop Metlika**

Pogoji:
Pod 1 in pod 2.: uspešno končana poklicna šola
1 leto delovnih izkušenj

Delovno razmerje se sklepa za nedoločen čas, s polnim delovnim časom. Za objavljena dela in naloge je določeno dvomesečno poizkusno delo.
Kandidati naj ponudbe s kratkim lastnoročno napisanim življenjepisom in dokazili o uspešno končani šoli pošljejo v roku 8 dni na naslov: Zavarovalna skupnost Triglav — Dolenjska območna skupnost Novo mesto, Cesta herojev 1, Novo mesto.
Ponudb kandidatov, ki ne bodo priložili zahtevanih dokumentov, komisija ne bo obravnavala.
Sklep o izbiri bo kandidatom vročen v roku 30 dni po preteku roka za prijavo.

678/42-85

Gozdno gospodarstvo
Brežice
TOZD Gozdarstvo Mokronog

razpisuje

javno prodajo z ustno licitacijo,
ki bo dne 21. 10. 1985 ob 8. uri
v tozdu na Puščavi 8
Naprodaj bodo naslednja osnovna sredstva:

13 motornih žag, 1 traktor IMT s priključki, 2 kom. lope, 1 kombi 450 K in 1 Zastava 750.
Ogled je možen eno uro pred pričetkom licitacije.

673/42-85

Novoles — TOZD Lipa
Kostanjevica na Krki
objavlja

javno licitacijo
naslednjih osnovnih sredstev

Inv. št.	Naziv	vrednost	kosov	opomba
5673	dvižni voziček	5.000.-	1	
5185	elek. skobl.Holcher	10.000.-	1	
7609	elek. kr. žaga, ročna	15.000.-	1	
4537	elek. kr. žaga, ročna	15.000.-	1	
7854	elek. kr. žaga, ročna	15.000.-	1	
7862	elek. kr. žaga, ročna	15.000.-	1	
7871	elek. kr. žaga, ročna	15.000.-	1	
7889	elek. kr. žaga, ročna	15.000.-	1	
5959	elek. kr. žaga, ročna	15.000..	1	
5967	elek. kr. žaga, ročna	15.000.-	1	
6076	elek. kr. žaga, ročna	15.000.-	1	
6084	elek. kr. žaga, ročna	15.000.-	1	
4600	elek. kr. žaga, ročna	15.000.-	1	
5151	elek. kr. žaga, ročna	15.000.-	1	
3344	krožna žaga, lesena	30.000.-	1	
7455	motorna žaga ALPINA	40.000.-	1	
7846	skobeljni stroj, ročni	20.000.-	1	
7901	skobeljni stroj, ročni	20.000.-	1	
7919	skobeljni stroj, ročni	20.000.-	1	
5991	skobeljni stroj, ročni	20.000.-	1	
6009	skobeljni stroj, ročni	20.000.-	1	
6033	skobeljni stroj, ročni	20.000.-	1	
6041	skobeljni stroj, ročni	20.000.-	1	
6645	skobeljni stroj, ročni	20.000.-	1	
6653	skobeljni stroj, ročni	20.000.-	1	
7595	skobeljni stroj, ročni	20.000.-	1	
6980	el. roč. brusilka MHB 50	15.000.-	1	
7897	el. roč. brusilka	15.000.-	1	
7625	kompresor KOLIBRI	40.000.-	1	
7820	palete (cena za 1 kg)	100.-	1	
5500	palete (cena za 1 kg)			
7676	pištola za žeblje HILTI	2.000.-	1	
6491	podajalna naprava	70.000.-	1	
6751	podajalna naprava	70.000.-	1	
6467	stroj za dolž. spajanje	150.000.-	1	
4545	stroj za fran. nasadila	20.000.-	1	
4634	stroj za fran. nasadila	20.000.-	1	
7897	tračna brusilka	20.000.-	1	
3051	tračna brusilka, velika	100.000..	1	
5533	valjčni transporter (od 1 kg)	100.-	1	
7927	kombi 850 AP Zastava, letnik 1982	300.000.-	1	
7951	Renault 4 GTL, letnik 1982	300.000.-	1	
5843	gard. obešalnik	3.000.-	9	(po kosu)
3751	omara za orodje	200.-	32	(po kosu)
2976	stiskalnica za furnir	60.000.-	1	
4529	rezkalni stroj ročni	15.000.-	1	
6271	rezkalni stroj ročni	15.000.-	1	
2623	navadna miza	500.-	1	
3417	navadna miza	500.-	1	
3468	navadna miza	500.-	1	
4464	navadna miza	500.-	1	
80080	skob. stroj 77 HOBI	70.000.-	1	
6912	vent. za centrifug. sušilnico (kg)	100.-	1	
5576	klopi za jedilnico (kg)	100	3	
3239	dec. tehtnica	100.-	1	
4553	dec.tehtnica	100.-	1	
5428	čelilnik	150.000.-	1	
3620	skobeljne mize		6	(cena na licitaciji)

Javna licitacija bo 26. 10. 1985 ob 10. uri v TOZD LIPA, Kostanjevica na Krki. Ogled sredstev bo mogoč istega dne od 8. — 10. ure.
Na javni licitaciji lahko sodelujejo pravne in fizične osebe. Interesenti morajo vplačati kavcijo v višini 10% od začetne cene. Izlicitirani znesek mora kupec plačati v 10 dneh po licitaciji. Če kupec odstopi od nakupa, nima pravice do vračila varščine. Prodaja bo po načelu ogledano — kupljeno. Davčne obveznosti, ki niso vračunane v prodajno ceno, poravna kupec.

676/42-85

RADIJSKI LOV NA LISICO

NOVO MESTO — Radioklub Novo mesto je bil v sodelovanju z Zvezo organizacij za tehnično kulturo, Zvezo radioamaterjev Slovenije in Kmetijsko srednjo šolo organizator jesenskega republiškega prvenstva v radioamaterskem goniometriranju ali lovu na lisico (skrite oddajnike), ki je bilo minulo soboto na območju Trške gore. Tekmovanje je sodilo v okvir praznovanj občinskega praznika. Sodelovalo je 40 radioamaterjev iz devetih slovenskih klubov, udeležili pa so se ga tudi pionirji iz Križevcev na Hrvaškem. Pokal je osvojila ekipa Domžal, drugi so bili Vrhničani, tretji pa Radomeljčani.

NA IZLETU V BEOGRADU

26. septembra smo osmošolci odšli na končni izlet v Beograd, kjer smo bili gostje naših vrstnikov, Beograjčanov. Obiskali smo Oplenac, kjer je grobnica dinastije Karadžorđević, hišo cvetja, rezidenco tovariša Tita in njegovo lovsko zbirko. Ob večerih smo se sprehajali po Skadarliji. Našim vrstnikom bomo poskušali vrniti gostoljubnost, ko nas bodo obiskali v Brežicah.

IRENA ULČAR, 8.a
NOVINARSKI KROŽEK
OŠ BREŽICE

DAN PIONIRJEV V MIRNI PEČI

28. septembra smo imeli v OŠ Mirna peč pionirski dan. Ob 8. uri smo se zbrali v kulturnem domu, kjer smo imeli kulturni program. Nato smo na pionirski konferenci slišali programe dela krožkov v letošnjem šolskem letu. Po malici pa smo imeli jesenske športne igre.

HELENA ŠIŠKO, 8b
OŠ MIRNA PEČ

EKSKURZIJA V LJUBLJANO

V četrtek smo se učenci 8. razreda odpeljali na ekskurzijo v Ljubljano. Najprej smo si ogledali Muzej ljudske revolucije. Nato smo se odpravili na Gospodarsko razstavišče in si ogledali razstavo Narava-zdravje 85. Videli smo veliko zanimivih stvari.

JANJA HOČEVAR, 8.r
OŠ ŠKOCJAN

NAŠ KULTURNI DAN

3. oktobra smo imeli kulturni dan. Z avtobusom smo se odpeljali v Podsredo in nato peš v spominski park Trebča, kjer nas je že čakal vodič. Pripovedoval nam je o zanimivostih spominskega parka. Ogledali smo si muzej, kjer smo videli slike tovariša Tita in razne listine. Zelo prijetno je bilo srečanje s Titovo sorodnico Ano Kostanjšek. Pot smo nadaljevali proti Javorškovi domačiji, rojstnemu kraju Titove matere, kamor je tovariš Tito zelo rad zahajal. Odpravili smo se tudi na grad Podsreda. Ogledali smo si muzej in se seznanili z NOB na Kozjanskem.

MATEJA DRENOVEC, 5. r.
novinarski krožek, OŠ Koprivnica

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Četrtek, 17. oktobra — Ignac
Petek, 18. oktobra — Luka
Sobota, 19. oktobra — Etbin
Nedelja, 20. oktobra — Irena
Ponedeljek, 21. oktobra — Uršula
Torek, 22. oktobra — Zorislav
Sreda, 23. oktobra — Severin
Četrtek, 24. oktobra — Dan OZN

LUNINE MENE
20. oktobra ob 21.13 — prvi krajec

KINO

BREŽICE: 18. in 19. 10. ameriški film Bestar. 18. 10. grški film Mačji sindrom. 20. in 21. 10. ameriški film Vojne igre. 22. in 23. 10. francoski film Ciao, mali.

ČRNOMELJ: 17. 10. ameriški film Deset zapovedi — I. del. 18. 10. ameriški film Deset zapovedi — II. del. 20. 10. hongkonški film Super zmeda nore misije. 20. 10. danski film Seks v 100 lekcijah. 22. 10. ameriški film Partnerji.

KOSTANJEVICA: 19. 10. ameriški film Prvi ponedeljek v oktobru. 20. 10. ameriški film Superman II.

KRŠKO: 20. 10. ameriški film Psi vojne. 22. 10. ameriški film Nemirna meja. 23. 10. ameriški film Tarzan. 18. 10. ljubljansko mestno gledališče Pod Prešernovo glavo.

MIRNA PEČ: 18. 10. ameriški film Peklenski pregon.

NOVO MESTO — DOM JLA: Od 18. do 20. 10. ameriški film Lakota po krvi. Od 21. do 23. 10. ameriški film Zaklad izgubljenega letala.

SEVNIČA: 17. 10. angleški film Meč, ki prinaša smrt. 18. in 19. 10. ameriški film Hot-dog. 20. 10. ameriški film Gusarji avtoceste. 23. in 24. 10. japonski film Projekt umora.

NOVO MESTO — DOM KULTURE: 17. 10. ameriški film — filmsko gledališče Vaba. 18., 19. in 20. 10. jugoslovanski film Vojna za ogenj. 19. 10. jugoslovanski film Skrivnost starega podstrešja. 20. 10. hongkonški film Nepremagljivi junak. 21. in 22. 10. gledališče. 23. in 24. 10. ameriški film Deset zapovedi (I. in II. del). 24. 10. filmsko gledališče — italijanski film Ljudje proti.

mali oglasi

službo dobi

ZAPOSLIM KV ali PKV natakarico za strežbo v gostilni. Gostilna JAKŠE, Drska, Novo mesto.

DIMNIKARSKEGA POMOČNIKA ali priučenega delavca takoj zaposlim. Drago Hercigonja, Gubčeva 9, Krško, tel. (068) 72-358.

stanovanja

ŠTUDENTKA, nekadilka, išče sobo v Novem mestu. Naslov v upravi lista (5667/85).

NAJAMEM opremljeno, ogrevano garsonjero v trebanjsjki občini. Naslov v upravi lista (5668/85).

ODDAM dvosobno stanovanje s kabinetom v centru Novega mesta. Telefon (061) 314-308, od 18. do 20. ure (od ponedeljka dalje).

motorna vozila

PRODAM Jugo 45, letnik 84, tel.: 51-638.

PRODAM R 4 GTL, letnik december 1983. Tel. (068) 23-400.

PRODAM ZASTAVO 128, letnik 1984. Ogled možen pri Bizjaku, Železničarska 17, Črnomelj, od 16. do 18. ure.

POCENI PRODAM na novo registrirano zastavo 750, letnik 1979. Tel. 84-326.

PRODAM Vartburga, letnik 1977 registriran do 1986. Rifelj Milan, Ždinja vas 37.

FIAT 128 Rally, starejši letnik, in kamero Super 8 Cosina Zum 10 prodam. J. Sribar, Hudo brezje 1 a, Studenec pri Sevnici.

PRODAM ZASTAVO 101, letnik 1976. Rajko Fink, Suhor 9, Dol. Toplice.

UGODNO PRODAM ZASTAVO 101, letnik 1982. Zainteresirani se lahko informirajo vsak dan popoldan. Bračika, Rosalnice 13, Metlika.

PRODAM FORD ESCORD 1100, letnik 1972—73. Naslov v upravi lista (5669/85).

PRODAM ZASTAVO 750 LE, letnik 1981. Gorenc, Mali Slatnik 25.

Z 101, letnik 1974, prodam po delih. Smolič, Dol. Straža 100.

PRODAM moped t 12, registriran. Milke Šobar 9, Novo mesto, Šmihel.

SIMCO 1005, letnik 1977, registrirano do oktobra 1986, ohranjeno, prodam. Barbič, Mestne njive 6, Novo mesto, tel. 24-119.

PRODAM DIANO 6, letnik 1978, prva barva (rdeča), zamenjan pod in pragi. Tel. 24-862.

PRODAM ZAPOROŽCA, letnik 1981. Marjan Bratkovič, Vrh 26, Šentjernej.

R 12, letnik 1974, registriran do avgusta 1986, prodam. Tel. 20-451, popoldan.

PRODAM ŠKODO 110 R, letnik 1977. Kuplenik, Šmarješke Toplice 25.

PRODAM 850 po delih ali celega. Žibert Dušan, tel. 26-733. Informacije po 16. uri.

126 P, letnik 1979, 35000 km, prodam. Informacije v večernih urah na tel. 88-851.

R 16, neregistriran, prodam za 7 SM. Tel. 85-972.

PRODAM auto AUDI 100 LS in motor Tomos. Ucman, Smolenja vas 65, Novo mesto.

PRODAM BMW 316, letnik 1979, možna tudi zamenjava za manjši avto. Informacije po telefonu (068) 75-740.

JUGO 45, letnik 1982, prodam. Tone Kozoglav, Šentjošt 2, tel. 43-773.

R4 GTL letnik 84 prodam. Tel.: 22-644 dopoldne.

TOMOS 14 TL prodam. Tel. 21-575.

PRODAM R 18, letnik 1981, prevoženih 50000 km, ohranjen, za 1.000.000 din, in Zastavo 750, letnik 1978, prevoženih 50000 km, obnovljen in na novo registriran. Ogled v soboto in nedeljo. Jaklič, Gaberje 132, Brusnice.

ZASTAVO 750, letnik 1979, registrirano do marca, prodam. Anton Juršič, Jablance 6, Kostanjevica.

SPAČEK, letnik 1975, in IMV 2200 D furgon, tri osovine (brez motorja), prodam. Tomo Pirc, Rostoharjeva 12, Krško.

DOLENJSKI LIST

IZDAJA DIC, tozd Dolenjski list, Novo mesto.

USTANOVITELJICE LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET je družbeni organ upravljanja. Predsednik: Tone Jesenko.

UREDNIŠKI ODBOR: Drago Rustja (glavni urednik in vodja tozda), Marjan Legan (odgovorni urednik), Ria Bačer, Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik Priloge), Mirjam Bezek, Bojan Budja, Anton Jakše (vodja novinarskega servisa in EPS), Zdenka Lindič-Dragaš, Milan Markelj, Pavel Perc, Jože Primc, Jože Simčič, Jožica Teppey, Ivan Zoran in Alfred Železnik.

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 60 din. Letna naročnina 1.500 din. Za delovne in družbene organizacije 3.000 din, za tujino 15 ameriških dolarjev oz. 50 DM (ali ustrezna druga valuta v tej vrednosti) — Devizni račun 52100-620-970-257300-128-4405/9 (Ljubljanska banka — Temeljna dolenjska banka Novo mesto).

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu za komercialne oglase 900 din, za razpise, licitacije ipd. 1.200 din, 1 cm na prvi ali zadnji strani 1.800 din. Vsak mali oglas do 10 besed 500 din, vsaka nadaljnja beseda 50 din. Na podlagi mnenja sekretariata za informacije IS skupščine SRS (št. 421-1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje davek od prometa proizvodov.

TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK Novo mesto 52100-603-30624. Naslov: Dolenjski list 68001 Novo mesto, Germova 3, p.p. 33, telefon uredništva (068)23-606 in 24-200, telefon novinarskega servisa 23-610, telefon ekonomske propagande, malih oglasov in naročniškega oddelka 24-006. — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Časopisni stavek, prelom in filmi: DIC, tozd Grafika, Novo mesto — Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

kmetijski stroji

URSUS C 335, 2500 ur, prodam za 58 M. Glinšek, Podbočje 2.

TRAKTOR Paskvali (18 KM) prodam. Karel Janc, Gor. Vrhpolje 85, Šentjernej.

PRODAM novi trosilec za gnoj in dobro kravo. Franc Pelc, Lopata 13, 68362 Hinje.

KOSILNICO BCS 110, starejšo, dobro ohranjeno, prodam. Martin Pečaver, Nestoplja vas 1, 68333 Semič, ali od 8. do 15. ure po telefonu (068) 56-018.

PRODAM frezo s čelno koso MONDIAL (Goldoni) še pod garancijo. Brane Staniša, Dečja vas 4, Trebnje.

TRAKTOR s plugom TV 418, letnik 1980, prodam. Telefon (068) 40-182, 68232 Šentrupert.

TRAKTOR Ferrari (30 KM) prodam. Oberč, Vinji vrh 31.

TRAKTOR Zetor 5711 in Z 101, letnik 1979, prodam. Gorenje Kamence 21, Novo mesto.

TRAKTOR Ursus 35, malo rabljen, prodam. Martin Krašovec, Velike Brusnice 74.

UGODNO prodam traktor Ursus 355 C, 1500 delovnih ur. Prah, Brod 19, 68312 Podbočje.

TRAKTOR Ferguson 540 s koso, v dobrem stanju, prodam. Franc Kuselj, Kamenje 24, Šentrupert, tel. 40-174.

TRAKTOR TV 523, star eno leto, prodam. Franc Mirtič, Brezova reber 6, Dvor.

TRAKTOR Ferguson 35 prodam. Ogled vsak dan od 16. ure dalje. Franc Krašovec, Prapreče 15, Straža.

TRAKTOR Zetor (42 KM), letnik 1978, 1400 ur, dobro ohranjen, prodam. Jože Bradač, Selišče 4, Dol. Toplice.

PRODAM ali menjam traktor Štore 502 za starejši traktor ali avto. Pavlič, Kladje 1, Blanca.

TRAKTOR TV 523 in škropilnico 20 l, eno leto v uporabi, prodam. Informacije na telefon 21-176, popoldne 22-585.

prodam

PRODAM 1800 kom. nove opeke STREŠNIK, rjave barve. Tel. 25-162, popoldne.

PRODAM dve leti star hladilnik ter eno leto staro zamrzovalno skrinjo (210 l) in garderobno regalno omaro. Tel. 26-315, popoldne.

PRODAM težko kobilo in žrebe. Zvone Štublar, Lipovec 5, Semič.

POCENI prodam kombiniran štedilnik (2 plin, 4 elektrika) in barvni televizor Gorenje. Telefon 26-625.

PRODAM dobro ohranjeno otroško posteljo. Lahko vprašate na naslov Branka Maćešić, Levstikova 7, ali tel. 22-113 po 15. uri.

TERMOAKOMULACIJSKO PEČ prodam. Informacije na tel. 21-705, od 19. ure dalje.

PRODAM rabljen električni bojler 80 l. Vida Cezar, Pot na Gorjance 50, Novo mesto.

PRODAM kombiniran štedilnik (4 plin, dva elektrika). Informacije na tel. 25-006.

HLADILNIK Gorenje (1701, garancija) zaradi selitve prodam. Telefon 26-684.

KALIFORNIJSKE DEŽEVNIKE za proizvodnjo humusa — bogata legla, in cca 3 m³ humusa prodam. Cena po dogovoru. Telefon (066) 75-392.

PRODAM kueppersbusch in štedilnik (4 plin, dva elektrika s plinsko pečico) po zelo ugodni ceni. Tel. (068) 44-063.

PRODAM peč za centralno ogrevanje za 10.000 din. Pirkovič, Cegelnica 72, Novo mesto.

UGODNO prodam etažno centralno peč (23000 kalorij), novo. Jože Urajnar, Hudeje 8, Trebnje.

PRODAM 1500 betonskih kvadrov velikosti 30 cm in 550 velikosti 20 cm. Brane Staniša, Dečja vas 4, Trebnje.

PRODAM odlično ohranjeno žensko krzneno jakno (tjulenj) številka 38-40. Informacije na tel. (068) 24-832, po 16. uri.

KOBILO, staro 5 let, prodam. Martin Lokar, Dol. Karteljevo 21, tel. 23-042.

PRODAM 15 m³ bukovih drv. Gornji Kot 7, Dvor.

ŠTIRI DVODELNA OKNA z roletami in balkonska vrata z roletami prodam. Vse je novo. Franc Sašek, Gabrje 68, Brusnice.

PRODAM globok otroški voziček. Štupar, Mestne njive 12, Novo mesto.

PRODAM belo dolgo poročno obleko št. 38. Mirtek Mirjana, Sevno 2 a, Otočec.

PRODAM STEREO radiokasetofon, električno kitaro, Fuzz, kable, stojalo. Cankarjeva 14, Novo mesto.

PRODAM mlado rodovniško kravo. Franc Trbanc, Stara vas 14, Škocjan, tel. 85-262.

PRODAM dobro ohranjeno kamp prikolico nemške izdelave 2 x 4,5 m, primerno za stanovanje, za 50 SM. Janez Trupi, Stranje 2, 68283 Blanca.

PRODAM ostrodlako istrijanko z rodovnikom, odlično oceno. Bojanci 35, tel. (068) 55-389.

PRODAM dobro ohranjeno motorno žago 050 Stihl. K Roku 71, Novo mesto.

PRODAM živinsko prikolico. Stane Košmrlj, Potov vrh 10.

PRODAM KRAVO, drugič brejo v devetem mesecu. Luštek, Kuzarjev kal 4, Novo mesto.

PRODAM ali zamenjam za drva 350 kom. opeke BH4 ter 75 m gumi kabla 3 x 2,5. Tel. 25-311.

POCENI prodam leto star nizek hladilnik. Tel. 25-726 ali 26-646.

DNEVNO SOBO po elementih ugodno prodam. Tel. (068) 23-964.

PRODAM nov (16 col) traktorski gumi voz, dve novi zastekljeni okni 120 x 100 m in malo rabljen levi štedilnik na trda goriva. Anton Starič, Vinja vas 43, Novo mesto.

MALO RABLJENO motorno žago Partner R 440 prodam. Tel. 89-165.

POCENI PRODAM spalnico, preprogo, dve mizi, tri stole, stekleno vitrino in tri omarice za hodnik. Tel. 24-046.

PRODAM termoakumulacijsko peč. Slavko Novinc, Drganja sela 46, Straža.

PRODAM črno-beli TV sprejemnik Niš, avtoradio Blaupunkt, hladilnik z zamrzovalnikom Rade Končar, hladilnik Indezit (150 l), električno pečico, vse malo rabljeno. Pavla Bergant, Iglenik 8, Velika Loka.

TAKOJ zelo ugodno prodam sedežno garnituro (trosed, dvosed in fotelj) za dnevno sobo ter šest stolov z mizo za kuhinjo. Ogled in prodaja v petek in soboto od 15. do 19. ure. Prodaja takoj z gotovino. Bogdan Zupančič, Cesta herojev 56, Novo mesto.

PRODAM dobro ohranjeno samsko sobo, klubsko mizo, stoječo kopalno kad, hladilnik Zoppas in štedilnik Kuppersbusch. Ogled vsak dan, razen nedelje, od 15. do 17. ure. Knafelič, Resljeva 2, Novo mesto.

UGODNO prodam skoraj novo sedežno garnituro. Naslov v upravi lista (5672/85).

PRODAM avtogume Trayal 145 x 13. Jevšek, Mokronog 82, telefon dopoldan 44-321, interna 259.

PRODAM trajno žarečo peč, rabljeno eno sezono. Murn, Podgora 6, Straža.

PRODAM dva kavča in dva fotelja. Alija Gežo, Majde Šilc 20, tel. 21-477.

PRODAM dve visoko breji telici (friziko in sivko). Gorenc, Dobrava 7, Kostanjevica na Krki.

Za 30.000 din prodam zasteklena balkonska vrata — okno z roletami. Bojan Fink, Kristanova 30, tel. 26-367, popoldne.

PRODAM motorni žagi Stihl 041 in Družba 4 M (ruske izdelave). Krušič, Dol. Toplice 172.

UGODNO prodam skoraj nov ženski plašč številka 38, krem barve. Aškerčeva 2/24, 68270 Krško.

PRODAM štiristranski skobelni stroj, delovna širina 50 x 25, na več operacij. Informacije v soboto na tel. 88-370, Strojanšek.

PRODAM termoakumulacijsko peč (4 KW). Kraševec. Jelše 4, Otočec.

PRODAM belo Novolesovo dnevno sobo. Cena 17 M. Dana Kovač, Šegova 58, Novo mesto.

PRODAM fotoaparata Hanimex-poket in Polaroid. Telefon 44-609, popoldne.

kupim

KUPIM gradbeno parcelo v okolici Novega mesta ali v smeri proti Dolenjskim Toplicam. Naslov v upravi lista (5666/85) ali na tel. 21-095, interna 535, v dopoldanskem času, razen nedelje.

KUPIM parcelo (do 1000 m²), primerno za vinograd, ali staro zidanico. Telefon 22-862.

KUPIM vikend hišico v bližini Šmarjeških ali Dolenjskih Toplic. Možnost plačila v devizah. Interesenti naj se javijo na telefon 21-164.

KUPIM pianino ali klavir. Tel. 24-862.

KUPIM cisterno za kurilno olje (1500 litrov). Ponudbe popoldne na tel. 21-608.

razno

V TOREK, 14. oktobra, sem pred gimnazijo našla zlato zapestnico. Lastnica naj se zglasi v upravi lista (5670/85).

ODDAM psico zaradi pomanjkanja prostora. Drago Matkovič, Gorenje Straža 158/16.

DVAKRAT tedensko potrebujemo varstvo za trimesečno deklico. Informacije popoldne na telefon 43-817.

STARINSKO URO, stensko, namizno in žepno, tudi pokvarjeno, kupim. Telefon 61-084 ali pod »URA«.

LASTNIK izgubljenega mladega nemškega ovčarja naj se oglasi na tel. (068) 79-134 ali osebno pri družini Mozer v Brestanici.

SPREJMEM v varstvo dva otroka. Žibert Anica, Ragovo 12, tel. 25-492.

OBRTNIKI, vodim poslovne knjige. Telefon 22-288 od 7. do 13. ure.

posest

VINOGRAD v Smolenji vasi prodam. Ucman, Smolenja vas 65, Novo mesto.

HIŠO, v Šmarjeških Toplicah, zgrajeno do III. faze, prodam. Telefon 84-054, po 19. uri.

HIŠO v neposredni bližini Čateških Toplic, visokopritlično, z vrtom in sadovnjakom, skupaj 560 m², prodam. Informacije na telefon (061) 447-200, vsak delavnik od 11. do 13. ure.

PRODAM hišo in zemljišče na Ljubnu, Uršna sela 26, pri cerkvi Sv. Vida. Milan Ravbar, Krško, tel. 71-964.

OBDELOVALNO zemljišče prodam. Informacije: Šantelj, Kostanjevica.

V SEMIČU prodam komunalno urejeno parcelo, primerno za gradnjo stanovanjske hiše ali vikenda. Naslov v upravi lista (5671/85).

V NAJEM oddam hišo — Lukovec pri Sevnici, primerno za gostinsko obrt. Informacije na tel. (068) 75-599.

PARCELO z lokacijskim dovoljenjem na Selih pri Šmarjeških Toplicah prodam. Elektrika, vodovod, telefon v neposredni bližini. Informacije na tel. 84-906.

preklici

MARIJA UCMAN, Vavta vas 15, Straža, prepovedujem sekanje, grabljenje listja po moji parceli v Vel. Podljubnu. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

DUŠAN ŽUŽEK, Bratovževa ploščad 38, Ljubljana — Bežigrad, prepovedujem Francu KRAMŽERJU v Gorenji vasi pašo kokoši po moji parceli št. 1560, k. o. Brezovica v Gorenji vasi. Če ne bo tega upošteval, ali razumel, bom moral sodno ukrepati.

FRANC TURK, Ratež 24, Brusnice, prepovedujem Francu in Jožefi Mihalič, Ratež 32, vožnjo po parceli št. 3193/2. Če tega ne bosta upoštevala, ju bom sodno preganjal.

FRANC KUMP, Uršna sela 42, prepovedujem JOŽEFI POVŠE, Uršna sela 50 a, sekanje lesa in obdelavo zemlje do nadaljnje odreditve. Če prepovedi ne bo upoštevala, jo bom sodno preganjal.

ZOFIJA BUKOVEC iz Dolnjega Kota št. 2 preklicujem vse neresnične vesti, ki sem jih širila v decembru 1984 o Mari Kukovec iz Ljubljane.

obvestila

SNEGOBRANE za opečno in salonitno kritino izdelujemo, po potrebi tudi montiramo. Potrebe sporočite obrtni delavnici Dane MIŽIGOJ, 68270 Krško, poštni predal 26.

ELEKTROSERVIS — popravila gospodinjskih strojev in elektromotorjev na terenu, z originalnimi nadomestnimi deli. Priporoča se Djuro Banjac, Marjana Kozine 27, Novo mesto, tel. 25-393 in 22-828.

ČEVLJARSKI DELAVNICI »Onkis« s sedežem na Bledu sta potrebni dve dekleti za delovno razmerje za nedoločen čas. Nastop dela takoj. Kvalifikacija ni potrebna, temveč spretnost. Delo je serijsko. Hrana in stanovanje preskrbljena. Informacije po telefonu (064) 78—249 vsak dan po 17. uri.

KEMIČNA ČISTILNICA »AS«, Partizanska ul. 7, Novo mesto, obvešča cenjene stranke, da s 15. 10. 1985 nudi 10% popust pri sezonskem čiščenju oblačil. Se priporočamo!

čestitke

Frančiški Dragan iz Obrha pri Šmarjeških Toplicah, Marjanu Draganu iz Družinske vasi ter Metki Dragan, ki živi v Nemčiji želijo vse najboljše za rojstne dneve, predvsem pa zdravja — domači

Obrtna zadruga Metlika
68330 Metlika
Partizanski trg 5

Komisija za delovna razmerja

razpisuje
dela in naloge:

1. komercialista I
(vodja) v enoti za avtoprevozništvo in gradbeno mehanizacijo v Metliki

Pogoji: VSI ali SŠI prometne ali druge ustrezne smeri in 3 leta delovnih izkušenj

2. komercialist I
(vodja) v enoti proizvodna in storitvena obrt v Metliki

Pogoji: VSI tehnične smeri in 3 leta delovnih izkušenj

3. vodja gradbene operative v Metliki
Pogoji: VŠI gradbene smeri in 5 let delovnih izkušenj z opravljenim strokovnim izpitom

Vsa dela so za nedoločen čas, poskusno delo od 1. do 3. je tri mesece. Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in dosedanjih zaposlitvah sprejema OBRTNA ZADRUGA METLIKA, 68330 Metlika, Partizanski trg 5, v 15 dneh od dneva objave razpisa.
O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po opravljeni izbiri.

681/42-85

OSMRTNICA

Pretreseni sporočamo, da je nenadoma umrla naša dolgoletna sodelavka

ANA RIBIČ

upokojenka
iz Mrtovca 11, Boštanj

Od vestne in uspešne sodelavke smo se poslovili v nedeljo, 13. 10. 1985, na pokopališču v Boštanju. Ohranili jo bomo v najlepšem spominu.

Delavci Industrije otroške konfekcije »Jutranjka« Sevnica — TOZD »Radna« Sevnica

Že leto dni v grobu spiš,
a v naših srcih še živiš,
naša solza grob ti bo rosila,
dokler nas ne bo združila.

V SPOMIN

20. oktobra bo minilo žalostno leto, odkar nas je za vedno zapustila naša draga mama, tašča, omika in prababica

MARIJA VIDMAR

oma

Žužemberk 26

Hvala vsem, ki se je spominjate!

Žalujoči: hčerke Mojca, Julči, Stazi, sinova Vlado in Tonček z družinami, vnuki in pravnuki

ZAHVALA

V 82. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga mama, stara mama, babica in prababica

JOŽEFA ŽNIDARŠIČ

rojena JAKŠE

iz Orehovice 37

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki ste nam kakorkoli pomagali, izrekli sožalje, darovali cvetje, vence in v velikem številu spremili pokojno k večnemu počitku. Posebna zahvala družinama Zagorc, Jakše, ZB govorniku in gospodu kaplanu za opravljeni obred.

Žalujoči: mož Nace, hčerka Marija z družino, vnuki in pravnukinje ter ostali sorodniki

---

Za nas, ki smo te ljubili,
nisi umrl.
Občutil si nasilje, krutost
in surovost ljudi.

V SPOMIN

10. oktobra je minilo leto globoke žalosti in bolečin, odkar nas je v 21. letu zapustil naš ljubljeni sin, brat in bratranec

JOŽKO BRUDAR

K Roku 90, Novo mesto

Odšel si tisto jasno, a zate najbolj temno oktobrsko noč, ko tvoje pravično, dobro in mehko srce ni moglo preboleti boleče krivice. Nam, ki smo ostali za teboj, si zapustil globoko rano, ki se ne bo nikoli zacelila. Naša srca so polna žalosti in bolečine in spomin nate je vedno z nami.

Vedno žalujoči: očka, mamica, brat Boštjan in vsi, ki so te imeli radi

---

V naših srcih je bolečina,
v našem domu je praznina,
odkar si nas draga mama zapustila.

ZAHVALA

V 83. letu nas je tiho zapustila naša dobra mama, stara mama in prababica

MARIJA JUDEŽ

iz Vel. Orehka 17

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam stali ob strani, darovali cvetje, se poklonili njenemu spominu in jo spremili na zadnji poti. Hvala kolektivoma Dolenjka in SGP Pionir Novo mesto, sosedom, prijateljem in znancem ter dekanu za opravljeni obred.

Vsi njeni

Vel. Orehek, dne 30. septembra 1985

ZAHVALA

V 80. letu starosti nas je za vedno zapustila draga mama in stara mama

MARIJA KREMESEC

roj. SLANC

Rosalnice 42

Zahvaljujemo se sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje in podarjeno cvetje. Prav tako se zahvaljujemo podjetju Medeks Ljubljana, sosedama Anici Muc in Mariji Rešek ter Vraničarjevim iz Metlike. Posebna zahvala osebju novomeške bolnice in dr. Starcu. Hvala gospodu župniku in cerkvenim pevkam iz Metlike ter vsem, ki ste pokojno spremili na zadnji poti.

Žalujoči: snaha z družino, sin Tone z družino, hčerka Olga z družino ter brata Jože in Tone z družinama

---

Nenadoma si odšel od nas,
zapustil dom in družino,
brez slovesa odšel v tihi dom,
v srcih naših pustil bolečino.

ZAHVALA

V 50. letu starosti se je končala težka življenjska pot našega dragega moža, očeta in starega očeta

JANEZA SLUGA

iz Vrhpeči

Zahvaljujemo se sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti, mu podarili cvetje in nam izrekli sožalje. Iskrena hvala ŽTO TOZD za promet, TOZD za vleko vlakov, IMV Novo mesto, ZRVS Mirna peč, sovaščanom, posebno Antonu Berku ter Antonu Makšetu, ter duhovniku za opravljeni obred.

Žalujoči: žena Marija, sinova Janez in Drago z družinama ter ostalo sorodstvo

---

ZAHVALA

Ob boleči izgubi ljubega moža, očeta in starega očeta

JANEZA LAMOVŠKA

z Vel. Cirnika 6

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom in prijateljem, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali, darovali cvetje in spremili pokojnega na zadnjo pot. Posebna zahvala osebju pljučnega oddelka bolnišnice novo mesto, dr. P. Kapšu, župniku za lepo opravljeni obred, pevcem in GD Vel. Cirnik.

Žalujoči: žena Rezi in otroci Slavica, Jožica, Anica, Ivica, Lenčka, Tone in Cvetka z družinami

---

ZAHVALA

V 20. letu starosti nas je tragično zapustil naš ljubi sin, brat in svak

ZVONIMIR SLIVŠEK

iz Zdol 36

Zahvaljujemo se sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki ste se v tako velikem številu poslovili od njega, mu darovali cvetje in nam ustno ali pisno izrazili sožalje. Prisrčna hvala govorniku za poslovilne besede, pevcem in gospodu župniku za opravljeni obred.

Žalujoči: mama, ate, sestra Aleksandra, brat Jože z Andrejo, stari ate in ostalo sorodstvo

---

ZAHVALA

V 59. letu starosti nas je nenadoma zapustila naša dobra mama in babica

MARIJA MAVSAR

iz Iglenika 6

Zahvaljujemo se sorodnikom, znancem ter kolektivoma IMV in SŠGT za podarjeno cvetje in vence in izrečeno sožalje, župniku za opravljeni obred in vsem, ki ste pokojno spremili na zadnjo pot.

Žalujoči: hčerke Marija, Slavka in Francka z družinami ter hčerka Verica z možem

---

ZAHVALA

V 81. letu nas je zapustila naša draga mama, stara mama in teta

URŠULA RADOVAN

iz Grčevja pri Otočcu

Prisrčno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in sosedom iz Otočca, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje ter darovali vence, cvetje in denarno pomoč. Posebna zahvala velja tudi DO Labod in Krka — TOZD Kozmetika, ZZB Otočec, govornikoma ZZB KS Otočec za poslovilne besede ter pevcem in župniku za poslovilni obred.

Vsi njeni

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame

EVE KRAMPERŠEK

Jablanica pri Boštanju

Iz prisrčno zahvaljujemo vsem, ki ste nam izrekli sožalje, pokojni darovali cvetje in jo spremili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo sosedom, znancem, sorodnikom, Motiv Jutranjke, papirnici Radeče in župniku za opravljeni obred.

Žalujoči: Vera, Marica, Mirko, Vinko z družinami

V SPOMIN

20. oktobra je minilo leto dni, odkar nas je zapustil dragi mož in oče

FRANC KOŽELJ

z Loke 1 pri Šentjerneju

Prisrčna hvala vsem, ki se ga spominjate in prižigate sveče na njegovem grobu.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Ob smrti dragega moža in očeta, brata in strica

JANEZA GREGORIČA

iz Zemlja

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani in nam pomagali ter pokojnemu darovali cvetje in vence, nam pa izrekli sožalje. Posebno se zahvaljujemo osebju Zdravstvenega doma Metlika za nesebično pomoč, kolektivoma Novoteks in Beti iz Metlike, IGD Beti Metlika, DO Varnost Novo mesto, ZB Podzemelj, OO ZSMS Podzemelj, DU Gradac, govorniku za poslovilne besede, pevkam in gospodu župniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Ob izgubi moje mame

TATJANE LOZAR

se zahvaljujem osebju Zdravstvenega doma Črnomelj, Domu počitka Metlika, livarni Belt, bolnišnici Novo mesto, družini Kobuta ter duhovniku za opravljeni obred.

Žalujoči: sin Boris z Jelko ter Boris in Nataša

ZAHVALA

Nepričakovano nas je zapustil

ANTON VRTAČNIK —ANTE

iz Novega mesta

Najlepše se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in prijateljem za toplo sočustvovanje in nesebično pomoč. Posebno zahvalo izrekamo osebju nevrološkega oddelka novomeške bolnišnice in duhovniku za opravljeni obred.

Žalujoči: vsi njegovi

Že leto dni bo zdaj minilo,
odkar življenje je ugasnilo,
pri meni veselja nič več ni,
ker tebe od nikoder ni.

V SPOMIN

19. oktobra bo minilo žalostno leto, odkar nas je zapustil ljubi mož, brat, stric in svak

FRANC FABINC

iz Globokega

Čas ni zacelil rane, čas ni ozdravil bolečine, dragi Franc, v naših mislih si še vedno z nami. Hvala vsem, ki ga imate v lepem spominu in mu prižigate svečke.

Žalujoča žena in ostali

Portret tega tedna

FILIP ROBAR

Ob koncu minulega tedna je novica dneva filmski javnosti pri nas sporočila, da je veliko nagrado na mednarodnem festivalu debitantskega filma v nemškem Mannheimu, enem najuglednejših tovrstnih festivalov v Evropi, dobil film »Ovni in mamuti« slovenskega režiserja Filipa Robarja iz Novega mesta. S tem Robar ni samo potrdil uspeha, ki ga je poleti z istim filmom dosegel na puljskem, domačem festivalu, ampak tudi bleščeče okronal svoje vztrajanje pri tako imenovani novomeški filmski alternativi, iz katere je pred tem izšel njegov celovečerni dokumentarec o Romih »Pamet v roke, ko boš v drugo ustvarjal svet,« prva stvaritev, ki mu je prinesla širše priznanje in pomembne nagrade.

Pot do uveljavitve Robarja kot filmskega ustvarjalca ni bila tako lahka, nenaporna, kot bi kdo lahko razbral iz povedanega. Režiser sam najbolje ve, kaj se je dogajalo z njegovimi prvimi projekti, ko z njimi nikakor ni mogel prodreti, ker jih je hotel uresničiti na nov, svež način. Niso ga poskušali niti razumeti, kaj šele, da bi mu odprli blagajno in rekli: »Delaj!« Kar se je vrnil iz Amerike, kjer se je šolal na svoje stroške, je pet let čakal, da je sploh dobil kakšno delo. Tako povsem zavrnjenega, onemogočenega in celo eksistenčno ogroženega se tako kot takrat ni počutil nikoli več. »Kot pobornik novega vala v slovenskem filmu sem trn v peti naši sklerotični, malomeščanski filmski generaciji,« je potožil prijatelju.

Led okoli njega pa se je vendarle začel tajati in kolobar, ki ga je obdajal, je postal iz dneva v dan tanjši, dokler ni popolnoma izginil. To je pomenilo, da bo Robar lahko naredil kaj več kot tu in tam kakšen nekajminutnik. Prelomnica je prišla šele ob koncu sedemdesetih let, ko je dobil v delo film »Jonov let«. Zatem je na male ekrane poslal »Sence bližnjih prednikov«.

Robar je resda v prvi vrsti zapriseženi filmski delavec, vendar aktivno posega tudi na druga področja kulture in ustvarjalnosti. Ko se je ponovno in najbrž dokončno ustavil v svojem rodnem Novem mestu, se je odločil, da bo njegovo navzočnost v »dolenjski metropoli« čutiti na mnogih področjih. Predvsem ga je motilo, da je to mesto tako slabo dojemljivo za novosti. Na njegovo pobudo so uvedli filmsko gledališče, izvedli kulturni maraton ob slovenskem kulturnem prazniku, literarni klub pa je začel obelodanjati pesniške liste in na njih tudi Robarjeve verze. Filip Robar je namreč po notranjem klicu tudi pesnik. Včasih je veliko objavljal, zdaj pa, kot je videti, bolj poredko zajaše svojega Pegaza. Pri vsem mu gre bolj za to, da omogoči nastop drugim literarnim snovalcem.

Priznanje človeka osrči, da z ustvarjalnimi krili naredi večje zamahe. A ga tudi obvezuje. Robar to prav dobro ve. Javnost pričakuje, da bo na njegovem filmskem traku zapisanega še več takega, kar človeka zadene v živo, ga izzove, da na glas pove: »Odlično!« ali »Deplasirano!« Resnica vselej dregne v občutljivost in Robar tako resnico zna poiskati. Ali pa bo še trdnejša zavezanost filmu Robarju tudi omogočala, da se bo ukvarjal še s čim drugim? Kdor Fiča, kot mu pravimo, pozna, bo temu pritrdil. Saj si, denimo, novomeške kulture skoroda ni moč več zamišljati brez njegove navzočnosti.

I. ZORAN

Onkologi navdušeni nad Ribnico

Tretji dobrodelni koncert v korist Onkološkega inštituta iz Ljubljane zelo dobro uspel — Tuji gostje so bili navdušeni nad ravnijo zdravstva

RIBNICA — Odlično izvedeni tretji koncert v korist Onkološkega inštituta iz Ljubljane, ki je bil 9. oktobra v Ribnici, ni ogrel samo Ribničanov, ki so do konca napolnili dvorano doma JLA, ampak tudi goste, onkologe, ki so sodelovali na onkološkem simpoziju v Ljubljani. Tako lahko rečemo, da Riko in Inles nista prispevala samo za Onkološki inštitut, ampak sta pripravila za Ribničane prijeten kulturni dogodek.

ZDRAVNIKI SO BILI NAVDUŠENI — Med obiskom zdravnikov onkologov, udeležencev drugega tečaja za kemoterapijo raka v Ljubljani, ki se je končal 12. oktobra, je bilo nekaj časa tudi za obisk ribniškega zdravstvenega doma. Gostje so bili navdušeni nad urejenostjo te zdravstvene ustanove in nad organiziranostjo zdravstvene službe. (Foto: J. Simčič)

Sicer pa so Ribničani za svoje goste onkologe, ki so prišli iz 11 držav, pripravili zanimiv program. Poseben Rikov avtobus, ki je vozil zdravnike, se je najprej ustavil pod partizansko bolnišnico Ogenjco. Po ogledu te znamenite bolnišnice so gostje nadaljevali pot proti Novi Štifti, kjer so si ogledali tamkajšnjo cerkev iz 17 stol. in poslušali petje Kvarteta Inles. V Ribnici so obiskali tudi zdravstveni dom, kjer je goste pozdravil predsednik ribniške občinske skupščine Stanko Rus, direktor zdravstvenega doma pa jih je seznanil z organizacijo zdravstvene službe. Finale obiska specialistov za rakasta obolenja pa je bil zvečer v domu JLA, kjer so pevci Helena Blagne, Marjana Deržaj, Nace Junkar, ki je bil tudi scenarist prireditve, in Lado Leskovar ob spremljavi Bertija Rodoška ter pomoči igralk Mile Kačičeve in Polone Vetrih dodobra ogreli dlani Ribničanov in gostov. Da je bila prireditev na resnično visoki ravni, sta poskrbela napovedovalca Monika Glavič in Janez Dolinar, medtem ko je dlani poslušalcev do kraja ogrel ansambel Vita Muženiča.

Kaj vodi delovni organizaciji Riko, ki je koncert organiziral že tretjič, in Inles, ki pri tem sodeluje, da organizirata take prireditve? V Riku pravijo, da že 10 let niso kupili nobene novoletne čestitke. Ves denar za te in take namene so podarili Onkološkemu inštitutu v Ljubljani. Poleg tega so že večkrat doslej prispevali denar ne samo za zdravstvo, ki je v ribniški občini prav zgledno organizirano, ampak tudi za otroško varstvo in še za kaj. Podobno ravnajo v Inlesu. In vse to je veliko bolj pomembno kakor pa tistih nekaj tisočakov-vstopnine, ki so jo dobili za koncert. Zavest namreč in spoznanje, da je treba takim ustanovam pomagati, se širita med Ribničani, izpričali pa so ju tudi z udeležbo na koncertu.

J. ŠIMČIČ

Nova intervencijska hiša

»Strešnik« je na Dobruški gmajni postavil novost: montažno stanovanjsko hišo — Za romska naselja?

DOBRUŠKA VAS — Lično in udobno intervencijsko družinsko hišo so kot razstavni model postavili v romsko naselje na Dobruški gmajni. Romi in službe, ki se bavijo z njimi, bodo ugotavljale, če je primerna za širšo uporabo, tovarna Strešnik pa čaka na praktični »atest« za eno svojih novih zamisli.

ZA ROME KOT AMERIKA — Strešnikova intervencijska hiša na Dobruški gmajni je deležna občudovanja vseh romskih družin, ki se okrog nje stiskajo v šotorih in zasilnih bivališčih. (Foto: R. Bačer)

Prejšnji teden so zunaj in znotraj lepo urejeno stanovanjsko hišico z večjo kuhinjo, sobo, kabinetom, kopalnico in večjim predprostorom ter znatno teraso z nadstreškom predali v uporabo. Hišica s 54 m² bivalne površine sicer še nima stanovalca, določen pa bo te dni iz vrst zaposlenih Romov.

Strešnikova intervencijska hiša dobiva precej ogledovalcev. Delegacije občin, kjer imajo opravka z Romi, se bodo zvrstile, ker primerna bivališča za ta del občanov povsod iščejo. Kajpada gre za solidna bivališča in čim nižjo ceno, to pa je tovarna Strešnik ponudila. Prvi primerek intervencijske hiše je tovarno veljal (lastna cena) 2,8 milijona dinarjev; povsem podobno hišico pa so za potrebe lastnega sindikata postavili na Gačah. Tržna cena še ni določena, verjetno pa se bo ob koncu leta vrtela okrog 4 milijonov dinarjev.

Vsekakor gre za razmeroma cenen objekt, ki pa je lahko zaradi prijetne zunanjosti okolju v ponos. Bodo take hišice dobili Romi v novem naselju Žabjek, v črnomaljski Kanižarici, v Kočevju in še kje?

R. BAČER

PO POTEH XV. DIVIZIJE

NOVO MESTO — 13. oktobra je občinska konferenca ZRVS organizirala tekmovanje »Po poteh XV. divizije«. Ekipe so se pomerile v orientacijskem pohodu, streljanju z zračno in malokalibrsko puško ter metanju bombe. Zmagovalci so prejeli prehodni pokal ter spominsko plaketo XV. divizije. Pri ekipah ZRVS je zmagala Birčna vas, 2. je bila Drska I., 3. Uršna sela, 4. Drska II. in 5. Otočec.

Mladinske ekipe pa so se razvrstile takole: 1. VP 1394, 2. Rumanja vas, 3. Bučna vas, 4. Stranska vas, 5. OŠ XII. SNOUB. Na cilju na Kuzarjevem kalu so domačini ter KS Prečna pripravili kulturni program, pot XV. divizije pa je orisal Ivan Somrak.

S. P.

Velika zmaga darežljivosti

V ponedeljek, 14. oktobra, je bilo na žiro računu za nakup inkubatorja in ultrazvoka za zgodnje odkrivanje bolezni dojk natančno 3,890.572 dinarjev, kar pomeni, da je akcija sveta žensk pri novomeški SZDL in Dolenjskega lista uspešno končana, saj so posamezniki in dolenjsko združeno delo v izjemno kratkem času prispevali celo nekaj več kot načrtovanih 3,7 milijona dinarjev. Morebitna nadaljnja darila naj bi se, tak je sklep organizatorjev akcije, zbirala na računu za nakup dragih medicinskih instrumentov. Račun se glasi: 52100—678—80144 občinski odbor RK Novo mesto »Za drage medicinske instrumente«. Darovalce, bralce našega tednika in vse ostale bomo še naprej obveščali tudi z realizacijo človekoljubne akcije, torej z nakupom in namestitvijo dragocenih aparatov. Ob koncu akcije sporočamo tudi novico, da se je Jožefa Oblak iz Duisburga izkazala tretjič, darovala je še 1000 DM, skupaj torej 3500 DM, kar je desetina vsega zbranega denarja. Res izjemna pozornost in razumevanje!

● Darovali so še: OO ZSMS Labod, tozd Commerce in DSSS 20.000; Tončka Bavdek, Duplica pri Kamniku, 10.000; Mimi Andrejaš, Duplica pri Kamniku, 10.000; Janez Hrovat, Uršna sela, 10.000; Alojz Hrovat, Volčji potok, 10.000; Vida Burnik, Mengeš, 10.000; Jože Fekonja, Ljubljana, 10.000; Vida Kaličnik, Sevnica, 1.000; Mile Magovec, Šentjernej, 3.000; Marjeta Mišmaš, Dolenja Straža, 1.000; družine Bobnar, Dimič in Fink iz Novega mesta namesto venca na grob Leopolda Seleta 4.500; Starka in Ljubo Matore, Sevnica, 5.000; delavke šivalnice I TOB, Novo mesto, 4.450; žene in dekleta iz Pristave, Leskovec pri Krškem, 23.000; Zveza borcev Hrast pri Suhorju 3.000; Marija Ajdič, Novo mesto, namesto zahvale ob smrti Pavla Ajdiča, 10.000; OOS tozd Livarna Belt, Črnomelj, 10.000; OOS Dolenjski veterinarski zavod 20.000; Silva Bevc, Mirna peč, 2.500; delavci doma upokojencev in oskrbovancev iz Sevnice 2.600; družina Rjavec iz Dol. Toplic namesto venca na grob Tonija Počrvine 3.000 in OO ZSMS in DSSS Novoles, Novo mesto, 4.300 din.

DOBRI REZULTATI

Ekipa občinskega štaba TO Črnomlja že vrsto let tekmuje v odprtem strelskem prvenstvu Ljubljanskega armadnega območja. Letošnjem, 16. prvenstvu v Ljubljani so se strelci iz Črnomlja dobro odrezali, saj so bili v ekipni konkurenci deseti med 147 ekipami. Deseti so bili tudi v streljanju z avtomatsko puško, s pištolo pa šesti. Najboljši v ekipi je bil Branko Kobetič, ki je v streljanju s pištolo na posameznikih zasedel peto mesto.

J. P.

Izjemen uspeh naših oračev

Marinka Ruprečič je dosegla prvo mesto na državnem prvenstvu traktoristov v mladinski konkurenci — Tudi drugi v zmagovalni ekipi Slovenije

NOVO MESTO — Na državnem prvenstvu traktoristov, ki je bilo ob koncu septembra v Vitanovcu pri Kraljevu, so se v oranju, teoriji in spretnostni vožnji pomerili najboljši jugoslovanski traktoristi. V dvanajstčlanski slovenski ekipi je bilo kar šest Dolenjcev: v ekipi mladink Marinka Ruprečič in Anica Žnidaršič, v ekipi za oranje na težkih traktorjih Slavko Burger, v ekipi za oranje z dvobrazdnim plugom Janez Miklič in v ekipi mladih zadružnikov Franc Pust in Franci Medle. Slovenska ekipa je dosegla na tekmovanju prvo mesto, Dolenjci pa so dobili novo državno prvakinjo, Marinko Ruprečič. Lepo so se v svojih disciplinah uvrstili tudi Franci Medle, ki je bil tretji, Franc Pust, ki je bil četrti, in Janez Miklič, ki je bil peti.

Dvaindvajsetletna nova državna prvakinja Marinka Ruprečič je poročena v Dolenjem Maharovcu, sicer pa je doma z Medletove kmetije na Selih pri Ratežu in je od mladih let navajena dela s kmetijsko mehanizacijo. Svoje znanje je izpopolnjevala na kmetijski srednji šoli na Grmu, kjer je leta 1983 postala kmetijski tehnik. Pod mentorstvom Janeza Poklača tekmuje že od leta 1981, enkrat pa se je uvrstila tudi v slovensko ekipo za zvezno tekmovanje. Marinka je že dve leti zaposlena pri Kmetijski zadrugi Novo mesto, v Dolenjem Maharovcu, kjer z možem gradita hišo, pa ima tudi enoletnega sina. In kako gre to skupaj s traktorskim tekmovanjem? »Res, da sem zadnje čase bolj malo na traktorju, vendar imajo zame v službi — delam pri zadružni hranilno-kreditni službi — veliko razumevanja. Za priprave in tekmovanja sem dobila izreden dopust, delo s traktorjem in tekmovanje z njim pa me tako veseli, da se bom s tem še nekaj časa ukvarjala,« pravi Marinka, ki že resno razmišlja o prihodnjem zveznem tekmovanju. Na tem bodo Dolenjci obračali domače brazde, saj bo v Šentjerneju.

T. J.

Marinka Ruprečič

PIONIRJI DOPISNIKI V SLOVENSKIH KONJICAH

SLOVENSKE KONJICE — V tem štajerskem mestu se bo danes popoldne začelo 17. srečanje pionirjev dopisnikov iz vseh koncev Slovenije. Tudi tokrat so zanje pripravili bogat delovni, poučni in razvedrilni program. Jutri se bodo med drugim srečali in pogovorili z uredniki javnih občil, v katera dopisujejo. Uredništvo Dolenjskega lista je v Slovenske Konjice lahko povabilo samo tri dopisnike, zaradi rednega sodelovanja z nami pa so se v šolah odločili za Simono Aringer iz Artič, Barico Rugelj iz Šentruperta in Jožico Unetič iz novomeške šole Milke Šobar-Nataše.

Pokal DL Večeru

NOVO MESTO — Na teniških igriščih v Portovaldu je bilo pred dnevi že 9. tradicionalno merjenje novinarskih hiš v tenisu. Pokal Dolenjskega lista je že drugič zapored pripadel ekipi mariborskega Večera, za katerega sta igrala Kancler in Fric, odlično pa so se odrezali tudi gostitelji, ekipa Dolenjskega lista, za katero so igrali Budja, Dokl in Splichal, ki se je s predčasnim odhodom kolegov iz Ljubljanskega Dnevnika na delovno dolžnost rešila zadnjega mesta. Sicer pa je bil vrstni red naslednji: 1. Večer, 2. Teleks, 3. Delo, 4. Antena, 5. Televizija, 6. Radio Ljubljana, 7. Kaj, 8. 7 D, 9. Dolenjski list, 10. Dnevnik.

Pokroviteljica tekmovanja je bila Krka — tozd Zdravilišča, sodelovali pa so še: Novoteks, Novoles, Kmetijska zadruga Metlika, tozd Vinska klet in TKS Novo mesto.

SEVNICA — KRŠKO 67:83

SEVNICA — ŠK Milan Majcen iz Sevnice je pred dnevi pripravil v prostorih Lisce prijateljski dvoboj med šahisti Sevnice in Krškega. V ekipnem delu je zmaga prepričljivo pripadla Krčanom, ki so bili boljši, s 83:67. Pri članih je bil rezultat 58:42 za Krčane, pri starejših pionirjih 17:8 za goste, medtem ko so med mlajšimi pionirji gostitelji zmagali s 17:8. V posamičnem seštevku pa je med člani zmagal Krčan Ahmatović, pri starejših mladincih Sevničan Engels Blas in pri mlajših njegov klubski tovariš Miran Sečki. Za ekipnim je bil še turnir posameznikov, na katerem je slavil Krčan Volčanjšek.

J. BLAS

Bučo ima težjo kot ženo

Pridelek Mrakovih, kakršnega ni daleč naokoli

ŠALKA VAS — Ema in Ivan Mrak iz Šalke vasi 12 na Kočevskem sta sicer redno zaposlena, ona v Tekstilani, on pa je šofer pri ZKGP-tozd Transport-Gradnje, a hkrati kmetujeta. Imata le njivo in vrt. Na njivi pridelata predvsem koruzo, krompir, peso in kolerabo ter s tem redita dva prašiča.

● Meri in Vladimir Kočevar iz Samove 4 v Kočevju sta imela letos na svoji njivi zelo dobro letino. Nadpovprečen je bil pridelek korenja, krompirja in pese. Še posebno izredno je bilo korenje, med njim pa je bil najtežji koren na sliki, ki je očiščen, opran in brez cime tehtal kar 1,65 kg.

To jesen pa se jima je pripetilo nekaj izrednega: na njivi jima je zrasla buča, ki je tehtala kar 65 kg, se pravi 5 kg več kot gospodinja Ema. Ivan nam je povedal: »Letos sva v časopisu prebrala reklamo za bučno seme in da ena sadika tega semena da kar 120 kg buč. Čeprav reklami nisva posebno verjela, sva seme vseeno naročila in splačalo se je. Na vseh sadikah je bilo gotovo po več kot 120 kg pridelka buč. Res je sicer, da buče niti niso videti izredne velikanke, vendar je to posebna sorta, tako imenovana polna buča, ki jo lahko uporabljamo tudi kot jedilno.«

J. P.

REKORDNA BUČA IN KOREN — Na fotografiji je 65 kg težka buča, ki je skoraj petinpolkrat težja kot dveletni otrok na sliki. Je pa zato korenje velikan na fotografiji, ki očiščen tehta 1,65 kg, za 7-krat lažji. (Foto: Primc)

NA OGLED VSE NAŠE POVOJNE ZNAMKE

NOVO MESTO — V ponedeljek, 21. oktobra, bodo ob 18. uri v avli tukajšnjega Doma JLA odprli filatelistično razstavo, ki jo pod pokroviteljstvom Dolenjske turistične zveze pripravlja novomeško filatelistično društvo.

kozerija

OPIRAM SE NA LASTNE SILE

Gledam, poslušam, berem, razmišljam in zmeraj bolj debele oči imam. Pa ne zaradi cen, ki divjajo. Presenečen nisem niti nad podivjanostjo ljudi, celo avtobusni šoferji, ki ne ustavljajo na vsaki postaji, mi ne grejo na jetra. Ob živce me ne spravljajo neizdani učbeniki za usmerjeno izobraževanje. Da bi me vrglo iz tira dejstvo o ekoloških katastrofah, vrstečih se po tekočem traku, kje pa! Postal sem ob teh dejstvih neobčutljiv kakor kamen. Drva mi lahko sekate na hrbtu!

Vendar še zmeraj nekaj vzklije v meni. Drobna jezica morda. Skrivna, sovražna misel. Želja po razbijanju vsega ustaljenega, nekoč hvaljenega. K temu me prisilijo govorniki. Kar tekmujejo, kdo bo daljši, pametnejši, prepričljivejši. Videti jih je po televiziji, slišati po radiu, brati v časopisih in revijah. To niso navadni smrtniki, kakšni sejmarski blebetači, gostilniški razpihovalci, poulični goljači. Kje neki! Med njimi so ugledni ljudje. Takšni, ki naj bi jim ljudstvo, sito vsakdanjih nevšečnosti, zaupalo. Prisluhnilo naj bi jim z odprtimi usti, zaupajoč v njih besede, misli in obljube. V dejanja, ki jih ne pozna. Sedeš pred televizor, ko je napovedan govornik, pameten mož. Čakaš odrešilne besede, stavke, ki bodo izničili inflacijo, padanje standarda, siromašenje življenjske ravni delavskega razreda. Potem slišiš kup fraz: »Mi se trudimo... Prizadevali si bomo... Podpiramo... Delavci odločajo... Delovni človek razpolaga...« In kar je najpretresljivejše: »Opreti se moramo na lastne sile.« Rolete mi padejo na oči. OPRETI SE MORAMO NA LASTNE SILE. Moja kmečka betica to že dolgo ve. Zmeraj sem trošil toliko denarja, kolikor sem ga imel v denarnici.

Nikdar niti ficka več. Izrečeni stavek lahko pade na um le človeku, ki je živel preko svojih in družbenih zmogljivosti. Naj se oprem desetega v mesecu na taščine sile? Na tastove? Na sile svoje matere, ki ima 24 tisočakov penzije? Na čigave sile naj se naslonim, lepo vas prosim? Na občinske? Na republiške? Morda celo na zvezne?

Verjemite mi: zmeraj sem se opiral na lastne sile, zato pa imam to, kar imam.

TONI GAŠPERIČ